

Års-
redovisning

2012

+

Hållbarhets-
redovisning

Apoteket erbjuder ett brett utbud av läkemedel, noga utvalda hälsoprodukter och kvalificerade farmaceutiska tjänster till konsumenter, vården och företag. Hos oss möter du engagerade medarbetare med djup kunskap om läkemedel som vill inspirera till ett liv i hälsa och göra det enklare att må bra. Apoteket är hela Sveriges apotek.

Finansiella rapporter 2013

Delårsrapport januari–mars: 26 april

Delårsrapport januari–juni: 19 juli

Delårsrapport januari–september: 24 oktober

Årsstämma i Apoteket AB: 18 april i Stockholm

Innehåll

Sida

4	Apoteket på två minuter	79	Förslag till vinstdisposition
5	2012 i korthet	80	Revisionsberättelse
6	Vd-ord	82	Bolagsstyrningsrapport
8	Omvärld, marknad och trender	86	Rapport om intern kontroll
10	Ägaranvisning och strategisk inriktning	89	Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten
12	Verksamhet och struktur	90	GRI-index
13	Konsumentmarknaden	94	Revisors rapport över översiktlig granskning av hållbarhetsredovisning
17	Vårdmarknaden	96	Styrelse och revisor
20	Övrig verksamhet	98	Företagsledning
22	Hållbarhetsredovisning	100	Flerårsöversikt
36	Förvaltningsberättelse	101	Ekonomiska definitioner
43	Finansiella rapporter	102	Ordlista
55	Noter		

Apoteket på två minuter

Med djup kunskap om läkemedel och hälsa säljer vi produkter och tjänster som gör det enklare att må bra. Vi ska vara den ledande och mest omtyckta apoteksaktören med en långsiktigt god lönsamhet.

Apoteket.se – Apotekets webbplats. Här finns också webbutik med läkemedel och hälsoprodukter.

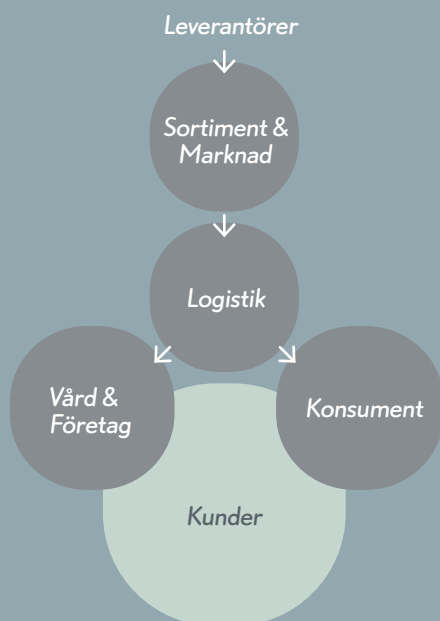
Mobil.apoteket.se – Apotekets mobiltjänst för att bland annat ta reda på lagerstatus för läkemedel och andra hälsoprodukter.

Apoteket har cirka 5 200 medarbetare från 83 länder som talar 64 språk.

Hela Sveriges Apotek finns på 250 orter, 50 sjukhus och 1 000 vårdavdelningar.

Apoteket har 374 öppenvårdsapotek och 702 apoteksombud över hela landet.

Apotekets affär:

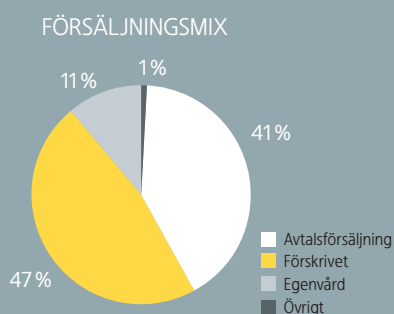

- Vår vision är: Ett liv i hälsa.
- Varje dag möter vi 112 000 kunder på våra apotek.
- Vi genomför 11 600 läkemedelsgenomgångar i vården under året.
- Vi levererar under året dosförpackade läkemedel till 185 000 kunder.
- Vi har av kunder utsetts till Sveriges ärligaste företag år 2010, 2011 och 2012.
- Vi blev bäst i branschen i undersökningen Sustainable Brands, 2012.
- Apoteket är certifierat enligt ISO 14 001.

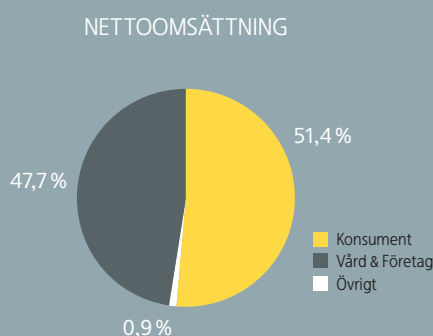
2012 i korthet

För Apoteket var 2012 ett mycket händelserikt år med stora förändringar både på konsumentmarknaden och på vårdmarknaden. Apoteket arbetade under året intensivt med att förbättra kunderbjudandet och verksamheten för att ännu bättre möta kundernas behov och förväntningar.

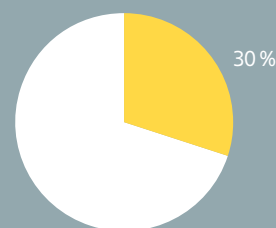
- Nettoomsättningen uppgick till 21 392 (22 960) miljoner kronor.
- Rörelseresultatet uppgick till 141 (189) miljoner kronor.
- Resultatet efter skatt uppgick till 367 (391) miljoner kronor.
- Resultatet per aktie uppgick till 2 097 (2 234) kronor.
- Föreslagen utdelning är 31 (200) miljoner kronor.

Avtalsförsäljning inkluderar försäljning genererad via avtal. Förskrivna försäljning avser försäljning av läkemedel till konsument via recept eller dos originalförpackningar. Egenvårdsförsäljning innefattar receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter.

MARKNADSANDEL, ANTAL ÖPPENVÅRDSAPOTEK

Apoteket har 374 öppenvårdsapotek av sammanlagt 1 266 på marknaden.

NYCKELTAL	2012	2011
Nettoomsättning, mnkr	21 392	22 960
Rörelseresultat, mnkr	141	189
Rörelseresultat, %	0,7	0,8
Resultat före skatt, mnkr	354	586
Resultat efter skatt, mnkr	367	391
Resultat per aktie, kr	2 097	2 234
Operativt kassaflöde, mnkr	211	-470
Sysselsatt kapital, mnkr	2 878	4 656
Räntebärande nettolåneskuld, mnkr	1 785	1 776
Soliditet, %	36,2	32,1
Räntabilitet på eget kapital, %	13,8	7,6
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	5,0	4,6
Medelantal anställda (viktat till heltidsanställda)	4 540	4 633

Apoteket är Sveriges största apoteksaktör med en nettoomsättning på 21,4 miljarder kronor.

Vi gör det enklare att må bra

För Apoteket har 2012 varit ett händelserikt år präglat av stora förändringar. Vi har under året arbetat intensivt för att ytterligare förbättra de produkter och tjänster vi erbjuder våra kunder. Samtidigt har vi förändrat verksamhetens struktur för att arbeta än mer kundfokuserat utifrån marknadssituationen.

Apotekets nettoomsättning minskade med sju procent till 21 392 (22 960) miljoner kronor. Minskningen skedde på både konsumentmarknaden och vårdmarknaden. Rörelseresultatet minskade till 141 (189) miljoner kronor och rörelsemarginalen sjönk till 0,7 (0,8) procent. Exklusive omstruktureringskostnader ökade dock rörelseresultatet från 156 miljoner kronor till 221 miljoner kronor, i huvudsak tack vare sänkta omkostnader och en högre andel sålda receptfria läkemedel och andra hälsoprodukter.

Under året har vi arbetat intensivt med att forma och ställa om företaget för att vara konkurrenskraftigt på den förändrade apoteksmarknaden. Vi har sett positiva effekter av detta arbete redan under sista kvartalet 2012 och vi fortsätter med resultatförbättrande åtgärder under 2013. Jag är imponerad och stolt över det engagemang och nytänkande jag ser hos medarbetare runt om i företaget. Det har varit avgörande för att vi har lyckats förändra så mycket under kort tid och det bådär gott för framtiden.

Läkemedel och hälsa

Vi på Apoteket finns på olika sätt för våra kunder genom hela livet där en djup kunskap om läkemedel och hälsa är kärnan i vårt erbjudande. Hälsa är för våra kunder inte bara kopplat till läkemedel utan också till motion, mat och livsstil. Vår ambition är att kunna göra mer även inom dessa områden.

På konsumentmarknaden har vi under året lanserat flera nya tjänster och produkter som mottagits positivt. Kunderna har speciellt uppskattat våra egna varumärken. Vi gjorde under hösten en stor satsning på hälsotester, både hälsokoller som utförs av en specialutbildad farmaceut på apotek, och ett brett sortiment av självtester. Vi vill med testerna hjälpa kunden att, på ett enkelt sätt, hålla koll på sin hälsa.

Hög tillgänglighet på läkemedel i alla våra försäljningskanaler är ett prioriterat område för oss. För att ytterligare underlätta för våra kunder lanserade vi under året en ny mobiltjänst. Den innebär att kunden, direkt via internetuppkoppling i sin dator eller smartphone, kan se om ett visst läkemedel finns i lager på ett apotek i närheten. Kunden kan också e-handla läkemedel och hälsoprodukter i vår webbutik eller abonnera på sina läkemedel.

Lägre anbudsvärde på vårdmarknaden

Samtliga landsting har nu upphandlat sin läkemedelsförsörjning i konkurrens. Vi har fått såväl besked om förnyat förtroende från flera landsting, som besked om förlorade avtal. Anbudsvärdet av nya avtal är generellt sett lägre än tidigare till följd av reducerat innehåll och prispress. Vi fokuserar nu på att leverera i enlighet med de avtal vi ingått.

Stora förändringar på dosmarknaden

Apoteket har under året bidragit till det komplexa arbetet med att tillgängliggöra e-dosrecept för andra aktörer. Tillsammans med Apotekens Service AB och vården har vi också tagit första steget i byte av it-infrastruktur för hantering av dosläkemedel.

Syftet med uppdraget är att möjliggöra konkurrens på dosmarknaden samt förbättra system och arbetssätt för en hög patientsäkerhet.

Parallellt med denna förändring har samtliga landsting upphandlat distribution av dosförpackade läkemedel. Även dosupphandlingarna präglades av stor prispress. De nya förutsättningarna på dosmarknaden och vårdmarknaden kommer att påverka vår försäljning negativt under kommande år.

Ett hållbart arbete

Vår vision – Ett liv i hälsa – visar på vårt långsiktiga perspektiv på hållbarhetsfrågorna. Vi strävar ständigt efter att vara ett ärligt och ansvarsfullt bolag. Varje dag arbetar våra medarbetare för att hjälpa människor att förbättra sin läkemedelsanvändning. Det minskar ohälsa och lidande hos den enskilde och sänker samtidigt samhällets kostnader. Vi arbetar också för att öka inlämningen av kasserade läkemedel. Allt detta minskar belastningen på miljön. För att underlätta för kunderna att göra rätt val, driver vi dessutom ett kontinuerligt arbete för att förtydliga hållbarhetsprofilen på våra hälsoprodukter. Apoteket var ett av de första svenska företag som skrev under Global Compact, redan år 2009, och vi stöder därmed FN:s initiativ Global Compacts tio principer om hållbara företag.

Koldioxidutsläppen från tjänsteresor har minskat under året och samtliga nya leverantörer av receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter har undertecknat Apotekets uppförandekod. Under 2013 kommer vi att påbörja ett arbete för att alla nya leverantörer av indirekt material ska göra detsamma.

Vi ser också vissa utmaningar som kan förklaras bland annat av den tuffa marknadssituationen. Under året utförde vi färre tjänster än tidigare till konsumenter och avtalskunder. Vi hade också en ökad sjukfrånvaro hos medarbetarna och andelen motiverade medarbetare minskade något jämfört med föregående år. Det är naturligtvis viktigt för oss att komma tillrätta med dessa områden under kommande år.

Kundmötet i fokus

Vi strävar ständigt efter att förbättra vårt kundmöte, våra produkter och våra tjänster. Det kräver stor lyhördhet för kundernas behov och förväntningar. Vår tydliga ambition under 2013 är att fortsätta förtjäna våra kunders höga förtroende. Ord som omtänksamma, trovärdiga och kunniga återkommer ofta i våra kundmätningar, vilket är glädjande. Samtidigt ökar kraven på högre tillgänglighet i fler kanaler, effektivare leveranser samt mer information om våra produkter och rådgivning kring läkemedel och hälsa.

Vi ska göra vårt yttersta för att möta dessa förväntningar och göra det lite enklare att må bra – för alla våra kunder.

Stockholm i mars 2013

Ann Carlsson
Vd och koncernchef

Omvärld, marknad och trender

Det sker fortsatt stora förändringar på den omreglerade apoteksmarknaden, framför allt på vårdmarknaden och marknaden för dosförpackade läkemedel. På konsumentmarknaden tillkom cirka 50 apotek under 2012 men marknadstillväxten var i stort sett oförändrad.

Stora förändringar på vårdmarknaden

Konkurrensen på vårdmarknaden ökade under 2012. Marknaden för tillverknings- och försörjningstjänster till landsting och kommuner är i stark förändring. De traditionella försörjningsavtalen är mindre omfattande och prispressen är stark. Dessutom tar landstingen själva i allt större utsträckning över vissa delar av läkemedelsförsörjningen.

Även marknaden för dosförpackade läkemedel förändras. Nya aktörer vinner marknadsandelar i samband med landstingsupphandlingar genom stark prispress. Det står nu klart att nya aktörer, utöver Apoteket, kommer att finnas på den svenska dosmarknaden från och med 2013.

Fortsatt tufft i apoteksbranschen

Det är ett tufft ekonomiskt läge för alla aktörer på den svenska apoteksmarknaden. Ett tiotal apotek har stängts under 2012. Från våren 2013 är det tillåtet att köpa och sälja de apotek som Apoteket sålde i samband med omregleringen. Det kan innebära att ägarförhållanden för öppenvårdsapotek kan komma att förändras under året.

Fortsatt ökning av antal apotek

Vid utgången av 2012 fanns det cirka 1 270 öppenvårdsapotek på den svenska apoteksmarknaden, jämfört med cirka 1 220 vid utgången av 2011. Det innebär en apotekstäthet på cirka 7 500 invånare per apotek jämfört med cirka 7 800 vid utgången av 2011. Det är framför allt i storstäderna som apotekstätheten ökat.

Tillväxten i antal apotek uppgick till 4 procent under året, vilket motsvarar cirka 50 apotek. Tillväxten i antal apotek var högre än marknadstillväxten som var i det närmaste oförändrad. Marknaden definieras som sammanlagd försäljning på apoteksmarknaden av receptförskrivna läkemedel, receptfria läkemedel och andra hälsoprodukter.

Receptfria läkemedel i övrig handel

Konsumenter fortsätter att köpa receptfria läkemedel i övrig handel, såsom dagligvaru- och servicehandeln. Övrig handel hade i slutet av året cirka 22 procent av marknaden för receptfria läkemedel jämfört med 18 procent vid utgången av 2011. Branschglidningen mellan apoteken och dagligvaruhandeln fortsätter, framför allt genom ett ökat utbud av hälsoprodukter hos apoteken.

Tillgänglighet till läkemedel

Tillgången till läkemedel uppmärksammades i media under året. Kunder ställer höga krav på tillgång till läkemedel och önskar få sina läkemedel direkt när de besöker ett apotek utan att behöva återkomma vid ett senare tillfälle.

Sannolikheten för att kunna behålla goda motionsvanor ökar om man hittar en aktivitet som man gillar.

Statlig utredning om apoteksmarknaden

Regeringens utredare presenterade under fjärde kvartalet första delen av apoteksmarknadsutredningen. Förslaget omfattar förändringar gällande prissättning av receptförskrivna läkemedel, förbättringar av tillhandahållande av läkemedel på apotek, förändringar i modellen för generiskt utbyte och andra förutsättningar beträffande apotekens verksamhet. Nästa del i utredningen, bland annat avseende dosmarknaden, presenteras under våren 2013.

Stort intresse för levnadsvanor

Det är ett fortsatt stort intresse i samhället för levnadsvanor och livsstilsval. Samtidigt håller hälso- och träningstrenden i sig. Fler och fler tränar, allt ifrån motionsträning till cykeltävlingar och långlopp. Allt fler arbetsgivare erbjuder träning i olika former för sina medarbetare då de kopplar en hälsosam livsstil till god produktivitet. Samtidigt som träningstrenden ökar är fortfarande en stor del av befolkningen inaktiv på en nivå som bedöms som riskfylld ur ett sjukdomsperspektiv.

Matens betydelse för hälsan röner också allt större intresse – hur råvarorna odlas, hur de transporteras och tillagas. Uppfattningarna om vilken mathållning som är bra för hälsan skiljer sig alltmer.

**Apotekets vision:
Ett liv i hälsa**

Ägaranvisning och strategisk inriktning

Apotekets mål och strategier är baserade på företagets vision, statens ägaranvisning och ekonomiska mål.

Ny ägaranvisning

Apoteket fick ny ägaranvisning på Apotekets årsstämma 2012. Ägaranvisningen anger att Apotekets marknadsandel ska vara under 36 procent för att få nyetablera öppenvårdsapotek. Marknadsandelen definieras utifrån öppenvårdsapotekens försäljning av receptfria läkemedel och receptförskrivna läkemedel inklusive rekvisitioner till öppenvården. Ägaranvisningen anger också att Apoteket ska driva vidare ombudsverksamheten hos landets 702 apoteksombud i ytterligare tre år. Apoteket fick också ett åtagande att tillsammans med vården och Apotekens Service AB tillgängliggöra samtliga e-dosrecept för andra aktörer. Den tidigare begränsningen att Apoteket inte får marknadsföra receptexpediering till hemgående patient kvarstår.

Vision och mission

Apotekets vision är *Ett liv i hälsa*. Apotekets mission är *Vi gör det enklare att må bra*. Apoteket drivs av att erbjuda lösningar som förenklar för människor att förbättra sin hälsa.

Affärsidé

Med djup kunskap om läkemedel och hälsa säljer vi produkter och tjänster som gör det enklare att må bra. Vi ska vara den ledande och mest omtyckta apoteksaktören med en långsiktigt god lönsamhet.

Apotekets huvudstrategier:

Driva försäljning med starka kunderbudanden och en tydlig profil.

Utveckla nya kunderbudanden, marknader och samarbeten.

Sänka inköpskostnader och driva en effektiv varuförsörjning.

Sänka kostnader och förenkla arbetssätt.

Attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens.

Strategier

För att uppnå Apotekets mål arbetar företaget utifrån fem huvudstrategier. Dessa finns beskrivna på föregående sida.

Hållbarhetsarbetet är ett av fundamenten i Apotekets affärsplan vilket innebär att ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar ska genomsyra både styrning och uppföljning av verksamheten. Övriga fundament är Apotekets varumärkesplattform, affärsmodell och styrningsmodell.

Kärnvärden

Apoteket är ett av Sveriges starkaste och mest ansedda varumärken. Det är en strategisk tillgång som ständigt vårdas och utvecklas.

Apotekets kärnvärden ska genomsyra företagskulturen och det dagliga arbetet. Se fältet till höger.

Avtal med Läkemedelsverket

Apoteket har ingått avtal med Läkemedelsverket om upprätthållande av apoteksservice i glesbygd. Avtalet gäller till mars 2013. Åtagandet innebär att Apoteket inte kan besluta om nedläggning av angivna apotek om det innebär en försämrad servicenivå. Övriga apoteksaktörer som i samband med omregleringen köpte apotekskluster som innehåller glesbygdsapotek har motsvarande begränsning.

Ekonomiska mål och hållbarhetsmål

Som ett tillägg till Apotekets ägaranvisningar formulerar ägaren ekonomiska mål. De nuvarande målen fastställdes på bolagsstämman 2010.

- Räntabiliteten på eget kapital, beräknad som årets resultat i procent av genomsnittligt eget kapital, bör långsiktigt uppgå till minst 20 procent.
- Soliditeten, beräknad som eget kapital i procent av balansomslutningen, har en målnivå på 25 till 30 procent.
- Utdelningen ska uppgå till minst hälften av nettoresultatet.

Nya ekonomiska mål kommer att läggas fram för beslut på Apotekets årsstämma 2013.

Apotekets hållbarhetsmål

Apotekets hållbarhetsmål formuleras av företagsledningen och fastställs av styrelsen. Målen är indelade i följande fem områden:

- Samverkan med leverantörer för ökat ansvar
- Klimatpåverkan
- Verka för hälsa och välmående
- Tydlig hållbarhetsprofil i sortimentet
- Minskad miljöpåverkan från läkemedel

Läs mer om hållbarhetsmålen i Hållbarhetsredovisningen på sidan 22.

Apotekets kärnvärden:

Trovärdiga

– Vi förmedlar vårt kunnande och använder vår kompetens till att utveckla och leverera attraktiva lösningar utifrån dagens och morgondagens behov.

Omtänksamma

– Vi möter varje kund utifrån dennes behov och situation. Vi är omtänksamma genom att tidigt identifiera kundernas behov.

Engagerade

– Vi är genuint intresserade av att människor ska må bra. Vårt engagemang gör att vi sträcker oss längre och alltid strävar efter att göra saker bättre.

Initiativrika

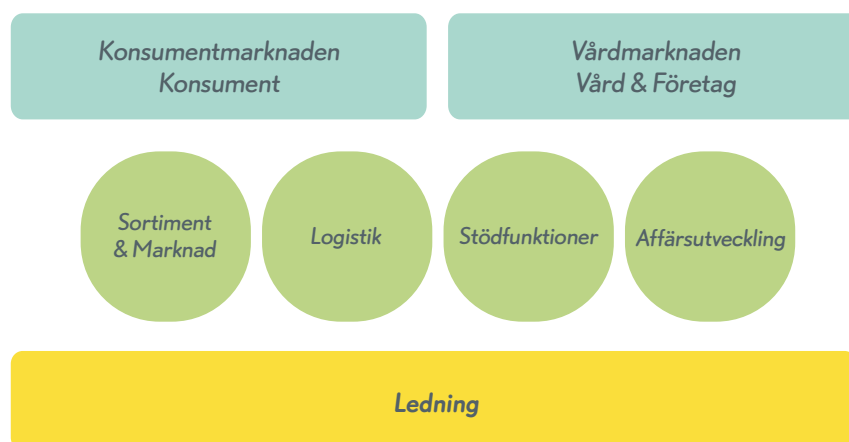
– Vår strävan att bli bättre och utveckla verksamheten utgår från att våga utmana oss själva och ligga steget före. Vi tar initiativ, söker nya utmaningar och fokuserar på de möjligheter som har ett faktiskt värde för våra kunder.

Verksamhet och struktur

Apoteket verkar på konkurrensutsatta marknader. Apoteket erbjuder ett brett sortiment av varor och tjänster inom läkemedel och hälsa till konsument, företag och aktörer inom vård och omsorg. Apoteket möter sina kunder i flera olika situationer och via flera olika kanaler – personliga kundmöten på apotek och i sjukvården, kundservice på telefon och företagets digitala kanaler.

Ny marknad

Apoteket fortsatte att anpassa sin verksamhet under 2012 utifrån förändrade marknadsförutsättningar. En förändring av verksamhetens struktur och organisation var en del i denna omställning. Den nya organisationen verkar sedan 1 januari 2013.

Konsumentmarknaden

Konsument erbjuder privatpersoner receptförskrivna läkemedel, receptfria läkemedel och andra hälsorelaterade produkter samt tjänster och rådgivning via 374 apotek över hela landet. Andra kanaler är den externa webbplatsen inklusive webbshopen och företagets kundservice via mejl och telefon. Konsument driver också ombudsverksamhet på 702 apoteksombud. Läs mer på sidorna 13–16.

Vårdmarknaden

Vård & Företag säljer produkter och tjänster som ökar kvalitet och effektivitet i vård och omsorg genom att erbjuda läkemedelsförsörjning, tillverkning av specialläkemedel, dosförpackning av läkemedel och ett flertal rådgivningstjänster till landsting, kommuner och privata vårdföretag. Läs mer på sidorna 17–19.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet omfattar Apotekets stödfunktioner samt affärsutveckling, sortiment, marknadsföring och logistik. Apoteket erbjuder också ett flertal hälsotjänster till företag. Läs mer på sidorna 20–21.

Konsumentmarknaden

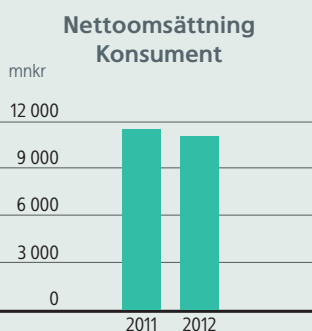
Apoteket erbjuder läkemedel, andra hälsorelaterade produkter och rådgivning på 353 egendrivna och 21 franchisedrivna apotek över hela landet. Apoteket har också 702 apoteksombud. Nettoomsättningen på konsumentmarknaden uppgick 2012 till 11,0 miljarder kronor vilket utgör 51,4 procent av Apotekets totala nettoomsättning.

Väsentliga händelser 2012

- Apoteket har under året successivt förkortat väntetiderna i samband med receptexpedition på apotek.
- En satsning på kunder med läkemedel inom hjärt-kärlområdet gjordes i syfte att stödja dem i att använda sina läkemedel på rätt sätt.
- I samband med satsningen på hälsotester introducerades tre nya självtester för underlivsbesvär: för bakterie- och svampbesvär, för klamydia och mycoplasma samt för urinvägsinfektion.
- Apoteket utökade sitt sortiment av mun- och tandvårdsprodukter med DentaPro – en avancerad munvårdsserie, utvecklad av Apoteket i samarbete med ledande tandvårdsexperts.
- Apoteket fanns på plats med ett mobilt apotek och mötte kunder på flera kultur- och idrottsevenemang runt om i landet under året.
- Genom satsningar på e-handeln, ny mobiltjänst och abonnemang på läkemedel ökade Apoteket sin närvaro i digitala kanaler och därmed tillgängligheten för kunden.
- Apoteket startade samarbete med utvalda bloggare och fortsatte kunddialogen via sociala medier som Facebook, Twitter och YouTube.

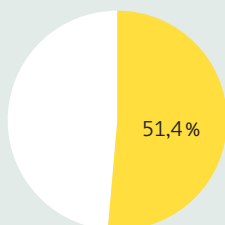
**Så här
när Apoteket
sina kunder:**

Apotek • E-handel
Apoteksombud
Telefon • Webb
Mejl

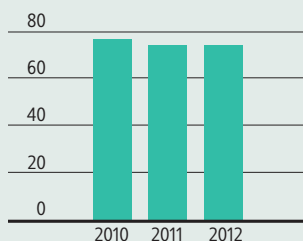
Nettoomsättning exklusive franchisebolagen.

Andel av Apotekets nettoomsättning

Konsumenters andel av total nettoomsättning uppgår till 51,4 (49,8) procent.

Kundnöjdhet Svenskt Kvalitetsindex

Medelvärde för Apoteket under 2012 var 73,6, liksom året innan. Kundnöjdhetsindex är ett vägt genomsnitt av tre frågor som tar fasta på hur nöjd kunden är totalt sett, utifrån förväntningar och i förhållande till ett perfekt apotek.

Källa: Svenskt Kvalitetsindex, nationell studie hösten 2012

BUTIKSUTVECKLING

	2012			2011		
	Egen-drivna apotek	Franchise	Summa	Egen-drivna apotek	Franchise	Summa
Ingående antal 1 januari	349	16	365	341	4	345
Nyöppnade	11	-	11	24	-	24
Stängda	-2	-	-2	-4	-	-4
Avyttrade	-	-	-	-	-	-
Överförda till franchise	-5	5	-	-12	12	-
Utgående antal 31 december	353	21	374	349	16	365

Nettoomsättning

Nettoomsättningen minskade med 3,9 procent i jämförelse med föregående år och uppgick till 11 001 (11 444) miljoner kronor. För apotek i egen regi minskade försäljningen av receptförskrivna läkemedel medan försäljningen av receptfria läkemedel och övriga apoteksprodukter ökade. Den successiva övergången till franchisedrift medverkade till en minskning av nettoomsättningen.

Marknadsandel

Per den 31 december 2012 uppgick Apotekets marknadsandel baserat på antal apotekstillstånd för öppenvårdsapotek till 29,5 procent jämfört med 29,9 procent vid årets ingång. Marknadsandelen för öppenvårdsapotek mätt som omsättning av receptförskrivna och receptfria läkemedel uppgick till 32,8 procent för 2012 jämfört med 34,4 procent för 2011. Marknadsandelen innefattar både egendrivna apotek och franchiseapotek.

Kunderbjudande

Kunderna valde även under 2012 att i hög utsträckning vända sig till Apoteket för läkemedel, hälsoprodukter och hälsotjänster. Apotekets hälsotjänster bygger på medarbetarnas stora kunskap och långa erfarenhet av stöd och rådgivning kring läkemedel, läkemedelsanvändning och levnadsvanor. Under året presenterades nya digitala tjänster för att öka tillgängligheten på läkemedel för kunden.

Under året lanserade Apoteket flera nya produkter från etablerade tillverkare men utökade också sortimentet av egna märkesvaror och introducerade ytterligare ett nytt receptfritt läkemedel i serien Apofri som tillverkas speciellt för Apoteket.

Lagom till solsäsongen lanserade Apoteket nya sololjor och en After sun-lotion i Apoliva-serien. Trots en relativt solfattig sommar i Sverige valde många kunder att handla sina solprodukter på Apoteket. Apolivas brun-utan-sol-produkter var särskilt populära.

Höstens stora sortimentssatsning var hälsotester, både tester som utförs av farmaceut på apotek och självtester som kunden gör själv. I samband med kampanjen introducerades tre nya självtester för underlivsbesvär; ett test för bakterie- och svampbesvär, ett test

för klamydia och mycoplasma samt ett test för urinvägsinfektion. Syftet med satsningen är att göra det enklare för kunderna att hålla koll på sin hälsa och om behov finns, anpassa sina levnadsvanor och må bättre.

Försäljningskanaler

Vid utgången av 2012 hade Apoteket 374 apotek över hela landet jämfört med 365 vid årets början. 21 apotek drivs i franchiseform varav fem apotek tillkom under året.

Under året byggdes flera apotek om enligt Apotekets butikskoncept och några apotek flyttade till ett för kunden bättre läge.

I webbutiken på apoteket.se kan kunder e-handla såväl receptföreskrivna läkemedel, receptfria läkemedel som andra hälsoprodukter. På webbplatsen finns också information och rådgivning kring läkemedel och läkemedelsanvändning samt information om apotek och öppettider. Här finns också information om olika förmåner för Apotekets kundklubsmedlemmar, till exempel rabatter på utvalda produkter, bonuspoäng samt inbjudan till olika hälsoaktiviteter.

Apoteket tar dagligen emot cirka 5 000 telefonsamtal från kunder och hanterar också kundärenden via post och mejl. Kunderna kan få hjälp med information om Apotekets produkter och tjänster. De kan också beställa receptföreskrivna läkemedel, receptfria läkemedel eller andra hälsoprodukter och få dem levererade till sitt hem, till ett vårdboende eller till ett apoteksombud. E-handelspaketen kan också hämtas på valfritt apotek.

Apoteket driver också, enligt uppdrag från staten, ombudsverksamheten på de 702 apoteksombuden.

Apofri är en serie receptfria läkemedel som tillverkas speciellt för Apoteket.

På Apotekets webbplats apoteket.se finns råd kring hälsa och användning av läkemedel. Här finns också information om apotekens öppettider.

Apoteket har en av Läkemedelsverket godkänd e-handel där kunden kan beställa sina läkemedel online på apoteket.se och välja att få beställningen levererad till lokalt apotek, apoteksombud eller till valfri adress.

Digitala tjänster för ökad tillgänglighet

Med Apotekets nya mobiltjänst kan kunden enkelt ta reda på om önskat läkemedel finns på lager – via internetuppkoppling direkt i sin dator och smartphone. Det gäller både receptförskrivna läkemedel, receptfria läkemedel och andra hälsoprodukter. Kunden kan också söka närmaste apotek utifrån var hon eller han befinner sig och se apotekets öppettider.

Den som regelbundet använder läkemedel kan via mobiltelefonen få en påminnelse om att det är dags att beställa läkemedel. Apoteket gör då i ordning kundens läkemedel och skickar ett sms med information när de finns klara att hämta. Den som regelbundet använder receptförskrivna läkemedel kan också abonnera på sina läkemedel som då finns färdiga för uthämtning på apotek vid önskad tidpunkt.

Närmare kunden

Genom att finnas på plats med ett mobilt apotek på olika platser och evenemang runt om i landet kan Apoteket möta sina kunder där de befinner sig. Under året har det mobila apoteket ställts upp på bland annat musikfestivalen Peace & Love i Borlänge, politikerveckan i Almedalen, Ironman i Kalmar, Stockholm Pride samt på de idrottstävlingar som ingår i ”En svensk klassiker”.

I september presenterade Apoteket sin bloggpanel – ett nära samarbete med tio utvalda bloggare från hela Sverige, i olika åldrar och med olika inriktning. Syftet med samarbetet var att få en närmare kontakt med kunderna genom att lyssna på deras åsikter om nya tjänster och produkter och lära känna deras önskemål på ett mer personligt sätt. Under året skrev bloggarna om flera av Apotekets olika produkter och tjänster på sina bloggar.

Apoteket har också en aktiv kunddialog med framför allt konsumenter via sociala medier som Twitter, Facebook och YouTube.

Vårdmarknaden

Genom Vård & Företag erbjuder Apoteket kvalificerade tjänster till aktörer på vårdmarknaden. Apoteket erbjuder även tjänster till djurägare, veterinärer och dietister. Nettoomsättningen på vårdmarknaden uppgick 2012 till 10,2 miljarder kronor vilket utgör 47,7 procent av Apotekets totala nettoomsättning.

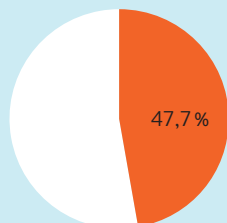
Väsentliga händelser 2012

- Apoteket vann efter upphandlingar uppdrag att ansvara för läkemedelsförsörjning och tillverkning av specialläkemedel i elva landsting och regioner.
- I samband med att Västra Götalandsregionen och Region Halland tecknade nya försörjningsavtal med Apoteket upphörde uppdragen rörande tillverkning för dessa regioner.
- Apoteket fick efter upphandlingar fortsatt förtroende att leverera dosförpackade läkemedel till elva landsting och regioner.
- Apotekets tjänsteavtal med Stockholms läns landsting angående läkemedelsupport trädde i kraft i oktober. Överlämning av ansvar för läkemedelsförsörjning och tillverkning av specialläkemedel till andra aktörer sker successivt.
- Verksamheten vid ett flertal av Apotekets sjukhusapotek flyttades över till försörjningsenheter i Mölnlycke, Malmö och Lund.
- Jordbruksverket förlängde sitt avtal med Apoteket vilket innebär att alla Sveriges drygt 90 distriktsveterinärmottagningar får sina djurläkemedel från Djurapoteket.
- Apoteket tog beslut om att konsolidera dosverksamheten till Umeå och Örebro.

Apotekets huvudsakliga tjänster på vårdmarknaden:

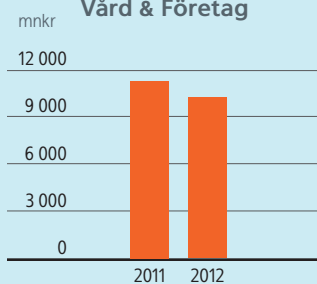
Läkemedelsförsörjning
Dosförpackning och försörjning av dosläkemedel
Läkemedelsutbildning
Specialläkemedel

Andel av Apotekets nettoomsättning

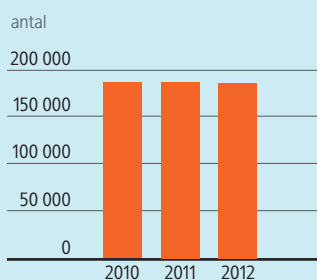

Vård & Företags andel av total nettoomsättning uppgår till 47,7 (49,1) procent.

Nettoomsättning Vård & Företag

Doskunder

Cirka 185 000 patienter i öppenvården använde under 2012 dosförpackade läkemedel från Apoteket.

Nettoomsättning

Nettoomsättningen minskade med 9,4 procent i jämförelse med föregående år och uppgick till 10 206 (11 264) miljoner kronor. Både försörjningstjänster och övrig tjänsteförsäljning visade en minskning som en följd av tappade landstingsavtal. Försäljning av dosdispenserade läkemedel minskade på grund av flera patentutgångar, vilket innebar lägre priser.

Kunderbjudande

Apoteket arbetar för en kvalitetssäkrad och effektiv läkemedelsanvändning, på såväl sjukhus som i olika boendeformer. Apoteket har lång erfarenhet av att stödja vårdaktörer inom läkemedelsområdet och erbjuder ett brett utbud av tjänster som läkemedelsförsörjning och tillverkning av läkemedel samt kvalificerad utbildning. Utifrån kundens behov skapar Apoteket en optimal läkemedelsförsörjning och anpassade tjänster vilket ökar möjligheten för en kvalitetssäkrad läkemedelsbehandling.

Tillsammans med läkare, sjuksköterska och i vissa fall patienter och anhöriga gör Apotekets medarbetare läkemedelsgenomgångar för att förbättra patientens läkemedelsanvändning.

Apoteket erbjuder också dosförpackade läkemedel i öppen- och slutenvård under varumärket ApoDos. Även dosförpackade läkemedel ger möjlighet till bättre följsamhet i läkemedelsbehandlingen.

Utöver detta erbjuder Apoteket flera olika läkemedelsnära tjänster riktade till hälso- och sjukvårdspersonal, till exempel läkemedelsutbildning.

Bland Apotekets avtalskunder finns också veterinärer och professionella djurägare. Apoteket utför tjänster kring beställning och leverans, receptarvoden samt hantering av licenser för läkemedel via djurapoteket i Eskilstuna.

Apoteket erbjuder även hemleverans av speciallivsmedel till patienter och till vårdboende samt leverans av läkemedel och specialfoder till veterinärer och lantbrukare.

Apoteket tillverkar också extemporeläkemedel. Dessa specialläkemedel behöver anpassas individuellt eller kan ha kort hållbarhet och måste tillverkas nära kunden.

Vunna och förlorade upphandlingar

Alla landsting har nu upphandlat läkemedelsförsörjning i konkurrens. Apoteket har avtal med flertalet landsting angående läkemedelsförsörjning till slutenvården. Under året träffade Apoteket efter genomförda upphandlingar nya avtal med landstingen i Gävleborg, Dalarna, Värmland, Östergötland, Uppsala, Norrbotten, Västerbotten, Jämtland samt Västernorrland. Dessa landsting tecknade också avtal med Apoteket om tillverkning av extemporeläkemedel. Även regionerna i Västra Götaland samt Halland antog efter upphandling Apoteket som leverantör av läkemedelsförsörjning.

Stockholms läns landsting förnyade efter upphandling avtalet med Apoteket avseende läkemedelssupport. Däremot förlorade

ApoDos är Apotekets tjänst för dosförpackning av läkemedel.

Apoteket landstingets omfattande uppdrag för läkemedelsförsörjning och extempore-tillverkning vilka motsvarade drygt 20 procent av anbudsvärdet avseende försörjningsavtalen på vårdmarknaden.

När det gäller leverans av dosförpackade läkemedel genomförde landstingen i Kalmar, Kronoberg, Blekinge, Östergötland och Jönköping en gemensam upphandling och tilldelade Apoteket uppdraget. Apoteket vann också den gemensamma upphandlingen rörande leverans av dosförpackade läkemedel till landstingen i Jämtland, Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Stockholms län samt region Gotland.

Stora förändringar på marknaden för dosförpackade läkemedel

Under året tecknade nya aktörer på dosmarknaden avtal med landstingen. Dessa avtal börjar gälla under 2013 vilket innebär stora förändringar på dosmarknaden och för Apoteket som tidigare varit den enda leverantören.

Flera av Apotekets befintliga avtal avseende dosförpackade läkemedel har på kundernas begäran förlängts tills de nya aktörerna tar över uppdragen. De förlängda avtalen gäller därmed under delar av 2013 och 2014.

Apoteket tog under året ytterligare ett steg i effektiviseringen av sin verksamhet för dosförpackade läkemedel genom att ta beslut om konsolidering av verksamheten till två orter, Umeå och Örebro.

Förändrade avtal och prispress

Till följd av stark prispress och mindre omfattande uppdrag har det totala värdet av landstingens uppdrag minskat. Allt fler landsting väljer också att ta över vissa delar av läkemedelsförsörjningen i egen regi. Sammantaget påverkar detta hela avtalsmarknaden liksom Apotekets verksamhet och processer. Apoteket arbetar därför kontinuerligt med att effektivisera och anpassa sin organisation till marknadssituationen och kundernas nya och förändrade behov.

Uppdrag som initieras av vården sker i konkurrens enligt Lagen om Offentlig Upphandling och Apoteket har inom ramen för en mer samlad och företagsgemensam struktur organiserat arbetet för att på bästa sätt möta kundernas krav och erbjuda konkurrenskraftiga anbud.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet omfattar Apotekets stödfunktioner samt sortiment, marknadsföring, logistik, affärsutveckling och försäljning av hälsotjänster till företag.

Sortiment

Apoteket strävar efter att erbjuda konsumenter och avtalskunder marknads mest attraktiva sortiment. Sortimentet väljs ut efter Apotekets noga uppställda kriterier för kvalitet och hållbarhet, inklusive miljöpåverkan, men också utifrån kundernas behov och önskemål.

Volymen receptförskrivna läkemedel ökar inte nämnvärt från år till år och marginalen på dessa läkemedel är begränsade. De senaste åren har dock antal försäljningsställen ökat då ett urval av receptfria läkemedel även säljs i övrig handel. För att, i en ökad konkurrens, bredda företagets erbjudande behöver Apoteket öka försäljningen av hälsoprodukter genom att erbjuda ett sortiment som är relevant och attraktivt för kunderna. Ett nära samarbete med leverantörer är viktigt för att tillsammans med dem kunna skapa det bästa kunderbjudandet.

Apoteket arbetar med starka och etablerade varumärken i kombination med egna varumärken. Under året utvecklade Apoteket sitt sortiment av varor och tjänster. Många nya produkter lanserades, framför allt ökade utbudet av Apotekets egna märkesvaror. Det ger kunden möjlighet att välja ur ett bredare sortiment av Apotekets noga utvalda och kontrollerade hälsoprodukter.

Läs mer om Apotekets sortiment i Hållbarhetsredovisningen som börjar på sidan 22.

Logistik

För att säkerställa en konkurrenskraftig varuförsörjning med hög kvalitet till koncernens alla verksamhetsgrenar, har Apoteket lagt ansvaret för all logistik på logistikenheten och därmed integrerat samtliga ingående processer i en kostnadseffektiv struktur.

Logistikenheten ansvarar för hela företagets behov av lager, plockning, packning och leverans. Den utgår från ett antal försörjningsenheter som består av distansapotek, djurapotek, dosapotek, grossistlager och enheter för försörjning och tillverkning till slutenvården.

Försörjningsenheterna utför orderplock och expediering till både konsumenter och avtalskunder. Försörjningsenheterna levererar också läkemedel och alla andra produkter till Apotekets samtliga distributions- och försäljningskanaler såsom e-handel, apotek och apoteksombud. Utöver detta, producerar försörjningsenheterna också individförpackade läkemedel i dygnsdoser till dospatienter.

Djurapoteket i Eskilstuna är specialiserat på läkemedel för djur och vänder sig till lantbrukare, veterinärer och andra företagare inom djursegmentet.

För att öka effektiviteten och sänka kostnaderna har Apoteket under året flyttat över verksamheten vid ett flertal sjukhusapotek till försörjningsenheter i Mölnlycke, Malmö och Lund. Försörjningsenheten i Mölnlycke etablerades redan i slutet av 2011 men först under 2012 var verksamheten i full drift. Under en inkörningsperiod har arbete pågått för att stabilisera leveranssäkerheten.

Apotekets grossistverksamhet köper in varor från tillverkarna och distribuerar till Apotekets butiker och producerande enheter. Den är volymmässigt den största leveran-

tören till företagets öppenvårdsapotek. Sammanlagt kommer cirka 60 procent av alla förpackningar som går till olika enheter inom företaget från Apotekets grossistfunktion.

Under året började grossistverksamheten även hantera en del distribution av parallellimporterade läkemedel.

Apotekets verksamhet utanför Sverige

Apoteket har tidigare erbjudit tjänster till kunder inom hälso- och sjukvård i Norge. Med början under andra kvartalet avvecklade dock Apoteket verksamheten för dosdispenserade läkemedel i Norge. Orsaken var att verksamheten gått med förlust. I Tyskland bedrivs en dosdispenseringsverksamhet som även den visar ett negativt resultat.

Affärsutveckling och hälsotjänster till företag

Nya attraktiva erbjudanden är en avgörande framgångsfaktor för att Apoteket ska stå sig i konkurrensen på apoteksmarknaden. Apoteket utvärderar därför nya affärsmöjligheter löpande.

Intresset har ökat för Apotekets hälsotjänster till företag och organisationer. Basen i erbjudandet är Apotekets Hälsokoller och kan byggas på med flera olika tjänster och produkter utifrån företagets behov. Flera stora svenska företag erbjuder sina anställda Apotekets Hälsokoller, antingen på ett av de över hundra apotek där Apotekets hälso-coacher finns eller på den egna arbetsplatsen.

Hållbarhetsredovisning

Apotekets hållbarhetsarbete ska bidra till att förbättra individens hälsa och välmående och även bidra till en hållbar samhällsutveckling. Arbetet omfattar hela värdekedjan från tillverkare till slutkund och återvinning. Ambitionen är att hållbarhetsarbetet ständigt ska utvecklas och så långt som möjligt genomsyra verksamheten.

I Apotekets hållbarhetsredovisning inklusive GRI-index presenteras framgångar och utmaningar inom hållbarhetsområden som är särskilt viktiga för intressenterna. GRI-index finns på sidorna 90–93.

Prioriterade frågor

Kärnan i Apotekets hållbarhetsarbete är visionen – Ett liv i hälsa. Arbetet för bättre läkemedelsanvändning sänker samhällets kostnader, reducerar belastningen på miljön och inte minst, minskar ohälsa och lidande för den enskilde. Farmaceutiska tjänster till vården är en del i det, liksom proaktiva hälsotjänster till konsumenter. Andra särskilt viktiga hållbarhetsfrågor i verksamheten är att verka för goda arbetsförhållanden både för Apotekets egna medarbetare och för leverantörerna, tydligare hållbarhetsprofil i sortimentet samt minskad miljöpåverkan från läkemedel. Klimatförändringen berör alla och givetvis är det viktigt att Apoteket bidrar till minskade koldioxidutsläpp från transporter och tjänsteresor. Nedan presenteras verksamhetens prioriterade målområden som tillsammans utgör Apotekets hållbarhetsprogram.

Målområden i Apotekets hållbarhetsprogram

Samverkan med kunder och leverantörer för ökat ansvar

- Undertecknande av uppförandekod
 - Högriskleverantörer som granskats
 - Läkemedelsservice
- Sidorna 23–24

Klimatpåverkan

- CO₂-utsläpp från transporter och resor
- Sidan 25

Verka för hälsa och välmående

- Tjänster för bättre läkemedelsanvändning
 - Aktivt ta reda på kundernas behov
 - Sjukfrånvaro och frisknärvaro
 - Motiverade kunder och medarbetare
- Sidorna 26–28

Tydlig hållbarhetsprofil i sortimentet

- Produkter med hållbarhetsprofil
- Sidorna 29–30

Minskad miljöpåverkan från läkemedel

- Sålda avfalls-system
 - Kassation från egen tillverkning
- Sidorna 31–32

Samverkan med kunder och leverantörer för ökat ansvar

För att Apoteket ska kunna erbjuda produkter och tjänster som kunderna vill ha och ständigt förbättra förhållandena i produktionen krävs samverkan med både kunder och leverantörer.

Samverkan med kunder

De tjänster som Apoteket erbjuder avtalskunder bidrar till att höja patientsäkerheten och förbättra läkemedelsanvändningen. Med tjänsten Läkemedelsservice hjälper Apoteket vården med ansvaret för dess läkemedelsförråd. Effektiv sortimentsstyrning ger en kostnadseffektiv och säker läkemedelsanvändning som i sin tur innebär minskad miljöpåverkan på grund av minimala kassationer. Apotekets mål är att sälja Läkemedelsservice till fler vårdavdelningar under de kommande två åren. Under 2012 hade 88 procent av antalet möjliga vårdavdelningar infört tjänsten. I kundmötet på öppenvårdsapotek kan Apotekets medarbetare öka kundernas kunskap om läkemedelsanvändning och miljö. För att stärka kunddialogen i dessa frågor läggs under 2013 fokus på att genom intern e-utbildning öka medarbetarnas kunskap om Apotekets hållbarhetsarbete.

SAMVERKAN MED LEVERANTÖRER

	Utfall 2010	Utfall 2011	Mål 2012	Utfall 2012	Mål 2013	Mål 2014
Nya egenvårdsleverantörer som undertecknat Apotekets uppförandekod, %	84	90	95	100	100	100
Andel högriskleverantörer som granskats, % ¹⁾	–	100	–	100	–	–

¹⁾ Ej målsatt. Klassning av leverantör sker utifrån framtagna modell.

Samverkan med leverantörer

Bakom Apotekets sortiment står flera hundra leverantörer. Apoteket driver ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillsammans med leverantörerna utveckla framgångsrika samarbeten som bidrar till en hållbar utveckling. Varje leverantörssamarbete har sin unika utmaning och potential, och möjligheten att påverka leverantörens hållbarhetsarbete varierar.

Uppföljning leverantörer av receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter

Apotekets sortiment av receptfria läkemedel och andra hälsoprodukter, även kallat egenvårdssortimentet, innefattar till exempel receptfria värk- och allergiläkemedel, sår-, tand- och hudvårdsprodukter och makeup. Apoteket har en uppförandekod som utgör en del av alla avtal med egenvårdsleverantörer med krav kring kvalitet, miljö, sociala frågor, affärsetik och djuromsorg. Apoteket gör alltid en riskutvärdering av nya leverantörer som bland annat grundar sig på leverantörsmöten, leverantörens självutvärdering och i vilket land produktionen sker. Beroende på resultatet i riskutvärderingen görs en bedömning om behovet av revision på plats i fabriken oavsett var fabriken ligger.

Läkemedelsleverantörer

De förskrivna läkemedlen utgör den största delen av Apotekets sortiment. Apoteket har, i likhet med alla apotekskedjor, skyldighet att tillhandahålla alla godkända läkemedel som förordnats. Därmed begränsas möjligheterna att välja eller välja bort enskilda leverantör och det är inte heller möjligt att arbeta med samma typ av uppföljning som för handelsvaruleverantörerna. Däremot finns Apoteket representerat i olika forum och i branschföreningen Sveriges Apoteksförening där möjlighet finns att indirekt påverka även i leverantörsledet.

Övriga inköp

Under 2012 påbörjades ett arbete för att skapa tydligare systematik kring inköp av så kallat indirekt material, exempelvis butiksinredning, arbetskläder och förbrukningsmaterial. Alla godkända leverantörer ska finnas i Apotekets inköpsportal och målsättningen från och med 2013 är att alla nya leverantörer ska underteckna Apotekets uppförandekod.

Apoteket blev bäst i branschen i undersökningen Sustainable Brands, där Sveriges mest hållbara varumärken korades, och hamnade på sjunde plats av alla de 200 undersökta företagen.

Klimatpåverkan

Varutransporterna står för den största delen av Apotekets klimatpåverkan. Möjligheten till påverkan varierar mellan olika delar av transportflödena. Medarbetarnas klimatbidrag genom tjänsteresor är också viktigt att arbeta med, eftersom det är något som många kan vara med och påverka.

Interna varutransporter

I det som räknas till interna transporter ingår transporter till Apotekets kunder och transporter från Apotekets egen grossistverksamhet till de olika verksamheterna. Här arbetar Apoteket för minskade koldioxidutsläpp genom transportsamordning och förbättrad miljöprestanda för transportmedlen. Målet är att minska utsläppen av koldioxid från de interna transporterna i relation till antal levererade förpackningar. Flera av Apotekets avtalskunder ställer hårda krav på transporter avseende bättre service, kortare ledtider och miljökrav på fordon. Det gör det ibland svårare för Apoteket att samordna transporterna för att minska koldioxidutsläppen per levererad vara.

Externa varutransporter

Den största andelen av Apotekets transporter är externa, det vill säga transporter från andra grossister. Det innebär både mindre insyn och möjlighet för Apoteket att påverka. Transportören Panaxias konkurs under året medförde att Apotekets övriga transportörer fick en ökad andel av transporterna. Förväntningen är att denna förändring på sikt ska leda till fler samordnade körningar och därmed minskade koldioxidutsläpp från de externa transporterna.

Klimatsmarta medarbetare

En annan källa till klimatpåverkan är medarbetarnas resor i tjänsten. Apotekets mål är att utsläppen per rest kilometer i tjänsten ska minska med 10 procent till år 2013 jämfört med år 2011. Under 2012 uppfyllde cirka 54 procent av de nyttagna tjänstebilarna transportstyrelsens definition av miljöbilar.

KLIMATPÅVERKAN

	Utfall 2010	Utfall 2011	Mål 2012	Utfall 2012	Mål 2013	Mål 2014
Koldioxidutsläpp från egna varutransporter ¹⁾ (gram per förpackning)	74	44	–	39	43 ²⁾	–
Resa mer klimatsmart (minska koldioxidutsläpp, gram per rest kilometer)	216	228	217	205	205	194
Koldioxid vid tjänsteresor (kilo per person) ³⁾	415	460	–	440	–	–

¹⁾ Egna varutransporter inkl både detaljist- och grossistled fr o m 2011.

²⁾ Målvärdet för 2013 kommer att justeras under 2013 på grund av att mängden koldioxidutsläpp per förpackning blev betydligt mindre än förväntat 2012.

³⁾ Ej målsatt.

Verka för hälsa och välmående

Apoteket gör det enklare för kunderna att må bra genom att med hög tillgänglighet erbjuda produkter, hälsotjänster och rådgivning för hållbar läkemedelsanvändning och bättre hälsa. Satsningar på medarbetarnas hälsa, välbefinnande och utveckling stärker också Apotekets trovärdighet i kundmötet och ambitionen att vara en attraktiv arbetsgivare.

Kvalitet i kundmötet

Apoteket arbetar aktivt mot målet att alltid ta reda på kundens behov för att därigenom kunna erbjuda kunderna en god rådgivning och även kompletterande produkter. På så sätt bidrar kundmötet till bättre hälsa och läkemedelsanvändning samt minskad mängd kasserade läkemedel. Apoteket använder metoderna Mystery shopping och Mystery calling för att följa upp detta.

Hållbar läkemedelsanvändning i vården

Apoteket har ett stort utbud av tjänster som alla syftar till en mer hållbar läkemedelsanvändning i vården, till exempel läkemedelsgenomgångar (se sidan 18). Många av de frågor som Apoteket länge drivit för hållbar läkemedelsanvändning finns med i den nya nationella läkemedelsstrategin. Detta innebär mer fokus på frågan och ytterligare möjligheter att utveckla farmaceutiska tjänster. Ett mål för Apoteket är att vara hälso- och sjukvårdens bästa partner för läkemedelsförsörjning och rätt användning av läkemedel.

Hälsotjänster på apoteken

En annan viktig del för att förbättra läkemedelsanvändningen är proaktivt hälsoarbete. Apoteket erbjuder hälsotjänster för konsumenter i syfte att förebygga sjukdomar och ge stöd för en hälsosam livsstil. Under 2012 utfördes betydligt färre tjänster än vad som målsatts, vilket tyder på att målsättningen var för hög. Tjänsterna har inte fått det genomslag som förutspått och därför kommer en översyn av dessa att göras under 2013.

Patientsäkerhet i fokus

Patientsäkerhet är central i Apotekets verksamhet och antalet felexpeditioner ska minimeras. Apoteket kartlägger och analyserar felexpeditioner för att kunna dra lärdom och arbeta förebyggande. Av det totala antalet expedierade recept utgjorde andelen felexpeditioner 0,07 promille, det vill säga ungefär samma andel som föregående år (0,06 promille). I de fall där det blir eller hade kunnat bli en allvarlig följd för kunden rapporteras det till Socialstyrelsen enligt lex Maria. Under året gjordes åtta lex Maria-anmälningar.

KUNDERNAS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE

	Utfall 2010	Utfall 2011	Mål 2012	Utfall 2012	Mål 2013	Mål 2014
Antal genomförda läkemedelsgenomgångar ¹⁾	35 000	22 300	25 000	11 632	14 500	17 980
Antal tjänster utförda till konsument- och företagskund ²⁾	–	39 452	105 000	27 840	50 000	70 000
Medarbetarna tar aktivt reda på receptkunds behov, %	–	33	50	37	50	60
Medarbetarna tar aktivt reda på egenvårdskunds behov, %	–	75	80	74	80	80
Resultat Mystery calling, %	–	72	78	69	80	80

¹⁾ Minskningen är en följd av lägre marknadsandel.

²⁾ Fr o m 2013 målsätts antal tjänster utförda till både konsument- och företagskund.

Kompetenta, engagerade och nöjda medarbetare är nyckeln till att skapa trovärdighet i kundmötet och till att utveckla företaget.

Koll på läkemedel – en uppmärksam satsning

Apoteket har under flera år arbetat för ökad patientsäkerhet. Tillsammans med pensionsorganisationerna PRO och SPF har Apoteket inom ramen för samarbetsprojektet Koll på läkemedel satsat speciellt på att förbättra äldres läkemedelsanvändning. Satsningen belönades med ett hedersnämmande vid Dagens Medicin och Dagens Apoteks prisceremoni Guldpillret i november 2012. I motiveringen nämns att mer än 30 000 pensionärer har utbildats i studiecirkel i hela landet och efter fyra års opinionsbildning har projektet fått gehör för flera krav. Bland annat har Socialstyrelsen nu skärpt sina föreskrifter så att en enkel läkemedelsgenomgång ska erbjudas personer över 75 år som är ordinerade fem eller fler läkemedel.

Medarbetarnas hälsa och välmående

Apoteket vill vara branschens bästa arbetsgivare. Satsningar på medarbetarnas utveckling och välbefinnande är viktigt för att vara en attraktiv arbetsgivare, skapa trovärdighet i kundmötet och utveckla företaget. Ledarskapsutbildningar, hälsocertifiering och inspirationsgrupper för mångfald är några av aktiviteterna som genomfördes under 2012. Årets utmaningar som exempelvis migrering av it-system, it-störningar, tappade uppdrag och stora förändringar av verksamheten på avtalssidan har inneburit stora påfrestningar för Apotekets medarbetare, vilket framgår av den ökade sjukfrånvaron samt resultatet för årets medarbetarundersökning där bland annat medarbetarnas motivation mäts. Apoteket kommer att arbeta för att vända den trenden under den närmaste framtiden.

MEDARBETARNAS HÄLSA OCH VÄLMÅENDE

	Utfall 2010	Utfall 2011	Mål 2012	Utfall 2012	Mål 2013	Mål 2014
Frisknärvaro, %	69	68	73	66	71	74
Sjukfrånvaro, %	3,6	3,6	3,3	3,7	3,5	3,1
Andel motiverade medarbetare, % ¹⁾	70	72	74	68	72	75

¹⁾ Baseras på Apotekets årliga medarbetarundersökning.

Apoteket vill vara branschens bästa arbetsgivare

Konkurrensen om medarbetare är tuff i apoteksbranschen idag. Det ställer höga krav på att kunna attrahera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare. Därför målsätts från och med 2013 att höja medarbetarnas intryck av Apoteket som en attraktiv arbetsgivare. Apoteket fortsätter att toppa listan när farmaceutstudenterna ska ranka apoteksaktörerna som ideala arbetsgivare i Universums farmaceutbarometer.

Ett bra ledarskap

En attraktiv arbetsgivare utmärker sig genom att ha bra ledare som inspirerar och arbetar mot tydliga mål. Chefstalanger inom Apoteket identifieras årligen och går ett chefsförberedande program. Olika former av stöd och utvecklingsinsatser erbjuds chefer på olika nivåer. Det handlar både om att säkerställa det som krävs för ett bra chefskap, till exempel kunskaper om lagar, avtal, rekrytering och arbetsmiljö men också att utveckla ledarskapet genom tydlighet, kommunikation och inspiration. Cheferna ska vara föredömen i sina verksamheter.

En plats för utveckling

Möjlighet till kompetensutveckling är viktig för Apotekets medarbetare. Kompetens är också avgörande för att kunderna ska känna tillit och få rätt stöd i mötet med Apotekets medarbetare. Under året infördes Kompetenskollen, ett systemstöd för all kompetensutveckling, som bland annat ska bidra till att matcha rätt kompetens i kundmötet. Genom Apotekets utökade utbud av tjänster inom farmaci och hälsa skapas också möjligheter för kompetensutveckling och nya roller. I Kompetenskollen finns obligatoriska och frivilliga kompetensutvecklingsinsatser kopplade till olika roller i företaget.

Ambassadörer för hälsa

Apotekets medarbetare ska bidra till kundernas hälsa genom den kunskap, de produkter och tjänster samt den information de förmedlar. Därför är det viktigt att Apoteket satsar även på de egna medarbetarnas hälsa. Under året deltog ett antal chefer en utbildning i Hälsomedvetet ledarskap, med fokus på hälsoperspektivet som en naturlig del av ledarrollen. Åtta verksamheter har också klarat Apotekets egen hälsocertifiering och ytterligare flera arbetsplatser har påbörjat sitt arbete med hälsocertifieringen.

Mångfald som framgångsfaktor

Apoteket arbetar aktivt för att öka och använda mångfalden i verksamheten. Att Apotekets medarbetare kommer från 83 olika länder är också en stor tillgång för kunderna. Företaget har sedan många år en enkel webblösning som gör att medarbetaren i kundmötet kan hitta kollegor med 64 olika modersmål som kan stödja i kundmötet. Under 2012 har Apoteket aktivt arbetat med frågor som rör mångfald vad gäller sexuell läggning genom deltagande i Pridefestivalen och genom att starta en inspirationsgrupp med fokus på dessa frågor. Ett mångfaldsområde som kan förbättras är hur Apoteket som arbetsgivare kan underlätta för medarbetare med funktionsnedsättning.

Satsningar på jämställdhet

Av Apotekets medarbetare är 14 procent män och det finns ett uttalat mål att öka andelen. En utmaning är att könsfördelningen är sned redan på de farmaceutiska utbildningarna.

Tydlig hållbarhetsprofil i sortimentet

Apotekets grundsyn är att alla receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter i sortimentet ska vara säkra och framtagna med hänsyn till människa och miljö.

En grundlig produktgranskning sker innan en produkt tas in i Apotekets sortiment:

*Alla egenvårdsvaror,
det vill säga produkter
som inte är förskrivna
läkemedel, granskas i
sju steg:*

1. **Behovskontroll:** Alla Apotekets produkter ska göra det enklare för kunderna att må bra.
2. **Leverantörskontroll:** Enbart de mest seriösa leverantörerna och tillverkarna är goda nog och därför måste alla Apotekets leverantörer uppfylla högt uppsatta krav.
3. **Funktionskontroll:** Apoteket, fristående experter och konsumentpaneler säkerställer att det är rätt funktion och upplevd känsla på produkterna – både gällande innehåll och förpackning.
4. **Skonsamhetskontroll:** Experter granskar att produkterna är skonsamma för kunden, innebär minimal risk för allergi och inte innehåller några onödiga ingredienser.
5. **Miljökontroll:** Både Apotekets egna och oberoende experter granskar att produktens innehåll och förpackning motsvarar Apotekets höga miljökrav.
6. **Kompetenskontroll:** Expertis och kunskap är viktigt för att Apoteket ska kunna rekommendera rätt produkt för kundens behov och därför utbildas och testas medarbetarnas kunskap regelbundet.
7. **Kontrollerat av kunden:** Apoteket har gjort allt i sin makt för att säkerställa att produkterna i apotekshyllorna är av bästa kvalitet. Men kunden är det tuffaste testet och givetvis får kunden pengarna tillbaka om kunden inte är nöjd, oavsett skäl.

Apoteket har en uttalad målsättning att produkterna inte ska innehålla onödiga ämnen. Det handlar bland annat om onödiga tillsatser, färgämnen och parfymer. Det är också vad kunderna i stor utsträckning efterfrågar. Apoteket arbetar i samverkan med leverantörerna för att utesluta eller ersätta ämnen som kan ha negativ påverkan. I vissa fall måste dock icke önskvärda ämnen ingå för att produkten ska ha avsedd funktion. Under 2012 introducerades Apotekets Red List, en vägledande sammanställning som tydliggör för leverantörerna vad Apoteket anser om vissa ämnen. Utöver produkternas innehåll ställer Apoteket också krav på förpackningarna, inklusive deras märkning.

Produkter som uppfyller Apotekets höga krav inom hållbarhet

Utöver Apotekets systematiska granskning av samtliga hälsoprodukter som inte är förskrivna läkemedel finns vissa produkter med en extra tydlig hållbarhetsprofil i sortimentet. Det är produkter som är miljö- och rättvisemärkta samt särskilt astma- och allergivänliga. Under 2013 kommer Apoteket särskilt att fokusera på de parfymfria alternativen i sortimentet då detta är efterfrågat av kunderna. Dessutom är målsättningen att under det kommande året öka medarbetarnas kunskap om Apotekets kvalitetssäkring av produkter för att kunna förmedla denna i kundmötet.

TYDLIG HÅLLBARHETSPROFIL I SORTIMENTET

	Utfall 2010	Utfall 2011	Mål 2012	Utfall 2012	Mål 2013	Mål 2014
Antal produkter med tydlig hållbarhetsprofil ¹⁾	85	103	125	130	-	-

¹⁾ Miljö, astma & allergi, ekologiska, rättvisemärkta produkter eller motsvarande. Ersätts fr o m 2013 av nytt nyckeltal för antal parfymfria alternativ.

Apotekets egna märkesvaror

Egna märkesvaror (EMV) blir allt viktigare för Apoteket. EMV-sortimentet (se sidan 14 och 20) ska, förutom att vara ett prisvärt alternativ till ledande varumärken, kännetecknas av enkelhet och av att vara extra skonsamma för både människa och miljö. Dessutom är en stor del av Apotekets sortiment för egna märkesvaror helt parfymfritt. Produktens förpackning ska vara enkel att använda och ska inte innehålla mer material än nödvändigt. Vidare ska produktinformationen vara lätt att förstå.

Minskad miljöpåverkan från läkemedel

Apoteket vill minska onödig miljöpåverkan från läkemedel, från såväl tillverkning och användning som efter att de kasserats. Utbildning, information och påverkansarbete är viktiga insatser.

Läkemedelsleverantörer och myndigheter

En stor del av läkemedels miljöpåverkan sker i tillverkningsledet. Apotekets ambition är att indirekt, genom att göra gemensam sak med andra organisationer, påverka tillverkare och myndigheter både i miljöfrågor och i andra frågor som berör läkemedel och apoteksbranschen. Under 2012 deltog Apoteket bland annat i Miljöstyrningsrådets arbete med att ta fram riktlinjer för miljöanpassad upphandling. I de fall där möjlighet finns att förhandla med läkemedelsleverantörer, till exempel för parallellhandlade läkemedel, läkemedel från leverantörer vars priser inte fastställs av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket och receptfria läkemedel, ställer Apoteket alltid krav på såväl socialt ansvarstagande som miljöansvar i enlighet med det interna hållbarhetsprogrammet.

Enkelt system för läkemedelsavfall

Efterfrågan på Apotekets tjänst med avfallsbehållare för läkemedel har ökat under året. Tjänsten medför en kostnadseffektiv, säker och miljöriktig hantering av läkemedelsavfall för olika verksamheter, såsom vårdcentraler, äldreboenden, veterinärer och lantbrukare. Tjänsten medför minskad miljöpåverkan från läkemedel inom kommun och landsting.

Minskad påverkan i egen verksamhet

Apoteket har under flera år arbetat målmedvetet för att minska läkemedelskassationen från den egna produktionen inom dosapoteken och på sjukhusapoteken, genom bland annat ny teknik och förändrade arbetssätt. Under 2012 var kassationen från produktionen av dosförpackade läkemedel 1,6 kilo per 100 dospatienter vilket innebär att mängden ökat något sedan föregående år. Kassationen från produktionen av specialläkemedel var 0,18 kilo nedbrutet på det totala antalet beredningar, vilket i stort sett motsvarar 2011 års nivå.

Läkemedels miljöpåverkan

Läkemedel kan relativt oförändrade passera både människans kropp och reningsverken. Substanserna kan därför fortfarande vara aktiva och påverka levande organismer när de kommer ut i miljön. Bland annat leder antibiotika till resistensutveckling. En betydande del av läkemedelstillverkningen sker idag i lågkostnadsländer som Indien och Kina. Där har mycket höga koncentrationer av läkemedel identifierats i avloppsvatten från läkemedelsfabriker på flera platser, vilket leder till stora miljö- och hälsoproblem.

Rådgivning och utbildning förebygger

Apoteket informerar kunderna om vad de kan göra för att förebygga att läkemedel blir över. Kunden kan be sin läkare förskriva en startförpackning, för att kunna prova läkemedlet så kassationen minskar om behandlingen måste avbrytas. I Apotekets utbildningar som riktar sig mot vård- och omsorgspersonal belyses miljöaspekter på läkemedel och hur läkemedel bör kasseras.

Läkemedelsavfall från allmänheten

Apoteket arbetar för att informera kunderna om vikten av att lämna in överblivna läkemedel på apotek. Under året deltog Apoteket bland annat i en branschgemensam informationskampanj för att öka insamlingsgrad och medvetenhet hos kunderna, som en del i den nationella läkemedelsstrategin. Under året har Apoteket skickat cirka 356 ton läkemedelsavfall till destruktion, varav merparten är insamlat från allmänheten. Eftersom frågan är viktig för kunderna har ett nytt nyckeltal införts så att Apoteket kan följa trenden och arbeta med information till kunderna så att en ännu större andel av överblivna läkemedel tas om hand på ett miljösäkert sätt.

MILJÖPÅVERKAN FRÅN LÄKEMEDEL

	Utfall 2010	Utfall 2011	Mål 2012	Utfall 2012	Mål 2013	Mål 2014
Antal sålda avfallssystem, ökning i % ¹⁾	-	181	217	1 919 ²⁾	261	313
Kassation från egen tillverkning – dosapotek, kg/100 dospatienter ³⁾	-	1,2	-	1,6	-	-
Kassation från egen tillverkning – sjukhusapotek, kg/beredning ³⁾	-	0,17	-	0,18	-	-

¹⁾ Ett avfallssystem består av ett antal avfallskartonger, till exempel trepack, fempack, etc.

²⁾ Under 2012 såldes ett större antal avfallssystem än förväntat till en av Apotekets avtalskunder.

³⁾ Ej målsatt.

Utvecklad hållbarhetsstyrning

Både den allmänna förväntan och regeringens ambition är att statligt ägda företag ska vara föredömen avseende hållbarhetsarbete. För att leva upp till förväntningarna är en tydlig styrning kring frågorna central. Apotekets ledningssystem för kvalitet och miljö är det verktyg som används för att arbeta systematiskt både med hållbar utveckling och med ständig förbättring av verksamheten.

Integrerad uppföljning

Hållbar utveckling är ett fundament i Apotekets affärsplan vilket innebär att ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar ska genomgå både styrning och uppföljning av verksamheten. En viktig utveckling mot tidigare år är att hållbarhetsmål och nyckeltal i Apotekets hållbarhetsprogram följs upp tillsammans med de ekonomiska målen kvartalsvis i företagsledningen. Arbetssättet för också med sig en löpande väsentlighetsanalys och diskussion kring den strategiska inriktningen på hållbarhetsarbetet.

Implementering och utbildning

För varje mål och nyckeltal i hållbarhetsprogrammet är en målan-svarig ledamot i företagsledningen utsedd. Varje målan-svarig ska säkerställa att handlingsplaner tas fram och implementeras för att underlätta ett systematiskt arbete så att målet kan uppnås. För att hållbarhetsperspektivet ska integreras i det dagliga arbetssättet genomförs regelbundet utbildningar för medarbetarna, bland annat Vår hållbara utveckling, Vår miljö, riktade arbetsmiljöutbildningar och utbildningar kring sortimentet.

Styrelsens arbete och ansvar

Apotekets styrelse är ytterst ansvarig för hållbarhetsarbetet och hållbarhetsredovisningen. Styrelsen beslutar årligen om policyer, mål och strategisk inriktning inom hållbarhetsområdet samt GRI-nivå för hållbarhetsredovisningen. I styrelsens eget utvärderingsunderlag finns frågor som följer upp styrelsens kompetens och prestation avseende hållbarhet.

APOTEKETS POLICYER

Kvalitetspolicy • Miljöpolicy • Etikpolicy • Personalpolicy
Sortimentspolicy • Inköspolicy • Varumärkespolicy
Finanspolicy • Säkerhetspolicy

Apotekets uppförandekod och reseriktlinje är exempel på andra styrande dokument som berör hållbarhetsarbetet. Samtliga styrande dokument finns tillgängliga för Apotekets medarbetare på intranätet.

Verktyg för att styra hållbarhetsarbetet

Apotekets ledningssystem för kvalitet och miljö används för att styra hållbarhetsarbetet.

Kunderna ska kunna lita på en jämn och hög kvalitet där hänsyn har tagits till miljö, människa och samhälle.

Ledningssystemet är certifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001 och granskas regelbundet av en oberoende part.

Intertek

Intressenternas åsikter och förväntningar på hållbarhetsområdet hjälper Apoteket att minimera risker och hitta nya möjligheter att utvecklas.

Dialog för strategisk utveckling

För Apoteket är det viktigt med en aktiv och öppen dialog med företagets intressenter. Intressenternas kunskap och förväntningar kring hållbarhetsfrågor höjs ständigt. Genom att tidigt fånga upp frågeställningar kan Apoteket både minska risker och hitta möjligheter för strategisk utveckling och innovation.

Kartläggning av löpande dialoger

Apoteket för ständigt dialog med olika intressentgrupper kring aktuella frågor. Ett exempel är det ständigt pågående arbetet för att lyssna på kunderna och sätta sig in i deras behov. För detta har sociala medier blivit ytterligare en värdefull kanal för en transparent dialog, med möjlighet till snabb återkoppling och åtgärd.

Tidigare år genomfördes även separata intressentdialoger som underlag till inriktningen på hållbarhetsredovisningen. Under 2012 gjordes istället ett större arbete med att sammanställa intressenternas förväntningar kring hållbarhetsfrågor utifrån befintliga dialoger. På sidan 35 presenteras en sammanställning av Apotekets intressentgrupper. Sammanställningen ger en värdefull helhetsbild som bland annat använts under väsentlighets- och måldiskussioner i Apotekets företagsledning.

Prioriterade frågor för Apotekets intressenter under 2012

- Förbättrad läkemedelsanvändning, läs mer på sidorna 26–27, 31.
- Säkra och funktionella produkter, läs mer på sidorna 29–30.
- Hantering av läkemedelsavfall, läs mer på sidan 32.

ÖVERBLICK ÖVER APOTEKETS VIKTIGA INTRESSENT-GRUPPER OCH HÅLLBARHETSFRÅGOR

INTRESSENT-GRUPP	DEFINITION	KANAL	HÅLLBARHETSFRÅGOR	ÅTGÄRD/RESULTAT
Kunder	Avtalskunder	Förfrågningsunderlag, avtalsförhandlingar, möten, leveranser, avvikelser och klagomål	Miljöanpassade transporter, Apotekets bidrag till att kunden når sina miljömål, fyllnadsgrad av transportkoll och varubilar	Leva upp till miljökraven i upphandlingarna. Dialog förs med kunden kring hur samverkan ska ske
	Konsumenter	Konsumentundersökningar, Mystery shopping, Mystery calling, kundsynpunkter, reklamationer, Facebook, Twitter	Kemikalier (säkra produkter med bra funktion) antibiotikaresistens, insamling av läkemedel, läkemedels miljöpåverkan och transporter	Nytt nyckeltal för insamling av läkemedel, befintligt mål för CO ₂ -utsläpp från transporter
Medarbetare	Befintliga medarbetare	Medarbetarundersökningar, medarbetarsamtal, intranät, inspirationsgrupper, arbetslagsmöten, förbättringsförslag, arbetsmiljöutredning, enhetsmöten	Omorganisation, kompetensutveckling, hälsa (förutsättningar för att kunna göra ett bra jobb och därmed må bra på jobbet)	Systemstöd för kompetensutveckling, tydligare roller, införande av Performance Management
Leverantörer	Handelsvaruleverantörer Läkemedelsleverantörer Leverantörer av indirekt material	Avtalsförhandlingar, löpande möten, avstämningar, revisioner, mejlfrågor	Säkra produkter med bra funktion, miljöhänsyn	Apotekets Red List
Universitet och högskolor	Lärosäten för farmaceutiska utbildningar, studenter, presumtiva medarbetare	Arbetsmarknadsdagar, evenemang vid universitet och studentkårer, nationella praktikrådet	Att Apoteket är ett juste företag med bra värderingar och ett långsiktigt tänkande vad gäller både affärer och hållbarhet	Kommunicera kring Apotekets hållbarhetsarbete (se kolumn Kanal)
Intresseorganisationer	Cancerfonden, SOS barnbyar, Nationellt forum för handikapp- och pensionärsorganisationer, Medicinska expertrådet, En Svensk Klassiker, Friskis&Svettis, 1,6 miljonerklubben	Möten, sponsring, samarbeten och lobbying för förbättrad läkemedelsanvändning och hälsa, seminarier, Almedalsveckan	Förbättrad läkemedelsanvändning, hållbar hälsa, tillgänglighet för funktionshindrade	Föreskriftsändring kring obligatorisk läkemedelsgenomgång, Apotekets Hjärt-kärllkoll, Koll på läkemedel
Media	Kanaler som används för att ta in och utbyta kunskap om intressenter samt påverka bilden av Apoteket	Tidningar, radio, TV, pressmeddelanden, sociala media	24-timmarsregeln, generikamodellen, prismodellen, it-driftstörningar, patientsäkerhet. Apotekets sortiment, t ex produktinnehåll, kemikalier och självtester	Nya tjänster och ändrade stopptider för att komma tillräta med utmaningarna kring 24-timmarsregeln
Ägare	Svenska staten	Ägarpolicy, ägardialog, styrelsemöten, seminarier	Ökade krav på integrerat hållbarhetsarbete 2012, tydligare process för styrelsen, beakta hållbarhetsaspekter vid beslut	Styrelsens fortsatta beslutsarbete kring policyer, strategi, hållbarhetsmål och GRI-nivå. Självutvärdering inklusive hållbarhetskompetens

Se även GRI-index sidorna 90–93.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Apoteket AB (publ), org nr 556138-6532, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 1 januari –31 december 2012. Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Ägare

Apoteket ägs av svenska staten och förvaltas av Finansdepartementet. Verksamheten bedrivs enligt marknadsmässiga villkor och krav. Antalet aktier i Apoteket uppgår till 175 000.

Väsentliga händelser under 2012

- Apoteket fick i april nya ägaranvisningar som bland annat innehåller begränsningar avseende etableringar och förlängt uppdrag att driva landets apoteksombud.
- Apoteket vann, efter upphandlingar, uppdrag till elva landsting och regioner avseende läkemedelsförsörjning till slutenvården. Anbudsvärdet av nya avtal är mindre än tidigare till följd av reducerat innehåll och prispress.
- Som en konsekvens av förändrade kundkrav tog Apoteket fram nya försörjningslösningar i dialog med kunden. Verksamheten vid ett flertal sjukhusapotek flyttades över till försörjningsenheter i Mölnlycke, Malmö och Lund.
- Under andra kvartalet drev Apoteket, tillsammans med vården, det komplexa arbetet att överföra samtliga e-dosrecept till ett nationellt register för att tillgängliggöra recepten för andra marknadsaktörer.
- Apoteket fick efter upphandlingar fortsatt förtroende att leverera dosförpackade läkemedel till elva landsting. Till följd av förändringarna på dosmarknaden tog Apoteket beslut om att koncentrera sin dosverksamhet till Umeå och Örebro.
- Med början under andra kvartalet avvecklade Apoteket verksamheten för dosdispenserade läkemedel i Norge.
- Apotekets transportör Panaxia gick i konkurs under året vilket fick till följd att Apoteket utsåg nya leverantörer för varutransporter respektive värdetransporter.
- Under året genomförde Apoteket kostnadsreducerande åtgärder.

Nettoomsättning och resultat

Under 2012 minskade Apotekets nettoomsättning med 6,8 procent eller 1 568 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick till 21 392 (22 960) miljoner kronor. Minskningen förklaras av ökad konkurrens på både vårdmarknaden och konsumentmarknaden.

FÖRSÄLJNINGSSAMMANSTÄLLNING

Belopp i mnkr	Helår 2012	Helår 2011	Förändring %
Försäljning Konsument	11 001	11 444	-3,9
Försäljning Vård & Företag	10 206	11 264	-9,4
Övrigt ¹⁾	185	252	-26,6
Summa nettoomsättning	21 392	22 960	-6,8

¹⁾ Övrigt avser bland annat omsättning i utländska dotterbolag.

Intäktsanalys

För egendrivna butiker inom Konsument minskade försäljningen av receptförskrivna läkemedel medan försäljningen av receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter ökade. Den successiva övergången till franchisedrift medverkade också till en minskning. Försäljningen inom Vård & Företag minskade som en följd av tappade landstingsavtal. Försäljning av dosdispenserade läkemedel minskade på grund av flera patentutgångar, vilket innebar lägre priser.

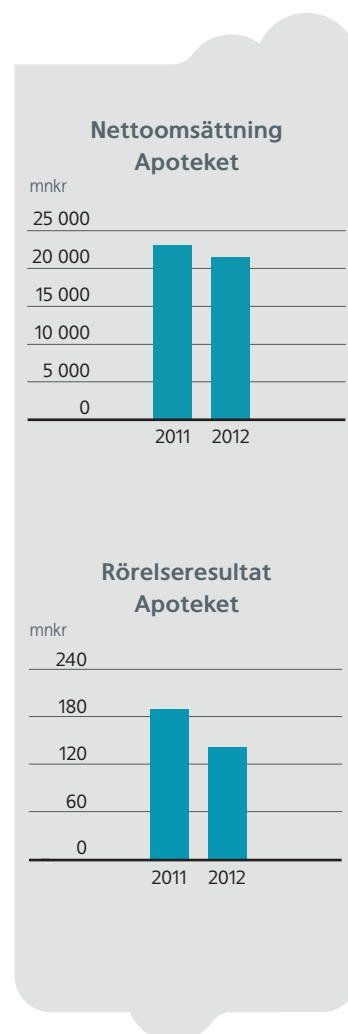
Resultat

Rörelseresultatet för perioden uppgick till 141 (189) miljoner kronor, vilket var en försämring med 48 miljoner kronor jämfört med motsvarande period föregående år. I rörelseresultatet ingår omstruktureringskostnader på 85 miljoner kronor, varav 43 miljoner kronor avser nedskrivningar, vilket framför allt hänfördes till avvecklingskostnader för den norska verksamheten och omstrukturering av dosverksamhet och personalminskningar.

Avskrivningarna, inklusive nedskrivningar, uppgick till 198 (132) miljoner kronor.

Resultat efter skatt

Resultat efter skatt uppgick under 2012 till 367 (391) miljoner kronor. Jämfört med föregående år påverkas resultatet av lägre avkastning på pensionstillgångar i Apotekets pensionsstiftelse vilket delvis motverkas av lägre skattekostnad till följd av omräkning av uppskjuten skatt till den lägre bolagsskattesats som gäller från 1 januari 2013.

Kassaflöde

Det operativa kassaflödet uppgick till 211 (-470) miljoner kronor för 2012 och förklaras huvudsakligen av årets resultat samt lägre investeringar jämfört med föregående år. Rörelsekapitalet förändrades marginellt.

Kassaflödet från den finansiella verksamheten uppgick till -381 (-5 419) miljoner kronor. Utbetalad utdelning till ägaren uppgick till 200 miljoner kronor.

Årets kassaflöde uppgick till -170 (34) miljoner kronor och likvida medel uppgick den 31 december 2012 till 53 (223) miljoner kronor.

Investeringar

Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick till 134 (343) miljoner kronor, varav huvuddelen utgörs av investeringar i samband med ny- och ombyggnation av apotek samt investeringar i it-stöd.

Finansiell ställning och räntabilitet

Det egna kapitalet uppgick den 31 december 2012 till 2 820 miljoner kronor, vilket var 164 miljoner kronor högre än vid utgången av år 2011. Förändringen motsvaras av årets resultat samt utbetalad utdelning till ägaren. Soliditeten uppgick till 36,2 (32,1) procent, räntabiliteten på sysselsatt kapital till 5,0 (4,6) procent och räntabiliteten på eget kapital till 13,8 (7,6) procent.

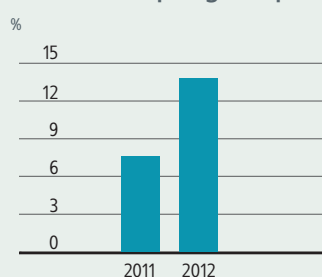
Finansnetto för pensioner uppgick till 234 (386) miljoner kronor och övrigt finansnetto till -21 (14) miljoner kronor vilket framför allt utgörs av räntenetto.

Räntebärande nettoskuld uppgick till -1 785 (-1 776) miljoner kronor per den 31 december 2012.

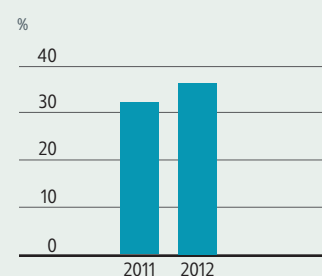
Analys av förändring räntebärande nettolåneskuld

mnkr	2012	2011
IB 1 jan	-1 776	4 112
Operativt kassaflöde	211	-470
Utdelning	-200	-5 400
Övrigt	-20	-18
UB 31 december	-1 785	-1 776

Räntabilitet på eget kapital

Soliditet

NYCKELTAL, KVARTALSVIS

	2012:4	2012:3	2012:2	2012:1	2011:4	2011:3	2011:2	2011:1
Nettoomsättning, mnkr	5 342	5 074	5 420	5 556	5 618	5 612	5 926	5 804
Rörelseresultat, mnkr	37	70	14	21	-68	210	-2	48
Rörelsemarginal, %	0,7	1,4	0,3	0,4	-1,2	3,7	0,0	0,8

Moderbolaget

Nettoomsättningen för Apoteket AB (publ) uppgick under perioden till 13 960 (15 243) miljoner kronor. Rörelseresultatet uppgick till –88 (109) miljoner kronor.

Under året har en gottgörelse erhållits från pensionsstiftelsen om 267 miljoner kronor. Ett koncernbidrag från dotterbolag har erhållits om 289 miljoner kronor. Resultatet efter skatt uppgick till 56 (63) miljoner kronor.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 361 (–602) miljoner kronor. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till –147 (5 679) miljoner kronor.

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till –381 (–5 039) miljoner kronor.

Periodens kassaflöde uppgick till –167 (38) miljoner kronor.

Händelser av väsentlig betydelse för bedömning av utveckling, risker och osäkerhetsfaktorer

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som redovisas för koncernen är också relevanta för moderbolaget, se nedan.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Apotekets verksamhet är liksom all affärsverksamhet utsatt för risker och osäkerhetsfaktorer som kan påverka koncernens finansiella förmåga att genomföra strategiska planer samt dess resultat och ställning. Apotekets riskhantering syftar till att identifiera och förebygga kända risker samt att ha en beredskap för att hantera de risker som företaget inte kan påverka.

Under 2012 sattes Apotekets riskhantering på prov i samband med gods- och värde-transportören Panaxias konkurs som krävde en snabb omställning till andra leverantörer.

Risikanalys

I samband med den årliga budgetprocessen genomförs en verksamhetsövergripande risikanalys. Analysen sker i termer av ekonomisk konsekvens och sannolikhet och ska omfatta riskfaktorer med effekter på både kort och lång sikt. Beträffande ekonomiska konsekvenser tas hänsyn även till effekter på lång sikt för att på så vis säkerställa att hänsyn tas till hållbarhetsrelaterade risker.

Respektive verksamhetsområde genomför sin del av risikanalysen varefter företagsledningen genomför en prioritering med avseende på ekonomisk konsekvens och sannolikhet så att 10–15 huvudrisker slutligen kvarstår.

Riskerna kategoriseras i omvärlds- och marknadsrisker, operativa risker och finansiella risker.

Omvärlds- och marknadsrisker

Dessa risker utgörs i huvudsak av ökad konkurrens, konjunkturrisk och affärsrisker kopplade till förändringar i omregleringen av apoteksmarknaden. Omregleringen av den svenska apoteksmarknaden avslutades formellt i mars 2010 då de sista apoteken som skulle lämna koncernen övergick till nya ägare. Apotekets verksamhet på vårdmarknaden är konkurrensutsatt sedan 2008.

Full konkurrens råder på öppenvårdsmarknaden. Apoteket har minskat sin verksamhet sedan omregleringen från att vara hela marknaden till att idag ha cirka en

tredjedel av konsumentmarknaden. Det är en utmaning att så snabbt som möjligt anpassa kostnader till den nya storleken. Samtidigt genomförs framåtriktade aktiviteter för att skapa intäkter och höja lönsamheten. Detta för att Apoteket ska fortsätta vara ledande på en marknad med konkurrens om kunder, medarbetare och attraktiva butikslägen.

Svenska staten genomför utredningar för att kartlägga effekterna av omregleringen av apoteksmarknaden. Dessa utredningar kan påverka spelreglerna för aktörerna på marknaden.

På vårdmarknaden och marknaden för dosförpackade läkemedel kommer nya konkurrenter. Apoteket hade före omregleringen leveransavtal med alla landsting avseende läkemedelsförsörjning. Landstingen har successivt genomfört upphandlingar av läkemedelsförsörjning och därtill relaterade tjänster. Även dosdispenseringstjänster har upphandlats. Apoteket har vunnit vissa avtal till följd av upphandlingar och förlorat andra. Förlust och ändrade avtalsvillkor innebär minskade intäkter och kräver omställning i verksamheten för att anpassa kostnadsmassan.

Apoteket ska utveckla och stärka utbudet av övriga hälsoprodukter. Om Apoteket inte når de uppsatta målen för sortimentet så innebär det en lönsamhetsrisk.

Operativa risker

De operativa riskerna utgörs framförallt av risker kopplade till it-förändringar, förändringar i grossistverksamheten samt läkemedelshantering i verksamheten. Implementeringen av nya it-stöd har fortsatt under 2012 vilket har inneburit en fortsatt risk för driftstörningar och, i samband med det, påverkas kunden.

Sedan omregleringen har Apoteket etablerat grossistverksamhet i egen regi. I en uppbyggnadsfas är det en stor utmaning att få processer och rutiner på plats så att det inte uppstår störningar i varuförsörjningen till apoteken.

Brister i hantering och användning av läkemedel kan få omfattande konsekvenser och produkt- och patientsäkerhet är därmed centralt för Apoteket. Företaget arbetar med omfattande säkerhetsåtgärder för att minimera felexpedieringar. Felaktig eller utebliven rådgivning innebär risk för felaktig läkemedelsanvändning. Apotekets medarbetare utbildas kontinuerligt inom detta område.

Fel och brister i sortimentet och att varorna inte tillverkas på ett etiskt sätt, såväl som felaktig rådgivning och felexpediering, kan allvarligt skada varumärket och därmed lönsamheten.

Finansiella risker

Apoteket har ett stort pensionsåtagande som tryggas i Apotekets Pensionsstiftelse. Stiftelsens uppgift är att trygga arbetsgivarens pensionsåtagande genom att placera stiftelsens tillgångar på ett aktsamt sätt. Om värdet på tillgångarna i pensionsstiftelsen utvecklas negativt kan det medföra att Apoteket måste tillskjuta kapital för att säkra tryggandet av pensionsåtagandet. För att säkerställa adekvat riskkontroll har stiftelsen ett tydligt definierat riskmandat. Återrapportering från stiftelsen sker minst en gång i månaden.

Apotekets verksamhet är i begränsad omfattning utsatt för valuta-, ränte- och kreditrisker. Försäljning sker i stor utsträckning mot kort- eller kontantbetalning. På vårdmarknaden utgörs kunderna av kommuner och landsting. Sammantaget är alltså kreditrisken låg.

Den finansiella riskhanteringen styrs av Apotekets finanspolicy.

För mer information om den finansiella riskhanteringen, se not 21.

Apoteket arbetar proaktivt för att öka medarbetarnas hälsa och motivation.

KÄNSLIGHETSANALYS

	mnkr
1% förändring av intäkter, förskrivna försäljning	100
1% förändring av intäkter, egenvårdsförsäljning	25
1% förändring av lönekostnader inklusive sociala avgifter	20
0,25% förändring av diskonteringsränta vid beräkning av nuvärde för den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen	250

Hållbarhetsarbete

Apoteket har ett hållbarhetsprogram med mål inom prioriterade områden. Det handlar bland annat om hälsa för kunder och medarbetare, ansvarsfulla relationer med leverantörer, minskad klimatpåverkan, en tydlig hållbarhetsprofil i sortimentet och minskad miljöpåverkan från läkemedel. Under 2012 har Apoteket nått flera av hållbarhetsmålen. Koldioxidutsläppen från tjänsteresorna har minskat, såväl som utsläppen från de egna varutransporterna mätt per förpackning. Vidare har samtliga nya handelsvaruleverantörer undertecknat Apotekets uppförandekod. Under året har Apoteket också fortsatt och vidareutvecklat den grundliga produktgranskningen som innebär att hälsoprodukter som säljs i Apoteket ska vara säkra och framtagna med hänsyn till människa och miljö. Några viktiga utmaningar framåt är att sjukfrånvaron ökat och andelen motiverade medarbetare minskat jämfört med föregående år. Apoteket möter detta genom bland annat proaktiva hälso- och kompetenssatsningar. För mer information om hållbarhetsarbetet, se hållbarhetsredovisningen som börjar på sidan 22.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Apoteket har inga väsentliga händelser efter balansdagen att rapportera.

Riktlinjer gällande ersättning till ledande befattningshavare

På årsstämman 2012 godkändes styrelsens förslag till riktlinjer som innebär att bolaget ska tillämpa de principer som beslutats av regeringen ”Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande” den 20 april 2009. Riktlinjerna omfattar ett antal vägledande principer.

Bolaget ska säkerställa att den totala ersättningen till ledande befattningshavare ska vara rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda.

Bolaget ska säkerställa att ersättningarna till ledande befattningshavare följer de av stämman fastställda riktlinjerna. Baserat på de underlag, som legat till grund för styrelsens ursprungliga beslut om ersättning, samt med utgångspunkt i styrelsens bolagsstyrningsrapport, ska bolagets revisorer granska att beslutade ersättningsnivåer och övriga anställningsvillkor inte överskridits. Bolagets revisorer ska vidare årligen inför styrelsens bokslutssammanträde i särskild rapport till styrelsen redovisa sina iakttagelser beträffande ledande befattningshavares och övriga anställdas anställningsvilkors överensstämmelse med styrelsens beslut och av årsstämma fastställda riktlinjer. Om riktlinjerna enligt revisornas mening inte har följts ska skälen för denna bedömning framgå. Bolaget ska för detta ändamål löpande genomföra marknadsjämförelser för att säkerställa att ersättningarna följer ersättningsprinciperna i förhållande till jämförbara företag.

Bolaget ska innan beslut om enskild ersättning fattas säkerställa att det finns skriftligt underlag som utvisar bolagets totala kostnad för beslutad ersättning.

Bolaget ska tillämpa dessa riktlinjer i samtliga dotterbolag och riktlinjerna ska godkännas av årsstämma för respektive dotterbolag.

Bolaget ska genom ersättningsutskottet bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Lön och ersättningar till vd och andra ledande befattningshavare framgår av not 8.

Apoteket har haft ett incitamentsprogram som löpt under verksamhetsåret 2012. Programmet kunde ge 5 000 kronor per medarbetare om samtliga tre uppsatta bonusmål var uppfyllda. Bonusmålen var obligatoriska för alla enheter och utformade som ekonomiska förbättringsmål för Apoteket och ett förbättringsmål för enheten samt ett kvalitetsmål för enheten. Det resultatbaserade programmet omfattade inte ledande befattningshavare och medarbetare på stöd- och stabsenheter utan enbart medarbetare och chefer i verksamheten.

Förslag till riktlinjer att gälla för tiden från nästa årsstämma

Styrelsens förslag till årsstämman 2013 är att Apoteket tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen, vilket överensstämmer med de riktlinjer som gällt under 2012.

För ytterligare information om statens ägarpolicy, se regeringens webbplats.

Vinstdisposition

Styrelsens förslag till vinstdisposition återfinns på sidan 79.

Finansiella rapporter

Sida

44	Koncernens rapport över totalresultat
45	Koncernens kassaflödesanalys
46	Koncernens balansräkning
48	Koncernens förändring i eget kapital
49	Moderbolagets resultaträkning
49	Moderbolagets rapport över totalresultat
50	Moderbolagets kassaflödesanalys
51	Moderbolagets balansräkning
53	Moderbolagets förändring i eget kapital

Noter

Sida

55	1. Allmän information	71	16. Varulager
55	2. Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper	71	17. Övriga fordringar
59	3. Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål	71	18. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
59	4. Moderbolagets redovisningsprinciper	71	19. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
60	5. Intäkternas fördelning	72	20. Övriga avsättningar
60	6. Operationella leasingavgifter	72	21. Finansiella instrument och finansiell riskhantering
61	7. Arvode till revisorer och revisionsföretag	74	22. Medelantal anställda
61	8. Löner, andra ersättningar och kostnader	75	23. Transaktioner med närstående
64	9. Inkomstskatt	75	24. Resultat från andelar i koncernföretag
65	10. Uppskjuten skatt	75	25. Bokslutsdispositioner
65	11. Resultat per aktie	76	26. Andelar i koncernföretag
66	12. Immateriella tillgångar	76	27. Utdelning per aktie
67	13. Materiella anläggningstillgångar	77	28. Obeskattade reserver
68	14. Innehav i intresseföretag	77	29. Pensioner i moderbolaget
68	15. Pensionstillgångar i koncernen	78	30. Händelser efter balansdagen

Koncernens rapport över totalresultat

Belopp i miljoner kronor	Not	2012	2011
Nettoomsättning		21 392	22 960
Övriga rörelseintäkter		132	81
Summa intäkter	5	21 524	23 041
Handelsvaror ¹⁾	16	-17 175	-18 554
Övriga externa kostnader	6, 7	-1 651	-1 867
Personalkostnader	8, 15, 29	-2 359	-2 299
Avskrivningar och nedskrivningar	12, 13	-198	-132
Rörelseresultat		141	189
Andelar i intresseföretags resultat	14	-2	-3
Finansnetto – pensioner	15	234	386
Övriga finansiella intäkter	21	3	35
Övriga finansiella kostnader	21	-22	-21
Resultat före skatt		354	586
Inkomstskatt	9	13	-195
Årets resultat		367	391
Övrigt totalresultat			
Förändring omräkningsreserv		-3	-
Årets totalresultat		364	391
Årets resultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		367	391
Årets totalresultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		364	391
Resultat per aktie, kr	11	2 097	2 234
Antal aktier		175 000	175 000

¹⁾ Begreppet handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga produkter.

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		354	586
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		198	132
Förändring pensionsfordran		-211	-361
Övrigt		13	-115
Betald skatt		16	-27
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		370	215
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändringar av varulager		1	-289
Förändringar av fordringar		327	183
Förändringar av skulder		-353	-236
Kassaflöde från den löpande verksamheten		345	-127
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella tillgångar	12	-37	-19
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	13	-97	-324
Investering i kortfristiga placeringar		-	5 923
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-134	5 580
Finansieringsverksamheten			
Förändring av kortfristiga finansiella skulder		-161	-1
Amortering av skuld		-20	-18
Utbetald utdelning	27	-200	-5 400
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-381	-5 419
Årets kassaflöde		-170	34
Likvida medel vid årets början		223	189
Likvida medel vid årets slut		53	223

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 3 (35) miljoner kronor.

Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 22 (20) miljoner kronor.

KONCERNENS OPERATIVA KASSAFLÖDE

Belopp i miljoner kronor	2012	2011
Kassaflöde från den löpande verksamheten	345	-127
Investeringar i immateriella tillgångar	-37	-19
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-97	-324
Operativt kassaflöde	211	-470

Koncernens balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella tillgångar</i>	12	65	45
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	13		
Byggnader, mark och markanläggningar		30	42
Inventarier		488	566
Summa materiella anläggningstillgångar		518	608
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Innehav i intressebolag	14	22	24
Pensionsfordran	15	2 489	2 278
Summa finansiella anläggningstillgångar		2 511	2 302
Summa anläggningstillgångar		3 094	2 955
Omsättningstillgångar			
Varulager	16	1 357	1 358
Kundfordringar	21	2 773	2 920
Aktuella skattefordringar		52	152
Övriga fordringar	17	289	496
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	172	145
Likvida medel	21	53	223
Summa omsättningstillgångar		4 696	5 294
SUMMA TILLGÅNGAR		7 790	8 249

Koncernens balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2012	2011
EGET KAPITAL			
Aktiekapital		175	175
Balanserad vinst		2 645	2 481
Summa eget kapital		2 820	2 656
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Uppskjuten skatt	10	641	738
Övriga avsättningar	20	10	14
Övrig långfristig skuld	21	23	43
Summa långfristiga skulder		674	795
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut, räntebärande	21	1 838	1 999
Leverantörsskulder	21	1 992	2 188
Övriga skulder		154	236
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	260	288
Övriga avsättningar	20	52	87
Summa kortfristiga skulder		4 296	4 798
Summa skulder		4 970	5 593
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 790	8 249
Ansvarsförbindelser			
	20		
Garantiförbindelse PRI Pensionsgaranti		35	32
Borgensförbindelser, övriga		56	66
Ställda säkerheter		Inga	Inga

Koncernens förändring i eget kapital

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktie- kapital	Omräknings- reserv	Balanserad vinst	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2011		175	-2	7 492	7 665
Årets totalresultat				391	391
Utdelning ¹⁾				-5 400	-5 400
Utgående balans per 31 december 2011		175	-2	2 483	2 656
Ingående balans per 1 januari 2012		175	-2	2 483	2 656
Årets totalresultat			-3	367	364
Utdelning ¹⁾				-200	-200
Utgående balans per 31 december 2012		175	-5	2 650	2 820

¹⁾ Utdelning 2012 utgörs av en kontant utdelning om 200 miljoner kronor.

Eget kapital är i sin helhet hänförligt till moderbolagets aktieägare

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	2012	2011
Nettoomsättning	5, 23	13 960	15 243
Övriga rörelseintäkter		123	78
Summa intäkter		14 083	15 321
Handelsvaror ¹⁾	16, 23	-10 502	-11 643
Övriga externa kostnader	6, 7	-1 550	-1 665
Personalkostnader	8, 22, 29	-1 957	-1 798
Avskrivningar och nedskrivningar	12, 13	-162	-106
Rörelseresultat		-88	109
Resultat från andelar i koncernföretag	24	217	145
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	21, 23	3	38
Räntekostnader och liknande resultatposter	21, 23	-26	-26
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		106	266
Bokslutsdispositioner	25	17	-140
Resultat före skatt		123	126
Inkomstskatt	9	-67	-63
Årets resultat		56	63

¹⁾ Begreppet handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga produkter.

Moderbolagets rapport över totalresultat

Belopp i miljoner kronor	2012	2011
Årets resultat	56	63
Övrigt totalresultat		
Förändring fond för verkligt värde	-	-
Totalresultat för året	56	63

Moderbolagets kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	2012	2011
Den löpande verksamheten			
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		106	266
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		162	106
Resultat från andelar i koncernföretag		-217	-145
Övrigt		-39	-26
Betald skatt		-17	-39
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		-5	162
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändringar av varulager		-75	-278
Förändringar av fordringar		398	-328
Förändringar av skulder		43	-158
Kassaflöde från den löpande verksamheten		361	-602
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella tillgångar	12	-37	-18
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	13	-87	-304
Investering i finansiell anläggningstillgång		-23	-
Investering i kortfristiga placeringar	21	-	5 923
Amortering övrig finansiell anläggningstillgång		-	78
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-147	5 679
Finansieringsverksamheten			
Förändring kortfristiga finansiella skulder		-181	-19
Erhållet/lämnat koncernbidrag		-	380
Utbetald utdelning	27	-200	-5 400
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-381	-5 039
Årets kassaflöde		-167	38
Likvida medel vid årets början		218	180
Likvida medel vid årets slut		51	218

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 3 (38) miljoner kronor.

Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 26 (25) miljoner kronor.

Moderbolagets balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2012	2011
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella tillgångar</i>	12	64	37
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	13		
Byggnader, mark och markanläggningar		–	–
Inventarier		463	528
Summa materiella anläggningstillgångar		463	528
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	24	257	257
Fordringar hos koncernföretag		7	82
Innehav i intressebolag	14	18	18
Uppskjuten skattefordran	10	35	19
Summa finansiella anläggningstillgångar		317	376
Summa anläggningstillgångar		844	941
Omsättningstillgångar			
Varulager	16	1 192	1 117
Kundfordringar		1 654	1 707
Fordringar hos koncernföretag		645	579
Aktuella skattefordringar		46	173
Övriga fordringar	17	191	340
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	164	119
Likvida medel		51	218
Summa omsättningstillgångar		3 943	4 253
SUMMA TILLGÅNGAR		4 787	5 194

Moderbolagets balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2012	2011
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (175 000 aktier med kvotvärde 1 000 kronor)		175	175
Reservfond		35	35
Summa bundet eget kapital		210	210
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		110	247
Årets resultat		56	63
Summa fritt eget kapital		166	310
Summa eget kapital		376	520
Obeskattade reserver	28	580	597
Avsättningar			
Övriga avsättningar	20	49	96
Summa avsättningar		49	96
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		7	7
Övriga långfristiga skulder		23	43
Summa långfristiga skulder		30	50
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut, räntebärande	21	1 838	1 999
Leverantörsskulder		1 513	1 429
Skulder till koncernföretag		69	40
Övriga skulder		114	229
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	218	234
Summa kortfristiga skulder		3 752	3 931
Summa skulder		3 782	4 674
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 787	5 194
Ansvarsförbindelser			
Garantiförbindelse PRI Pensionsgaranti	20	33	31
Borgensförbindelser, övriga		56	66
Ställda säkerheter		Inga	Inga

Moderbolagets förändring i eget kapital

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2011		175	35	895	4 752	5 857
Lämnad utdelning	27	-	-	-5 400	-	-5 400
Vinstdisposition		-	-	4 752	-4 752	-
Årets resultat		-	-	-	63	63
Övrigt totalresultat		-	-	-	-	-
Utgående balans per 31 dec 2011		175	35	247	63	520
Ingående balans per 1 januari 2012		175	35	247	63	520
Lämnad utdelning		-	-	-200	-	-200
Vinstdisposition		-	-	63	-63	-
Årets resultat		-	-	-	56	56
Övrigt totalresultat		-	-	-	-	-
Utgående balans per 31 december 2012		175	35	110	56	376

Noter

Not 1 Allmän information

Apoteket AB (publ) (moderbolaget) och dess dotterbolag (sammanslaget koncernen) distribuerar och säljer läkemedel och hälsoprodukter samt tjänster inom läkemedels- och hälsovårdsområdet, huvudsakligen via ett nätverk av apotek. Moderbolaget är ett registrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Huvudkontorets besöksadress är Dalvägen 12, 169 03 Solna.

Den 8 mars 2013 godkände styrelsen och verkställande direktören års- och koncernredovisning för räkenskapsåret 2012 som kommer att föreläggas årsstämman den 18 april 2013.

Not 2 Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som är godkända av EU-kommissionen. Vidare har Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner" tillämpats. Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga antaganden och uppskattningar. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper. De områden, som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden, där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen, anges i not 3.

Förutsättningar vid upprättande av koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor, som också är rapporteringsvalutan för såväl moderbolaget som koncernen. Samtliga belopp som anges är, om inget annat anges, avrundade till närmaste miljon kronor. Redovisningen är baserad på historiska anskaffningsvärden.

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges. Moderbolagets redovisningsprinciper framgår av not 4.

Ändrade redovisningsprinciper

Koncernen använder sig av samma redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisningen för 2011, med följande undantag på grund av nya eller omarbetade standarder, tolkningar och förbättringar som antagits av EU och som ska tillämpas från och med 1 januari 2012.

Upplysningar om kommande standarder, ändringar och tolkningar

IFRS 9 Financial Instruments Recognition and Measurement Denna standard är en del i en fullständig omarbetning av den nuvarande standarden IAS 39. Standarden innebär en minskning av antalet värderingskategorier för finansiella tillgångar och innebär att huvudkategorierna för redovisning är till anskaffningsvärde respektive verkligt värde via balansräkningen. IFRS 9 måste tillämpas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2015 eller senare.

Apoteket har ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

IFRS 10 Consolidated Financial Statements och ändring IAS 27 separata finansiella rapporter

Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2013 eller senare. IFRS 10 ersätter avsnittet i IAS 27 som behandlar upprättandet av koncernredovisning. Reglerna avseende hur koncernredovisning ska upprättas har inte förändrats. Förändringen avser snarare hur ett företag ska gå tillväga för att avgöra om bestämmande inflytande föreligger och således huruvida ett företag ska konsolideras.

IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

IAS 1 Presentation av övrigt totalresultat, ändring – standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 juli 2012 eller senare. Förändringen innebär att grupperingen av transaktioner som redovisas i övrigt totalresultat förändras. Poster som ska återföras till resultatet ska redovisas separat skilt från de poster som ej ska återföras till resultatet. Förslaget ändrar inte på det faktiska innehållet i övrigt totalresultat utan enbart uppställningsformen.

IAS 19 Ersättningar till anställda

Betydande förändringar främst avseende redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner som börjar gälla 1 januari 2013, där bland annat möjligheten att periodisera aktuariella vinster och förluster som en del av "korridoren" inte längre får tillämpas utan dessa ska redovisas löpande i övrigt totalresultat. I resultaträkningen redovisas årets intjäning avseende förmånsbestämda pensioner, vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensions-skuld samt de finansiella poster som avser den förmånsbestämda planen. Per den 31 december 2012 uppgick de aktuariella vinsterna, inklusive särskild löneskatt för Apoteket, till 282 miljoner kronor, vilket skulle ha ökat det egna kapitalet med 220 miljoner kronor beaktat uppskjuten skatt.

Koncernredovisning

Dotterbolag är alla de företag där koncernen har rätten att utforma finansiella och operativa strategier på ett sätt som vanligen följer med ett aktieinnehav uppgående till mer än hälften av rösträtterna. Dotterbolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagens egna kapital, som tillkommit efter förvärvet. Koncerninterna transaktioner och balansposter samt realiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag, elimineras.

Omräkning av utländska dotterbolag

Tillgångar och skulder i utländska dotterbolag omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar omräknas till verksamhetsårets genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen till följd av detta, samt till följd av att nettoinvesteringen omräknats till annan valutakurs vid verksamhetsårets slut än vid verksamhetsårets början, redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital som omräkningsreserv. Vid avyttring av en utländsk verksamhet redovisas de ackumulerade omräkningsdifferenserna i resultaträkningen tillsammans med vinsten eller förlusten av avyttringen.

Intressebolagsredovisning

Intressebolag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 procent och 50 procent av rösterna. Innehav i intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärdet.

Koncernens andel av resultat, som uppkommit i intresseföretaget efter förvärvet, redovisas i resultaträkningen. Ackumulerade förändringar efter förvärvet redovisas som ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intressebolags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intressebolaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig förpliktelser eller gjort betalningar för intressebolagets räkning. Orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernen och dess intressebolag förekommer ej.

Segmentrapportering

Ett rörelsesegment definieras som "en del av ett företag" (komponent). Karaktäristika för ett segment är bland annat;

- att det driver en affärsverksamhet från vilken det kan få intäkter och ådra sig kostnader (inklusive intäkter och kostnader i samband med transaktioner med andra delar av samma företag),
 - vars rörelseresultat regelbundet följs upp av verkställande direktören som underlag för beslut om tilldelning av resurser till segment och bedömning av dess resultat,
 - för vilket fristående finansiell information finns tillgänglig.
- Apoteket bedrivs som ett rörelsesegment med intäkter från två marknader, konsumentmarknaden och vårdmarknaden.

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner, och vid omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen, med undantag av valutakursdifferenser avseende lån som är att betrakta som nettoinvestering i en utlandsverksamhet. Sådana valutakursdifferenser redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital som omräkningsreserv.

Immateriella tillgångar

Aktiverade utvecklingsutgifter

Utgifter för utveckling aktiveras i den mån dessa bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar. Det redovisade värdet inkluderar direkta utgifter för förvärvade tjänster och material samt indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer.

I balansräkningen redovisade aktiverade utvecklingsutgifter är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. De viktigaste kriterierna för aktivering är att utvecklingsarbetets slutprodukt har en påvisbar framtida intjäning och kassaflöde och att det finns tekniska och finansiella förutsättningar att fullfölja utvecklingsarbetet när det startas. Programvarulicenser har en begränsad nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. I kostnader som är nära förknippade med produktion av programvaror ingår personalkostnader för programutveckling och en skälighetsdel av hänförliga indirekta kostnader.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består huvudsakligen av utgifter för anskaffande av hyresrätter samt lokalinredning som omklassificerats till immateriella tillgångar.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder. Licenser och balanserade utvecklingsutgifter som redovisas som tillgångar skrivs av under nyttjandeperioden som beräknas till fem år. Avskrivningstiden för övriga immateriella tillgångar uppgår till motsvarande kontraktstid.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Byggnader redovisas till anskaffningsvärde, minskat med avskrivningar enligt plan som gjorts därefter. Mark redovisas till anskaffningsvärdet. Övriga materiella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången, kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på andra tillgångar, fördelas på deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet. Avskrivningar görs linjärt enligt plan över den beräknade nyttjandeperioden, enligt följande:

Byggnader	20–40 år
Lokalinredning i annans fastighet	7 år
Maskiner	5–10 år
Fast lokalinredning	5 år
Fordon	5 år
Inventarier och installationer	3–5 år

Nedskrivningar

Om indikation om värdenedgång har identifierats för materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar, beräknas ett återvinningsvärde för tillgången. Återvinningsvärdet jämförs därefter med redovisat värde. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov, grupperas tillgångar på de lägsta nivåer, där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Leasingavtal

Leasing av anläggningstillgångar, där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska riskerna och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing redovisas vid leasingperiodens början till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna. Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader för att uppnå en fast räntesats för den redovisade skulden. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i posterna övriga långfristiga skulder samt kortfristiga skulder. Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp, som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av under den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden. Apoteket har ingen leasing som klassificeras som finansiell leasing.

Operationella leasingavgifter kostnadsförs linjärt över leasingperioden. Apotekets operationella leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek.

Finansiella instrument

Finansiella instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång, finansiell skuld eller ett eget kapitalinstrument i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kortfristig placering, kundfordringar och lånefordringar. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skulddokument och låneskulder. Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga placeringar med löptid kortare än 90 dagar.

Redovisning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Redovisning sker därefter beroende av hur de har klassificerats.

En finansiell tillgång eller skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motpart har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura inte har mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet förfaller eller bolagets kontroll upphör. Det samma gäller för del av finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av skuld.

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar fastställs genom etablerade värderingstekniker.

Vid varje rapporteringstillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella instrument klassificeras i kategorier. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte de finansiella instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första

redovisningen och omprövar detta beslut vid varje rapporteringstillfälle. Kategorierna är följande:

- 1) Finansiella tillgångar och finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen**
Denna kategori består av två undergrupper:
 - a) Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel.
 - b) Finansiella tillgångar och skulder som redan från början bestäms tillhöra denna kategori. Apoteket har inga finansiella instrument i denna kategori.
- 2) Lånefordringar och kundfordringar**
Dessa tillgångar har fastställda eller fastställbara betalningar. Apotekets likvida medel, kortfristiga placering, kundfordringar och lånefordringar ingår i denna kategori.
- 3) Investeringar avsedda att hållas till förfall**
Denna kategori innefattar finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Apoteket har för avsikt och förmåga att hålla till förfall.
- 4) Finansiella tillgångar som kan säljas**
Denna kategori består av finansiella tillgångar som inte klassificeras i någon annan kategori såsom aktier och andelar i både börsnoterade och icke börsnoterade bolag.
- 5) Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde**
Innefattar finansiella skulder som inte innehas för handel. Apotekets leverantörsskulder samt skulder till kreditinstitut ingår i denna kategori.

Redovisning av finansiella instrument

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar som inte är noterade på en aktiv marknad. Utmärkande är att de uppstår när koncernen tillhandahåller pengar, varor eller tjänster direkt till en kund, utan avsikt att handla med uppkommen fordran. De ingår i omsättningstillgångar, med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det bedöms att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. För privatkunder gäller att reserveringens storlek beräknas utifrån en kreditvärderingsmall med beaktande av en stigande procentsats kopplad till ökat antal förfallna dagar till betalning. För avtalskunder gäller att reserveringens storlek beräknas som 30 procent av fordringar äldre än 90 dagar plus samtliga ärenden inlämnade till inkasso. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella skulder

Finansiella skulder redovisas initialt till erhållet belopp efter avdrag för transaktionskostnader. Efter anskaffningstidpunkten värderas skulderna till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Varulager

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av viktat anskaffningsvärde (WAC).

Intäktsredovisning

Intäkter innefattar det verkliga värdet av sålda varor och tjänster exklusive mervärdesskatt och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning.

Försäljning av varor intäktsredovisas när ett koncernföretag säljer en produkt till en kund. Försäljning i detaljhandel betalas vanligen kontant eller med kreditkort. Redovisad intäkt är försäljningens bruttobelopp exklusive moms, inklusive de kreditkortsavgifter som ska betalas för transaktionen.

Tjänster som utförs mot löpande räkning intäktsförs i den takt arbetet utförs. För tjänster som utförs till fast pris redovisas intäkter i den utsträckning som motsvaras av de uppdragsutgifter som uppkommit och som kommer att ersättas av beställaren.

Upparbetad intäkt sätts till samma belopp som de kostnader som lagts ned på uppdraget. Den totala intäkten som kan räknas hem begränsas av kontraktbeloppet. Detta kan innebära att redovisade intäkter kan understiga/överstiga vad som fakturerats. I förekommande fall justeras intäkterna vid uppdragets avslut. Aviseringsavgifter, påminnelse- och lagstadgade avgifter som är hänförliga till Apotekets delbetalningssystem intäktsbokförs när de inbetalts. Samma princip gäller för återvunna kundförluster som är hänförliga till delbetalningssystemet.

Franchise påverkar koncernens redovisade intäkter dels genom försäljning av varor till franchiseapotek som redovisas vid leverans av varor, dels genom serviceavgift från franchiseapotek som till huvuddel redovisas månatligen.

Aktuell skatt

Redovisad aktuell skatt innefattar skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

För poster som redovisas i resultaträkningen, redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas i sin helhet, enligt balansräkningsmetoden, på alla temporära skillnader, som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och för utnyttjade underskottsavdrag och dessas redovisade värden i koncernredovisningen.

Om emellertid den uppskjutna skatten uppstår till följd av en transaktion, som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett företagsförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat, redovisas den inte. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av skattesatser som har beslutats i lag eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda upp-

skjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt samt när uppskjutna skatter avser samma skattemyndighet.

Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader som uppkommer på andelar i dotterbolag och intressebolag, förutom där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid.

Kassaflöden

Kassaflödesanalys redovisas enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar.

Ersättningar till anställda, pensioner

Koncernföretagen har olika pensionsplaner. Pensionsplanerna finansieras via en pensionsstiftelse och genom betalningar till försäkringsbolag eller försäkringsförening. Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner.

En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och pensionsgrundande lön.

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter, om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda, som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder.

Den skuld eller fordran som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är skillnaden mellan den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen och verkligt värde på förvaltningstillgångarna, med justeringar för ej redovisade aktuariella vinster eller förluster för tjänstgöring under tidigare perioder. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarier med tillämpning av den så kallade Projected Unit Credit Method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med utgångspunkt från diskonteringsräntan för svenska bostadsobligationer, som är utfärdade i samma valuta och med löptider jämförbara med den aktuella pensionsskuldens. Tidigare har motsvarande diskonteringsränta grundat sig på långa svenska statsobligationer.

För aktuariella vinster och förluster tillämpas den så kallade korridorregeln. Korridorregeln innebär att aktuariella vinster och förluster som uppstår från erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden, överstigande det högre av 10 procent av värdet på förvaltningstillgångarna och 10 procent av den förmånsbestämda förpliktelsen, kostnads- eller intäktsförs över de anställdas uppskattade genomsnittliga återstående tjänstgöringstid. I övrigt beaktas inte aktuariella vinster och förluster.

För de avgiftsbestämda delarna av pensionsplanerna betalar koncernen avgifter till försäkringsbolag eller försäkringsförening. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser, när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när

de förfaller till betalning. Beträffande förmånsbaserad pension, försäkrad i Alecta, har Apoteket inte haft tillgång till sådan information att det går att redovisa den som förmånsbaserad. Pensionsplanen enligt ITP, försäkrad i Alecta redovisas därför som avgiftsbestämd plan, som dock är finansiellt tryggt i Pensionsstiftelsen med kreditförsäkring hos PRI. Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställds anställning sagts upp före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång från anställning i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar avgångsvederlag, när den bevisligen är förpliktad endera att säga upp anställda enligt en detaljerad formell plan utan möjlighet till återkallande, eller att lämna ersättningar vid uppsägning som resultat av ett erbjudande som gjorts för att uppmuntra till frivillig avgång från anställning.

Räntekomponenterna i pensionsåtagandet respektive förvaltningstillgångarna har omklassificerats och redovisas inom finansnettot. Intjänandet redovisas inom rörelseresultatet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser, det är mer sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet än att så inte sker, och beloppet har beräknats på ett tillförlitligt sätt.

Ansvarsförbindelser och eventalförpliktelser

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. En eventalförpliktelse kan även utgöras av en befintlig förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas alternativt att förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Ansvarsförbindelser är i förekommande fall värderade till diskonterat värde.

Not 3 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser, som anses rimliga under rådande förhållanden. Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden.

De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Genomgång av aktuariella antaganden för pensionsberäkning enligt IAS 19 görs årligen. För ytterligare information om pensionsberäkning enligt IAS 19, se not 15, Pensionstillgångar i koncernen.

Not 4 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget följer koncernens redovisningsprinciper med de undantag och tillägg som stipuleras av Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 2 "Redovisning för juridiska personer".

Dotterbolag och intressebolag

Andelar i dotterbolag och intressebolag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar i moderbolaget redovisas till anskaffningsvärde, efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar, på samma sätt som för koncernen, men med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Pensioner

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19, är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå, utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Skuldberäkningen avser åtagandet inom Apotekets pensionsplan och värderas enligt bestämmelser i Lagen om tryggnad av pensionsutfästelse, 1967:531, den så kallade Tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrift, FFFS 2007:24.

Koncernbidrag

Moderbolagets redovisning av erhållna koncernbidrag är jämfäställt med redovisningen av en utdelning. Det innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen. Lämnade koncernbidrag hanteras enligt huvudregel RFR2.

Not 5 Intäkternas fördelning

I nettoomsättningen ingår intäkter från:

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Varuförsäljning	20 365	22 314	13 302	15 004
Tjänsteförsäljning	947	560	579	129
Fakturerade kostnader	42	46	19	37
Aviavgifter, lagstadgade avgifter	37	39	37	39
Hysesintäkter	1	1	23	34
Övriga intäkter	0	0	0	0
Summa	21 392	22 960	13 960	15 243

I övriga rörelseintäkter ingår intäkter från:

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Franchiseavgift	106	64	106	64
Återvunna kundförluster	0	4	0	4
Vinst vid avyttring inventarier	11	11	2	9
Övriga intäkter	15	2	15	1
Summa	132	81	123	78

Not 6 Operationella leasingavgifter

Framtida minimileaseavgifter, som hänförs till icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, fördelas enligt följande:

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Inom 1 år	249	271	248	258
Mellan 1 och 5 år	537	716	537	697
Efter mer än 5 år	148	190	148	190

Leasingkostnader avseende operationella leasingavtal under året uppgår i koncernen till 289 (274) miljoner kronor och i moderbolaget till 276 (255) miljoner kronor.

Apotekets leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek och huvudkontor. De flesta hyresavtalen förfaller inom fem år, men det finns inget som indikerar att dessa avtal inte kommer att omförhandlas.

Not 7 Arvode till revisorer och revisionsföretag

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
<i>Revisionsuppdrag</i>				
Lekmannarevisor ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0
Ernst & Young AB ²⁾	2,2	2,3	1,8	1,8
<i>Andra uppdrag</i>				
Ernst & Young AB, skatterådgivning	0,3	0,1	0,3	0,1
Ernst & Young AB, övriga tjänster	1,1	0,1	1,1	0,1
Summa	3,6	2,5	3,2	2,0

¹⁾ Till lekmannarevisor utgår ett arvode med 5 000 kronor (20 000) kronor. Lekmannarevisor avgick i samband med bolagsstämma i april.

²⁾ Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag avseende verifiering av hållbarhetsredovisning uppgår till 0,2 miljoner kronor under 2012 och ingår i beloppet.

Revision avser granskning av Apotekets års- och koncernredovisning och bokföring samt styrelsens och vd:s förvaltning och övriga arbetsuppgifter som det ankommer på revisorerna att utföra.

Not 8 Löner, andra ersättningar och kostnader

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Löner och ersättningar	1 643	1 637	1 362	1 308
Sociala kostnader	677	510	564	406
(varav pensionskostnader) ^{1) 2) 3)}	(152)	(82)	(122)	(59)
Summa	2 320	2 147	1 926	1 714

¹⁾ Av koncernens pensionskostnader, beräknade enligt IAS19, avser 8,5 (6,7) miljoner kronor gruppen styrelse, vd, tidigare vd:ar och övriga ledande befattningshavare. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 66,0 (65,5) miljoner kronor. Förmånsbestämda pensionsförpliktelser för denna grupp tryggs av Apotekets pensionsstiftelse.

²⁾ Moderbolagets utestående pensionsförpliktelser för gruppen styrelse, vd, tidigare vd:ar och övriga ledande befattningshavare, beräknade enligt Tryggandelagen, har ökat till 55,7 (51,4) miljoner kronor. Pensionskostnaden för nämnda grupp uppgick till 7,3 (7,1) miljoner

kronor. Pensionskostnaden definieras som inbetalda pensionspremier, förändring i pensionsreserv och utbetalda pensioner. Apotekets pensionsavtal gäller från och med 2008. Avtalet innebär dels att alla anställda anslutits till ITP-planen, exklusive vissa övergångsgrupper och ledningspersoner, dels att Apoteket tar årliga beslut om indexering av utgående pensioner och intjänad pensionsrätt, till skillnad från tidigare då värdesäkring var garanterad.

³⁾ Pensionskostnaden i koncernen är exkl räntekostnad, avkastning och del av särskild löneskatt.

Incitamentsprogram

Ett resultatbaserat program för medarbetare och första linjens chefer med direkt eller indirekt kundkontakt kan ge 5 000 kronor. Bonusmålet är utformat som ett ekonomiskt förbättringsmål.

Medarbetare anställda på centrala enheter omfattas inte av programmet.

forts. not 8

Löner och andra ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare ¹⁾	30	25	21	20
(varav tantiem och dylikt)	(-)	(-)	(-)	(-)
Övriga anställda	1 613	1 612	1 341	1 288
Summa	1 643	1 637	1 362	1 308

¹⁾ I koncernen utgörs gruppen styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare av 22 (22) personer. I moderbolaget utgörs motsvarande grupp av 20 (19) personer. Apoteket definierar övriga ledande befattningshavare som företagsledningen samt dotterbolagens vd:ar.

Styrelsens sammansättning, antal möten samt arvode

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämmans beslut.

Belopp i tusen kronor	Invald år	Möten styrelse	Möten revisionsutskott	Möten ersättningsutskott	Ordinarie arvode	Arvode utskottsarbete
Christian W Jansson ¹⁾	2009	12/12			300	
Gert Karnberger ²⁾	2009	12/12	6/6		150	25
Kristina Schauman ³⁾	2009	12/12	6/6		150	50
Lars-Johan Jarnheimer ⁴⁾	2009	3/3		2/2	50	
Elisabet Wenzlaff ⁵⁾	2009	12/12		4/4	150	
Maria Curman ⁶⁾	2012	7/9		2/2	100	
Leif Ljungqvist ⁷⁾	2012	9/9	2/3			
Carina Jansson ⁸⁾	2002	11/12			24	
Carin Sällström-Nilsson ⁹⁾	2009	12/12			24	
Marie Redeborn ¹⁰⁾	2012	12/12			24	
Gunilla Larsson ¹¹⁾	2009	12/12			24	

¹⁾ Styrelsens ordförande.

²⁾ Ledamot i revisionsutskottet.

³⁾ Ordförande i revisionsutskottet.

⁴⁾ Ledamot i ersättningsutskottet t o m april 2012.

⁵⁾ Ledamot i ersättningsutskottet t o m april 2012, därefter ordförande.

⁶⁾ Ledamot i ersättningsutskottet fr o m maj 2012.

⁷⁾ Ledamot i revisionsutskottet fr o m maj 2012 (utökade revisionsutskott till tre ledamöter).

⁸⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet.

⁹⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceuter.

¹⁰⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Sveriges Farmaceuter.

¹¹⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Farmaciförbundet.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av lägst fem och högst nio ledamöter utan suppleanter som utses av bolagsstämman samt två ledamöter och två suppleanter som utses av arbetstagarorganisationerna.

Vid Apotekets årsstämma den 26 april, 2012 omvaldes Christian W Jansson (ordförande), Gert Karnberger, Kristina Schauman och Elisabet Wenzlaff. Maria Curman och Leif Ljungqvist valdes samtidigt in i styrelsen. Lars-Johan Jarnheimer lämnade sitt styrelseuppdrag för Apoteket i samband med årsstämman.

Av ägarens motivering till omval av styrelse framgår att de profiler som bedöms som centrala innefattar kompetens kring detaljhandel, omstrukturering/förändring, finansiella och juridiska frågor.

De föreslagna personerna besitter en gedigen kompetens och erfarenhet från de aktuella områdena. Sammansättningen av styrelsen skapar goda förutsättningar för att bolaget ska kunna bedriva verksamhet på den omreglerade apoteksmarknaden.

Styrelsen bedöms väl svara mot de krav som kan ställas på ett bolag med denna verksamhet.

Arbetstagarledamöter har utsetts av Farmaciförbundet, Carina Jansson som ordinarie ledamot och Gunilla Larsson som suppleant, och av Sveriges Farmaceuter, Carin Sällström-Nilsson som ordinarie ledamot och Marie Redeborn som suppleant.

Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, med tre ledamöter i revisionsutskottet och två ledamöter i ersättningsutskottet. Verkställande direktör ingår inte i styrelsen, men närvarar vid mötena.

Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidan 96.

Styrelsens arbete

Utifrån verksamhetsavtalet har styrelsen prioriterat god ekonomi, bra tillgänglighet, bra läkemedelsanvändning och ett hälso- perspektiv. Styrelsen har även i sin arbetsordning fastställt en årscykel över frågor som styrelsen har att behandla under året.

forts. not 8

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2012

Belopp i tusen kronor	Medlem i företagsledning sedan	Lön	Övriga förmåner ¹⁾	Totalt	Pensions-ålder	Pensions-kostnad ²⁾	Uppsägningstid (arbetstagar/bolag)	Avgångs-vederlag
Ann Carlsson, vd ³⁾	2010	3 633	91	3 724	65	1 080	6 mån/6 mån	18 mån
Ulrika Eriksson, vice vd och direktör Konsument	2009	2 129	71	2 200	65	676	6 mån/6 mån	18 mån
Eva Fernvall, kommunikationsdirektör	2005	1 587	74	1 661	65	583	6 mån/6 mån	18 mån
Monica Höglind, HR-direktör	2007	1 915	117	2 032	62	574	6 mån/6 mån	18 mån
Anna Rogmark, chefsjurist	2010	1 591	154	1 745	65	481	6 mån/6 mån	18 mån
Carina Fält, direktör Affärsutveckling	2012-04-16	954	0	954	65	240	6 mån/6 mån	12 mån
Pontus Rosén, direktör Sortiment & Marknad	2012-10-01	1 138	61	1 199	65	254	6 mån/6 mån	6 mån
Jan Johansson, CFO	2011	2 314	51	2 365	65	735	6 mån/6 mån	18 mån
Lars Skutholm, direktör Vård & Företag	2011	1 608	78	1 686	65	422	6 mån/6 mån	12 mån
Olle Carls, direktör Logistik	2012-04-01	1 369	40	1 172	65	378	6 mån/6 mån	12 mån
Jonas Friberg, tf direktör Varuförsörjning t o m 2012-02-29	2011	1 099	73	1 409	65	49	enl kollektivavtal	
Annema Paus, direktör Vård & Företag och vd Apoteket Farmaci AB t o m 2012-09-30 ⁴⁾	2001	5 362	101	5 463	65	634	6 mån/6 mån	18 mån
Totalt		24 699	911	25 610		6 106		

¹⁾ Övriga förmåner utgörs huvudsakligen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

²⁾ Pensionskostnaden avseende förmånsbestämd pension beräknas enligt Tryggandelagen. Pensionskostnaden består av intjänad pension under året, ränta på tidigare avsättningar samt pensionspremier.

³⁾ Vd Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen.

⁴⁾ Annema Paus, vd Apoteket Farmaci AB t o m 2012-09-30 har erhållit uppsägningslön och avgångsvederlag om 18 månader. Utbetalning av avgångsvederlaget sker under åren 2013 och 2014, dock sker avräkning mot annan eventuell framtida ersättning.

Ersättning och förmåner

Ersättning och förmåner till vd och ledande befattningshavare utgörs av kontant utbetald lön, övriga förmåner, övrig ersättning samt pensionsåtaganden. Samtliga belopp är angivna exklusive sociala avgifter respektive löneskatt. Vd och ledande befattningshavare har 6 månaders ömsesidig uppsägningstid. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida utgår även ett avgångsvederlag. För vd motsvarar detta 18 månadslöner, för övriga ledande befattningshavare är avgångsvederlaget reglerat till att motsvara mellan 6 och 18 månadslöner.

Pensionsvillkor

Vd och koncernchef Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen med pensionsålder 65 år. För andra ledande befattningshavare gäller att de har förmånsbestämd pension enligt ITP2 med pensionsålder fr o m 65 år. Övriga ledande befattningshavare har premiebestämda pensionsvillkor.

Beslutsordning

Ersättning och förmåner till vd har beslutats av styrelsen. Ersättning och förmåner till andra ledande befattningshavare har beslutats av styrelsen efter beredning av ersättningsutskottet.

Ersättning till ledande befattningshavare som ej ingår i koncernledningen

Pia Källqvist, tidigare vd för dotterbolaget Apoteksakademien AB, har erhållit uppsägningslön t o m 2012-06-30 om totalt 606 000 kronor. David Kruse, tidigare vd för dotterbolaget Apoteket International AB, har erhållit uppsägningslön samt avgångsvederlag om 18 månader, totalt 2 818 000 kronor. Utbetalning av avgångsvederlag sker under 2012 och 2013. Thony Björk är vd för Apotekets dotterbolag i Tyskland och styrelseordförande för dotterbolaget i Norge. Lön och övriga förmåner uppgår till 1 362 000 kronor och pensionskostnad uppgår till 1 197 000 kronor. Thony Björk är ansluten till ITP2.

forts. not 8

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2011

Belopp i tusen kronor	Medlem i företagsledning sedan	Lön ¹⁾	Övriga förmåner ¹⁾	Totalt	Pensions-ålder	Pensions-kostnad ²⁾	Uppsägningstid (arbetstagare/bolag)	Avgångs-vederlag
Ann Carlsson, vd ³⁾	2010	3 636	85	3 721	65	1 259	6 mån/6 mån	18 mån
Eva Fernvall, varumärkesdirektör	2005	1 559	67	1 626	65	574	6 mån/6 mån	18 mån
Monica Höglind, HR-direktör	2007	1 888	121	2 009	62	548	6 mån/6 mån	18 mån
Anna Rogmark, chefsjurist	2010	1 549	157	1 706	65	439	6 mån/6 mån	18 mån
Ulrika Eriksson, direktör Apoteket Konsument	2009	2 041	71	2 112	65	530	6 mån/6 mån	18 mån
David Kruse, vd Apoteket International AB	2009	1 152	156	1 308	65	220	6 mån/6 mån	18 mån
Jan Johansson, CFO	2011-03-28	1 574	36	1 610	65	415	6 mån/6 mån	18 mån
Lars Skutholm, direktör Inköp & Sortiment	2011-06-01	1 388	65	1 453	65	220	6 mån/6 mån	12 mån
Annema Paus, direktör affärsområde Farmaci och vd Apoteket Farmaci AB	2001	2 119	102	2 221	65	861	6 mån/6 mån	18 mån
Jonas Friberg, tf direktör Varuförsörjning	2011-06-01	1 030	69	1 099	65	89	enl kollektivavtal	
Marianne Dicander, direktör t o m 2011-03-31	2007	852	36	888	62	136	6 mån/6 mån	18 mån
Tore Löwstedt, direktör t o m 2011-05-30 ⁶⁾	2007	5 815	74	5 889	65	520	6 mån/6 mån	18 mån
Stefan Carlsson, vd t o m 2010-08-15 ⁴⁾	1999	441		441	62	583		
Totalt		25 044	1 039	26 083		6 394		
Kristina Schauman, tf CFO t o m 2011-03-28 ⁵⁾								

¹⁾ Övriga förmåner utgörs huvudsakligen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

²⁾ Pensionskostnaden avseende förmånsbestämd pension beräknas enligt Tryggandelagen. Pensionskostnaden består av intjänad pension under året, ränta på tidigare avsättningar samt pensionspremier.

³⁾ Vd Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen.

⁴⁾ Tidigare vd Stefan Carlsson har haft uppsägningslön till och med 15 februari 2011. Uppsägningslön för 2011 är utbetalt med 441 000

kronor och därefter utgår avgångsvederlag som kostnadsförts 2010. Uppsägningslön och avgångsvederlag är avräkningsfritt. Stefan Carlsson har haft pensionsålder 62 år.

⁵⁾ Kristina Schauman har till och med 28 mars, 2011 varit tf CFO. Utbetald ersättning på 990 000 kronor utgörs av arvode som fakturerats av konsultbolag. Fakturerat arvode inkluderar ersättning för sociala kostnader.

⁶⁾ Tore Löwstedt har erhållit uppsägningslön i 6 månader samt avgångsvederlag om 18 månader.

Not 9 Inkomstskatt

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Aktuell skatt för året	-58	-57	-57	-54
Aktuell skatt avseende tidigare år	-26	-15	-26	-14
Uppskjuten skatt	97	-123	16	5
Summa	13	-195	-67	-63

Skatten på koncernens och moderbolagets resultat före skatt skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle framkommit vid vägd genomsnittlig skattesats gällande för resultaten i koncernen och moderbolaget enligt följande tabell.

forts. not 9

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Resultat före skatt	354	586	123	126
Skatt enligt gällande skattesats	-93	-154	-32	-33
Skatteeffekt ändrad bolagsskattesats	132	-	-5	-
Justering av skatt hänförlig till tidigare period	-10	-15	-10	-13
Skatteeffekt övriga ej skattepliktiga intäkter	0	0	0	0
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-3	-2	-18	-20
Skatteeffekt ej redovisade förlustavdrag	-12	-24	-	-
Övriga skatteeffekter	-1	0	-2	3
Skattekostnad/skatteintäkt	13	-195	-67	-63

Skattesatsen för 2012 års inkomstskatt är 26,3 (26,3) procent. Uppskjuten skatt har beaktats med 22,0 (26,3) procent.

Not 10 Uppskjuten skatt

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
<i>Uppskjuten skattekostnad avseende:</i>				
- anläggningstillgångar	16	5	16	4
- förlustavdrag	1	-14	-	-
- obeskattade reserver	4	-19	-	-
- pensionsfordran	-56	-95	-	-
- effekt av ändrad skattesats	132	-	-	-
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	97	-123	16	4
<i>Uppskjutna skattefordringar avseende:</i>				
- förlustavdrag	-	-	-	-
- anläggningstillgångar	-	-	35	19
Summa uppskjutna skattefordringar	0	0	35	19
<i>Uppskjutna skatteskulder avseende:</i>				
- pensionsfordran	-547	-599	-	-
- anläggningstillgångar	34	18	-	-
- obeskattade reserver	-128	-157	-	-
Summa uppskjutna skatteskulder	-641	-738	-	-
Netto skuld/fordran	-641	-738	-	19
Vid årets början	-738	-615	19	15
Redovisat i resultaträkningen	97	-123	16	4
Vid årets slut	-641	-738	35	19

Not 11 Resultat per aktie

	Koncern	
	2012	2011
Årets resultat, mnkr	367	391
Antal aktier	175 000	175 000
Resultat per aktie, kr	2 097	2 234

Ingen utspädningseffekt finns.

Not 12 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar kategoriseras i tre grupper: utvecklingsarbeten, hyreskontrakt och övriga immateriella tillgångar.

I kategorin utvecklingsarbeten redovisas balanserade utvecklingsutgifter. Per den 31 december 2012 ingår aktiverade utgifter för e-handelsplattform, dosverksamheten, koncerngemensamt ordersystem samt programlicenser.

Årets investeringar i utvecklingsarbeten uppgick till 36 miljoner kronor och utgjordes huvudsakligen av det nya koncerngemensamma ordersystemet.

I kategorin Hyreskontrakt redovisas aktiverade utgifter för anskaffade hyreskontrakt och avser lokaler belägna i strategiska

lägen. I kategorin Övriga immateriella tillgångar redovisas lokalinredning i annans fastighet som omklassificerades från materiell tillgång i samband med inkrämsöverlåtelse till dotterbolag.

Fastställande av eventuella nedskrivningsbehov av immateriella tillgångar har gjorts enligt IAS 36 varvid beräknat återvinningsvärde har jämförts med bokfört värde för respektive immateriell tillgång. Vid värdering av immateriella tillgångar har Apoteket bedömt att nedskrivningsbehov om 5 miljoner kronor (hänförligt till verksamheterna i Norge och Tyskland) föreligger.

Koncern	Utvecklingsarbeten		Hyreskontrakt		Övriga immateriella tillgångar		Totalt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	180	162	31	32	21	24	232	218
Investeringar	36	18	1	1	–	–	37	19
Avyttringar/utrangeringar	–	–	–1	–2	–2	–3	–3	–5
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	216	180	31	31	19	21	266	232
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–48	–40	–21	–18	–20	–14	–89	–72
Årets avskrivningar enligt plan	–7	–8	–3	–4	–1	–8	–11	–21
Avyttringar/utrangeringar	–	–	1	2	2	2	3	4
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–55	–48	–23	–20	–19	–20	–97	–89
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–99	–99	–	–	–	–	–99	–99
Årets nedskrivning	–5	–	–	–	–	–	–5	–
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–104	–99	–	–	–	–	–104	–99
Planenligt restvärde vid årets slut	57	33	8	11	0	1	65	45

Moderbolag	Utvecklingsarbeten		Hyreskontrakt		Totalt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	170	153	31	32	201	185
Investeringar	36	17	1	1	37	18
Avyttringar/utrangeringar	–	–	–1	–2	–1	–2
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	206	170	31	31	237	201
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–44	–40	–21	–18	–65	–58
Årets avskrivningar enligt plan	–7	–4	–3	–5	–10	–9
Avyttringar/utrangeringar	–	–	1	2	1	2
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–51	–44	–23	–21	–74	–65
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–99	–99	–	–	–99	–99
Årets nedskrivning	–	–	–	–	–	–
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–99	–99	–	–	–99	–99
Planenligt restvärde vid årets slut	56	27	8	10	64	37

Not 13 Materiella anläggningstillgångar

Koncern	Byggnader, mark, markanläggning		Inventarier		Totalt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	57	56	1 780	1 574	1 837	1 630
Nyanskaffningar	0	3	97	321	97	324
Avyttringar/utrangeringar	-4	-2	-29	-115	-33	-117
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	53	57	1 848	1 780	1 901	1 837
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-15	-13	-1 148	-1 157	-1 163	-1 170
Avyttringar/utrangeringar	-	0	28	100	28	100
Årets avskrivningar enligt plan	-1	-2	-144	-91	-145	-93
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-16	-15	-1 264	-1 148	-1 280	-1 163
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-	-	-66	-48	-66	-48
Årets nedskrivning	-7	-	-30	-18	-37	-18
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-7	-	-96	-66	-103	-66
Planenligt restvärde vid årets slut	30	42	488	566	518	608
Bokfört värde, byggnader	27	39				
Bokfört värde, mark, markanläggningar	3	3				
Taxeringsvärde, byggnader	11	11				
Taxeringsvärde, mark	1	1				
Moderbolag	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	-	2	1 650	1 443	1 650	1 445
Nyanskaffningar	-	-	87	304	87	304
Avyttringar/utrangeringar	-	-2	-14	-97	-14	-99
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	-	0	1 723	1 650	1 723	1 650
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	-	-1	-1 056	-1 059	-1 056	-1 060
Avyttringar/utrangeringar	-	1	14	82	14	83
Årets avskrivningar enligt plan	-	-	-134	-79	-134	-79
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	-	0	-1 176	-1 056	-1 176	-1 056
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-	-	-66	-48	-66	-48
Årets nedskrivning	-	-	-18	-18	-18	-18
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-	-	-84	-66	-84	-66
Planenligt restvärde vid årets slut	-	0	463	528	463	528

Not 14 Innehav i intresseföretag

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Vid årets början	24	27	18	18
Årets nyanskaffningar	-	-	-	-
Andel av förlust ¹⁾	-2	-3	-	-
Vid årets slut	22	24	18	18

¹⁾ Andel av förlust anges efter skatt.

Koncernens andelar i intresseföretag

2011	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Förlust
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	7	2	0	0
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	21	6	13	-3
Summa	28	8	13	-3
2012				
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	7	2	0	0
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	19	7	13	-2
Summa	26	9	13	-2

Specifikation av koncernens andelar i intresseföretag

	Andelar	Andel i procent	Bokfört värde
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	27 000	45,0	8
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	18 750	37,5	14

Specifikation av moderbolagets andelar i intresseföretag

	Andelar	Andel i procent	Bokfört värde
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	27 000	45,0	9
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	18 750	37,5	9

Not 15 Pensionstillgångar i koncernen

Flertalet anställda i Apoteket AB samt dotterbolag omfattas av ITP-planen exklusive vissa övergångsgrupper som fortsätter att tjäna in pension enligt Apotekets pensionsplan. De anställda som är födda före 1979 tjänar in förmånsbestämd pension enligt ITP2 och de anställda som är födda från och med 1979 omfattas av ITP1, den avgiftsbestämda delen av ITP-planen. Det förmånsbestämda ålderspensionsintjänandet inom Apotekskoncernen tryggas i Apoteket ABs och dess svenska dotterbolags pensionstiftelse.

När det gäller försäkringstryggad ITP har Alecia meddelat att de saknar tillräcklig information för förmånsbestämd redovisning, därför kommer ITP-planen att redovisas som en avgiftsbestämd plan. Under 2008 tecknade Apoteket ett nytt pensionsavtal med de fackliga organisationerna. Innebörden i avtalet är att bland annat den så kallade apoteksplanen ersätts med ITP och att Apoteket årligen tar beslut om eventuell indexerings av intjänad pensionsrätt och utgående pensioner, för den del som inte omfattas av ITP.

forts. not 15

Pensionsförmåner

De belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:	2012	2011	2010
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	-8 027	-8 017	-7 445
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	10 257	9 376	10 343
Pensionsförpliktelser minus förvaltningstillgångar	2 230	1 359	2 898
Oredovisade aktuariella förluster+/- vinster-	-227	474	-1 355
Redovisad fordran exklusive särskild löneskatt	2 003	1 833	1 543
Särskild löneskatt	486	445	374
I balansräkningen redovisad fordran	2 489	2 278	1 917

De belopp som redovisas i resultaträkningen är följande:	2012	2011	2010
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år ¹⁾	-85	-88	-113
Kostnad avgångspensioner ¹⁾	-2	-3	-21
Räntekostnad ²⁾	-281	-289	-281
Justering för oredovisad aktuariell post avseende inlösen av ITPK ¹⁾	-	10	-
Periodens resultat av aktuariell vinst/förlust ²⁾	-	20	-
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	469	570	519
Summa kostnad/intäkt för förmånsbestämda planer	101	220	104
Kostnad för avgiftsbestämda planer ¹⁾	-49	-60	-132
Särskild löneskatt ³⁾	13	39	-7
Summa pensionskostnad/intäkt	65	199	-35

¹⁾ Redovisas i koncernens resultaträkning som personalkostnad

²⁾ Redovisas i koncernens resultaträkning som finansiell post

³⁾ Fördelas i koncernens resultaträkning mellan personalkostnader och finansiella poster

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångarna uppgick till 1 148 (-619) miljoner kronor. Faktisk avkastning för 2012 redovisas exklusive driftskostnad.

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:	2012	2011	2010
Diskonteringsränta, %	3,50	3,50	3,95
Förväntad nettoavkastning på förvaltningstillgångar, %	5,00	5,00	5,60
Framtida löneökningar, %	3,30	3,30	3,30
Förhöjt prisbasbelopp, %	2,00	2,00	2,00
Personalomsättning, %	5,00	5,00	3,50
Genomsnittlig återstående tjänstgöringstid, år	15,8	15,8	15,6

- Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med utgångspunkt från diskonteringsräntan för svenska bostadsobligationer, som är utfärdade i samma valuta och med löptider jämförbara med den aktuella pensionskuldens.
- Förhöjt prisbasbelopp är ett mått på inflationsantagandet. Det förhöjda prisbasbeloppet speglar utvecklingen av konsumentprisindex och används av Apoteket för uppräkningsunderlag.
- Förväntad löneökning speglar framtida förväntade procentuella löneökningar med hänsyn tagen till framtida förväntad inflation (se det förhöjda prisbasbeloppet).

- Personalomsättning bygger dels på historiska fakta, dels på förväntad framtida personalomsättning.

Redovisningsprincip för aktuariella vinster och förluster

Förändringar som beror på ändrade antaganden för att beräkna nuvärdet av pensionsåtaganden för varje räkenskapsår, förs till korridoren för aktuariella vinster och förluster och får därmed ingen effekt på resultaträkningen. Korridoren definieras som 10 procent av det högsta värdet av pensionsförpliktelsen alternativt förvaltningstillgångarna. Aktuariell vinst per den 31 december 2012 uppgick till 227 miljoner kronor exklusive särskild löneskatt.

Specifikation av förändringarna i förmånsbestämda pensionsplaner och förvaltningstillgångar

	2012	2011	2010
<i>Specifikation förändring förmånsbaserat pensionsåtagande</i>			
Nuvärde av förpliktelsen vid årets ingång	8 017	7 445	7 322
Kostnad för nyintjänande	85	88	113
Kostnad avgångspensioner	2	3	21
Räntekostnad	281	289	281
Inlösta förmåner	–	–58	–
Utbetalda förmåner	–336	–348	–303
Aktuariell förlust på förpliktelsen	–22	598	11
Nuvärde av pensionsförpliktelsen vid årets utgång	8 027	8 017	7 445
<i>Specifikation förändring av förvaltningstillgångarna</i>			
Förvaltningstillgångar vid årets ingång	9 376	10 343	9 268
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	469	570	519
Gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse	–267	–336	–
Aktuariell vinst/förlust på förvaltningstillgångarna	679	–1 201	556
Förvaltningstillgångar vid årets utgång	10 257	9 376	10 343

Förvaltningstillgångarna består huvudsakligen av aktier och räntebärande värdepapper med följande marknadsvärden på balansdagen:

Tillgångsslag	2012	2011	2010
Aktier och liknande finansiella instrument	2 854	3 945	5 781
Räntebärande värdepapper m m	6 175	4 558	4 564
Övrigt	1 228	874	–2
Summa	10 257	9 376	10 343

Överskott samt erfarenhetsbaserade justeringar på tillgång/skuld:	2012	2011	2010
Nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser	–8 027	–8 017	–7 445
Förvaltningstillgångar	10 257	9 376	10 343
Överskott	2 230	1 359	2 898
Erfarenhetsbaserade justeringar på förpliktelsen	–22	187	11
Effekter av ändringar av aktuariella antaganden på förpliktelsen	–	–784	–
Erfarenhetsbaserade justeringar på förvaltningstillgångarna	679	–1 201	556

Koncernen förväntar sig ett nettokassaflöde under 2013 avseende förmånsbestämda planer uppgående till 351 miljoner kronor. Den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar baseras på den nuvarande sammansättningen av placeringsportföljen.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsår för vilket bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan, ska en pensionsplan enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 49 (60) miljoner kronor. Vid utgången av 2012 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 129 (113) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt

Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Pensionsstiftelsens förvaltning av tillgångarna

Storleken på Apotekets pensionsskuld förändras med utgångspunkt från bland annat ränteläget och inflations- och reallöneutvecklingen i Sverige. Placeringsverksamheten i Apotekets pensionsstiftelse ska således i huvudsak vara exponerad mot tillgångar som återspeglar pensionsskuldens karakteristika.

Mot bakgrund av ovanstående har pensionsstiftelsens styrelse lagt fast en placeringsinriktning som innebär att en del av kapitalet placeras i räntebärande tillgångar utgivna av den svenska staten eller andra låntagare med hög kreditvärdighet. Därutöver sker placeringarna i aktier med en huvudsaklig inriktning på den svenska marknaden.

Det övergripande syftet är att diversifiera förvaltad kapital inom både nominella och reala tillgångar och därmed minska risken samtidigt som en långsiktigt god avkastning kan uppnås.

Not 16 Varulager

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Handelsvaror till anskaffningsvärde	1 357	1 358	1 192	1 117
Summa	1 357	1 358	1 192	1 117

Den utgift för varulager som kostnadsförts ingår i posten Handelsvaror och uppgick i koncernen till 17 175 (18 554) miljoner kronor och i moderbolaget till 10 502 (11 643) miljoner kronor.

Inkuransreserven uppgår till 18 (14) miljoner kronor. Ökningen jämfört med 2011 hänför sig till vissa sortiment med förhöjd inkuransrisk.

Not 17 Övriga fordringar

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Momsfordran	282	387	187	235
Övriga fordringar	7	109	4	103
Summa	289	496	191	340

Not 18 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Aviserade hyror	73	80	71	71
Upplupna intäkter	52	0	52	0
Förutbetalda kostnader	34	42	34	36
Upplupen leverantörsbonus	7	8	7	6
Övriga poster	6	15	0	6
Summa	172	145	164	119

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Upplupna semesterlöner	147	162	147	132
Bonus till anställda	9	20	9	17
Upplupna löner	40	20	11	20
Förutbetalda intäkter	0	18	0	0
Upplupna kostnader	64	61	51	59
Övriga poster	0	7	0	6
Summa	260	288	218	234

Not 20 Övriga avsättningar

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Vid årets början	101	236	96	213
<i>Kostnadsfört i resultaträkningarna</i>				
Tillkommande avsättningar	42	23	29	20
Återförda outnyttjade belopp	-5	-78	-5	-68
Utnyttjat under året	-76	-80	-72	-69
Vid årets slut	62	101	49	96
Varav långfristig avsättning ¹⁾	10	14	10	13
Varav kortfristig avsättning	52	87	39	83

¹⁾ Av långfristig avsättning förfaller 0 (0) miljoner kronor i koncernen och i moderbolaget senare än fem år efter balansdagen.

Koncern	Hyror	Avgångs- vederlag	Förlustkontrakt	Summa
Vid årets början	20	27	54	101
Tillkommande avsättningar	1	34	7	42
Utnyttjat under året	-11	-24	-41	-76
Återförda outnyttjade belopp	0	0	-5	-5
Vid årets slut	10	37	15	62

Tillkommande avsättningar avseende hyror utgörs av kostnader för nedläggning av verksamheten i Norge.

Tillkommande avsättningar för avgångsvederlag utgörs av personalkostnader för nedläggning av dosverksamheter, personalkostnader relaterade till förlorade upphandlingar inom ett antal landsting samt övriga anpassningar till koncernens nuvarande verksamhetsomfattning.

Tillkommande avsättningar avseende förlustkontrakt hänförs till avveckling av förlustbringande verksamhet i Norge samt avveckling av läkemedelsautomater. Återförda avsättningar för förlustkontrakt utgörs av ej nyttjad reserv avseende omstrukturerings- och omregleringskostnader i samband med Apotekets övergångslösningens verksamhet till övriga aktörer.

Ansvarsförbindelser

Apoteket AB har tecknat borgensåtaganden i samband med överlåtelse av hyresavtal till klusterbolag som sålts under första kvartalet 2010. Antalet kvarvarande borgensåtaganden är 22 och beloppet uppgår till cirka 56 (66) miljoner kronor. Löptid för borgensåtagandena varierar. Köparna av dotterbolagen åtar sig att lösa Apoteket ABs borgensåtaganden. Om detta inte sker inom avtalad tid utgår en ersättning till Apoteket AB för utställda borgensförbindelser.

Apoteket har tecknat garantiförbindelse med PRI Pensionsgaranti. Ömsesidigt ansvar är 2 procent av pensionsskulden. Beloppet uppgick för år 2012 till 35 (32) miljoner kronor.

Not 21 Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Apotekets finansiella riskhantering styrs av koncernens finanspolicy som beslutas av Apotekets styrelse. Finanspolicyen omfattar riktlinjer för likviditetsförvaltning, kapitalförsörjning och andra finansiella risker. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat och ställning. Finansförvaltningen är centraliserad till en koncerngemensam funktion inom moderbolaget med uppdraget att tillvarata samordningsvinster, minska resultat- och kassaflödesfluktuationer samt att sörja för en god riskhantering. Dotterbolagen och moderbolagets operativa enheter, ansvarar för identifiering, rapportering och uppföljning av finansiella risker som uppstår i verksamheten.

Policy och principer för hantering av finansiella risker

Mål och tillämpade principer för finansiell riskhantering
Målen för finansiell riskhantering är att upprätthålla en god

betalningsberedskap och en effektiv kapitalanvändning samt att trygga kapitalförsörjningen. De principer för finansiell riskstyrning som tillämpas är:

- Finansiella risker som uppstår i koncernens verksamhet ska ligga inom fastställda begränsningar avseende kreditrisk, marknadsrisk och refinansieringsrisk. För all riskhantering gäller att spekulativ handel inte är tillåten.
- All kreditgivning ska ha sin grund i affärsmässiga överväganden som beaktar såväl finansieringskostnad som risk. Kredit ska medges först efter prövning av kredittagaren.
- Koncernens finansförvaltning och kreditgivning ska kännetecknas av sådan organisation inklusive intern kontroll och rapportering att de administrativa riskerna minimeras.

forts. not 21

Likviditetsrisk

Försiktighet i hantering av likviditetsrisk innebär att inneha tillräckliga likvida medel och tillgänglig finansiering genom tillräckliga avtalade kreditmöjligheter.

Ränterisk

Koncernens exponering för ränterisk är i allt väsentligt förknippad med pensionstillgångar. Pensionsstiftelsen eftersträvar en placering av förvaltningstillgångarna som balanserar den risk som värdeutvecklingen av pensionsskulden innebär. I övrigt finns en begränsad exponering för ränterisk vid kortfristig finansiell upplåning och placering.

Valutarisk

Inköp och försäljning sker i allt väsentligt i svenska kronor varför valutaexponeringen är begränsad.

Kreditrisk

Koncernen har ingen väsentlig koncentration av kreditrisk. Fastställd policy för kreditriskhantering finns framtagen.

Försäljning inom konsumentmarknaden sker kontant eller via vanligt förekommande kreditkort. Delbetalningssystem för privatkunder finns sedan 1997 och har tidigare belastats med stora kreditförluster. Från den 28 november 2005 har Apoteket infört kreditprövning för samtliga nyttillkommande kunder som ansöker om kredit. Kreditprövningen utgår ifrån om kunden har betalningsanmärkningar eller skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten. Kontroll görs om personen är under 18 år, har förvaltare, saknar adress, är bosatt utomlands eller har skyddad identitet. Kunder som inte betalar sina skulder spärras ut och nekas fortsatt kredit efter cirka två månader från det att fakturan förfallit.

Av Apotekets utestående kundfordringar står landstingen för en väsentlig del. Risken bedöms som mycket låg. Fordringarna betalas normalt inom angiven kredittid.

Förfallotidpunkter för kundfordringar

Koncern	2012	2011
Förfallna men inte nedskrivna		
< 30 dagar	264	96
30–90 dagar	42	6
Förfallna och nedskrivna		
91–180 dagar	19	1
> 180 dagar	0	0
Total	325	103

Avsättning för osäkra fordringar

Avsättning för osäkra fordringar uppgick till 5 (3) miljoner kronor. Avsättning för osäkra fordringar har ändrats enligt följande:

Koncern	2012	2011	2010	2009
Vid årets ingång	3	3	3	3
Reservering för befarade förluster	2	0	0	0
Vid årets utgång	5	3	3	3
Konstaterade förluster	4	4	6	7
Återvunnen kundförlust	0	4	4	5

Årets kostnad för osäkra fordringar uppgick till 4 (4) miljoner kronor. Andelen osäkra fordringar beräknas utifrån en i Apoteket etablerad och väl beprövad modell. Redovisat värde utgör således en god approximation av verkligt värde.

Verkligt värde på finansiella instrument

Nominellt värde, minskat med eventuella bedömda krediteringar, för kundfordringar och leverantörsskulder, förutsätts motsvara deras verkliga värden. Verkligt värde på finansiella skulder beräknas, för upplysning i not, genom att diskontera det framtida kontrakterade kassaflödet till den aktuella marknadsränta, som är tillgänglig för koncernen för liknande finansiella instrument.

forts. not 21

Nedanstående tabell visar redovisat och verkligt värde per typ av instrument:

Koncern	2012		2011	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
<i>Finansiella tillgångar</i>				
Kundfordringar ¹⁾	2 773	2 773	2 920	2 920
Likvida medel	53	53	223	223
Total	2 826	2 826	3 143	3 143
<i>Finansiella skulder</i>				
Leverantörsskulder ²⁾	1 992	1 992	2 188	2 188
Övrig långfristig skuld	23	23	43	43
Låneskulder ³⁾	1 838	1 838	1 999	1 999
Total	3 853	3 853	4 230	4 230

¹⁾ I redovisat värde för kundfordringar beaktas den andel av fordringarna som anses osäkra.

²⁾ Leverantörsskulders verkliga värde utgörs av redovisat värde.

³⁾ Skulder till kreditinstitut, räntebärande.

Finansiella skulder till kreditinstitut	Koncern		Moderbolag		Beviljad
	2012	2011	2012	2011	
Nordea	338	800	338	800	2 500
Certifikat	1 500	1 199	1 500	1 199	1 500
Totalt utnyttjad kredit	1 838	1 999	1 838	1 999	4 000

Beviljad checkkredit uppgår till 800 miljoner kronor. Låneskulder omfattar utnyttjad checkkredit om 338 (800) miljoner kronor med en räntesats om 2,09 (2,70) procent samt två certifikat om tillsammans 1 500 (1 199) miljoner kronor till en räntesats om

1,57 (2,30) procent. Löptid för certifikaten är 7 respektive 46 dagar. Redovisat värde för låneskulder utgör en god approximation av det verkliga värdet.

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella instrument

Nedanstående tabell visar ränteintäkter och räntekostnader avseende Apotekets samtliga finansiella tillgångar och finansiella skulder:

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Ränteintäkter på finansiella tillgångar ¹⁾	3	35	3	38
Räntekostnader på finansiella skulder	-25	-20	-23	-25
Valutakursvinster/förluster på skulder	3	-1	-3	-1
Totalt	-19	14	-23	12

¹⁾ Ränteintäkter för kortfristig placering, perioden januari-juni 2011, uppgick till 33 miljoner kronor.

Not 22 Medelantal anställda

	2012		2011	
	Medelantalet anställda	varav män, %	Medelantalet anställda	varav män, %
<i>Moderbolag</i>				
Sverige	3 794	13,4	3 691	12,4
<i>Dotterföretag</i>				
Sverige och utlandet	746	18,9	942	18,8
Koncernen totalt	4 540	14,2	4 633	13,7

forts. not 22

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2012		2011	
	antal	varav män, %	antal	varav män, %
<i>Koncern</i>				
Styrelseledamöter ¹⁾	10	30,0	9	33,3
Vd och andra ledande befattningshavare	19	36,8	24	41,7
<i>Moderbolag</i>				
Styrelseledamöter	10	30,0	9	33,3
Vd och andra ledande befattningshavare	10	40,0	9	33,3

¹⁾ I dotterbolagens styrelser har externa representanter avgått under 2011.

Not 23 Transaktioner med närstående

Koncernföretag

För moderbolaget avser 0,4 (0,1) procent av årets inköp och 3,9 (3,4) procent av årets försäljning av transaktioner med koncernföretag. Vid inköp och försäljning mellan koncernföretag tillämpas samma principer för prissättning som vid transaktioner med externa parter.

Svenska staten

Apoteket är helägt av svenska staten. Inköp och försäljning av produkter och tjänster till och från statliga myndigheter och bolag sker på affärsmässiga grunder.

Övriga ränteintäkter och räntekostnader

I moderbolagets ränteintäkter ingår räntor avseende koncernföretag till ett belopp av 1,4 (2,7) miljoner kronor. I räntekost-

nader ingår räntor avseende koncernföretag till ett belopp av 2,5 (6,6) miljoner kronor.

Ersättning till ledande befattningshavare

Ersättning till ledande befattningshavare presenteras i not 8.

Andra organisationer i Sverige

Apoteket ABs Pensionsstiftelse förvaltar de förvaltningstillgångar som tryggar förmånsbestämda pensionsåtaganden för Apoteket AB och Apoteket Farmaci AB. Under 2012 har Apoteket AB erhållit en gottgörelse om 267 (336) miljoner kronor. Gottgörelsen om 267 miljoner kronor avser utbetalda ålderspensioner avseende 2011.

Not 24 Resultat från andelar i koncernföretag

	Moderbolag	
	2012	2011
Mottaget koncernbidrag	289	217
Utdelning från dotterbolag	8	–
Resultat från försäljning av andelar i dotterbolag	–	–
Nedskrivning av aktier i dotterbolagen Apoteket Norge AS och Apoteket Deutschland GmbH (år 2012)	–80	–72
Summa	217	145

Not 25 Bokslutsdispositioner

	Moderbolag	
	2012	2011
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan		
– Inventarier	21	–25
Periodiseringsfond, årets avsättning	–72	–67
Återföring periodiseringsfond	68	–
Lämnade koncernbidrag	–	–48
Summa	17	–140

Not 26 Andelar i koncernföretag

	Moderbolag	
	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	257	335
Kapitaltillskott till dotterbolag och nyanskaffningar	80	59
Avyttringar	–	–
Nedskrivning ¹⁾	–80	–72
Likvidation	–	–65
Utdelat till ägare	–	–
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	257	257

¹⁾ Nedskrivning av aktier i Apoteket Norge AS samt Apoteket Deutschland GmbH till följd av svag lönsamhetsutveckling.

Specifikation av moderbolagets och dotterbolags innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Koncernföretag/Org nr/Säte	Antal andelar	Andel i procent	Bokfört värde	
			2012	2011
Apoteket Farmaci AB 556758-1789, Stockholm	25 000	100	250	250
Apoteksakademin i Sverige AB 556792-4005, Stockholm	1 000	100	0	0
Förvaltnings AB Tanken 556500-6953, Stockholm	1 000	100	0	0
Apoteket International AB 556606-4266, Stockholm	1 000	100	0	0
Apoteket Norge AS 993289396, Oslo ¹⁾	100	100	0	–
Apoteket Deutschland GmbH 264819621, Marschacht	250	100	0	–
Apoteket Svanen AB 556822-8430, Stockholm ²⁾	1 000	100	0	–
<i>Vilande bolag</i>				
Apoteksinformation AB 556043-0984, Stockholm	50 000	100	6	6
Apoteksbolaget AB 556459-6723, Stockholm	500	100	1	1
Summa			257	257

¹⁾ Under året har beslut tagits om nedläggning av Apoteket Norge AS.

²⁾ Under året har ett franchisebolag återgått i Apotekets ägo.

Not 27 Utdelning per aktie

På årsstämman den 18 april 2013 kommer en kontant utdelning avseende 2012 om 177,14 (1 142,86) kronor per aktie, totalt 31 (200) miljoner kronor att föreslås. Utdelningen redovisas som en vinst-disposition. Under 2012 har utdelning om 200 miljoner kronor gjorts till ägaren.

Not 28 Obeskattade reserver

	Moderbolag	
	2012	2011
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	4	25
Periodiseringsfonder	576	572
Summa	580	597
<i>Akkumulerade avskrivningar utöver plan fördelar sig enligt följande:</i>		
Inventarier	4	25
Summa	4	25
<i>Periodiseringsfonder fördelar sig enligt följande:</i>		
Periodiseringsfond, taxering 2007	–	68
Periodiseringsfond, taxering 2008	115	115
Periodiseringsfond, taxering 2009	165	165
Periodiseringsfond, taxering 2010	157	157
Periodiseringsfond, taxering 2012	67	67
Periodiseringsfond, taxering 2013	72	–
Summa	576	572

Not 29 Pensioner i moderbolaget

Apoteket AB har sedan 2008 ett nytt pensionsavtal som innebär att flertalet anställda är anslutna till ITP-planen, exklusive vissa övergångsgrupper som fortsätter tjäna in pension enligt Apotekets pensionsplan. Några personer i koncernledningen omfattas inte heller av ITP-planen. Medarbetare födda mellan 1949 och 1978 ansluts som regel till den förmånsbestämda pensionsplanen ITP2. Medarbetare födda från och med 1979 ansluts till den premiebestämda pensionsplanen ITP1. Ålderspensionsintjäandet enligt ITP-planen tryggas i Apotekets pensionsstiftelse med kreditförsäkring av motsvarande pensionsdkuld i PRI. Med anledning av ITP-anslutningen betalar Apoteket AB premier avseende sjuk- och familjepension, ålderspension enligt ITP1 samt kompletterande ålderspension för ITP2, så kallad ITPK. Apotekets pensionsplan är endast förändrad till den del att utgående pen-

sionsförmåner och intjänad pensionsrätt inte längre är värdesäkrad. Istället tar Apoteket årliga beslut om eventuell indexering av utgående pensioner och intjänad pensionsrätt. Apotekets pensionsplan omfattar liksom tidigare ålderspension, familjepension, sjukpension samt familjeskydd inklusive särskild barnpension. Utöver detta finns även en kompletterande ålderspension som har tryggats i Apotekets försäkringsförening Optimalia. Den kompletterande ålderspensionen klassificeras som en avgiftsbestämd plan. Sedan 1 oktober 2010 har en beståndsöverlåtelse av Optimalia skett till Svensk Handel Försäkring.

Apoteket AB har även under 2012 fortsatt uppbyggnaden av franchiseverksamheten genom uppstart av sex nya bolag samt återköp av ett. Dessa franchisebolag blir enskilda bolag utanför koncernen och tecknar egna pensionsvillkor enligt kollektivavtal.

	2012	2011
Kapitalvärde av pensionsförpliktelsen vid årets början	–6 528	–6 205
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	–772	–435
Räntekostnad	–203	–214
Utbetalning av pensioner	341	326
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser vid årets slut	–7 162	–6 528

I nedanstående tabell redovisas utvecklingen av särskilt avskilda tillgångar som stiftelsen förvaltar

	2012	2011
Särskilt avskilda tillgångar		
Verkligt värde av tillgångar vid årets början	9 376	10 343
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar ¹⁾	1 148	–631
Gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse	–267	–336
Verkligt värde av tillgångar vid årets slut	10 257	9 376

¹⁾ Avkastning på särskilt avskilda tillgångar för 2012 redovisas inklusive driftskostnad.

forts. not 29

Pensionsförpliktelser minus förvaltningstillgångar	2012	2011
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser vid årets slut	-7 162	-6 528
Verkligt värde av tillgångar vid årets slut	10 257	9 376
Netto avseende pensionsförpliktelser (tillgång+)	3 095	2 848
I balansräkningen redovisad skuld/fordran	-	-

Specifikation avseende årets totala kostnader och intäkter avseende pensioner

	2012	2011
<i>Pensionering i egen regi</i>		
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-772	-435
Räntekostnad	-203	-214
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	1 148	-631
Ökning/minskning av överskott i särskilt avskiljbara tillgångar	-247	1 280
Kostnad för pensionering i egen regi	-74	10
<i>Pensionering genom försäkring</i>		
Försäkringspremier	-49	-60
Redovisad pensionskostnad	-123	-50
Särskild löneskatt på pensionskostnader	-30	-9

Pensionsstiftelsens förvaltningstillgångar består huvudsakligen av aktier och räntebärande värdepapper med följande marknadsvärden på balansdagen

Tillgångsslag	2012-12-31	Andel, %
Aktier och liknande finansiella instrument	2 854	28
Räntebärande värdepapper	6 175	60
Övrigt	1 228	12
Summa	10 257	100

Moderbolaget förväntar sig ett nettokassaflöde under 2013 avseende förmånsbestämda planer uppgående till -351 miljoner kronor. Den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar baseras på den nuvarande sammansättningen av placeringsportföljen.

Ränteantaganden

Apoteket ABs anslutning till ITP-planen innebär till stor del förändrad tillämpning av ränteantaganden, dels med anledning av att Apoteket AB nu tryggar nyintjänad ålderspension enligt ITP2 i Apotekets pensionsstiftelse, dels att värdesäkring är borttagen avseende intjänad pensionsrätt och utgående pensioner enligt Apotekets pensionsplan. För nyintjänad förmånsbestämd

ålderspension enligt ITP2 tillämpas Pensions- och registreringsinstitutets (PRIs) ränteantagande på brutto 3,85 procent.

För nyintjänad pension fram till och med pensionering enligt Apotekets pensionsplan tillämpas Finansinspektionens föreskrift om försäkringstekniska grunder, FFFS 2007:31. Dessa föreskrifter innehåller så kallade tryggandegrunder som ska användas för att beräkna kapitalvärden vid tryggande av pensionsutfästelser utanför livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor. För utgående pensioner och intjänad pensionsrätt enligt Apotekets pensionsplan tillämpas räntefot för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknings på brutto 2,2 procent.

Not 30 Händelser efter balansdagen

Apoteket har inga väsentliga händelser att rapportera efter balansdagen.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel och fria fonder

Balanserad vinst	110 398 626 kr
Årets vinst	56 271 529 kr
Totalt	166 670 155 kr

Styrelsens yttrande över den föreslagna vinstutdelningen

Styrelsen anser att den föreslagna vinstutdelningen är försvarlig utifrån moderbolagets och koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt samt förenligt med ägarens krav och förväntningar.

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

Till aktieägaren utdelas 177,14 kronor per aktie, totalt	31 000 000 kr
I ny räkning överförs	135 670 155 kr
Totalt	166 670 155 kr

Den av årsstämman beslutade utdelningen kommer att utbetalas senast den 31 maj 2013.

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Resultat- och balansräkningarna ska föreläggas årsstämman för fastställande den 18 april 2013.

Stockholm den 8 mars 2013

Christian W Jansson
ORDFÖRANDE

Maria Curman
LEDAMOT

Gert Karnberger
LEDAMOT

Kristina Schauman
LEDAMOT

Elisabet Wenzlaff
LEDAMOT

Leif Ljungqvist
LEDAMOT

Carin Sällström-Nilsson
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Carina Jansson
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Ann Carlsson
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Vår revisionsberättelse har avgivits den 8 mars 2013.

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Apoteket AB (publ), org nr 556138-6532

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Apoteket AB för år 2012. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i detta dokument på sidorna 36–79.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder IFRS, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2012 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt internationella redovisningsstandarder,

såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapporten över totalresultatet och balansräkningen för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Apoteket AB för år 2012.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

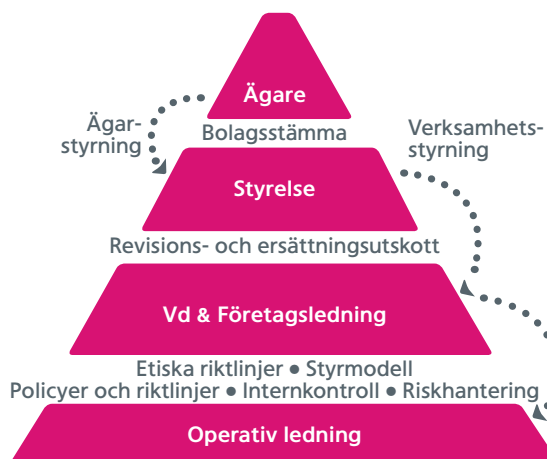
Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 8 mars 2013
Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Bolagsstyrningsrapport

Apoteket Aktiebolag (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Stockholm. Svenska staten äger samtliga aktier i Apoteket och ägandet utövas sedan den 15 mars 2012 av Finansdepartementet. Överföringen från Socialdepartementet till Finansdepartementet har sin grund i att skilja ägarfrågor från reglering och tillsyn.

Bolagsstyrning

Till grund för Apotekets bolagsstyrning ligger tillämplig svensk rätt, statens ägarpolicy, bolagsordning, ekonomiska mål samt de ägaranvisningar som ägaren beslutar om. Ägarpolicyen omfattar även riktlinjer för extern ekonomisk rapportering och anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Av ägarpolicyen framgår även ägarens krav i ett antal policyfrågor, där företag med statligt ägande åläggs att agera föredömligt bland annat inom jämställdhet, miljö, mångfald och arbetsmiljö. Svensk kod för bolagsstyrning, Koden, utgör en del av statens ägarpolicy. Avvikelser från Koden redovisas i tabellen nedan. Bolagsstyrningsrapporten är granskad av revisorerna.

Av aktiebolagslagen följer att det i bolaget ska finnas tre beslutsorgan: bolagsstämma, styrelse och verkställande direktör. Bolagsstämman utser även revisorer som en kontrollfunktion.

AVVIKELSETABELL

Regel i Koden	Avvikelse	Förklaring
2.1-2.7: Bolaget ska ha en valberedning	Valberedning har inte inrättats	Enheten för statligt ägande inom finansdepartementet ansvarar för nomineringsprocessen
4.5: Redovisning av oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare	Beroende i förhållande till större aktieägare redovisas inte	Regeln syftar i huvudsak till att skydda minoritetsaktieägare i bolag med spritt ägande. I statligt helägda bolag saknas skäl för att redovisa oberoende i detta avseende
Statens ägarpolicy	Avvikelse	Förklaring
Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande	Tidigare vd:s ersättning från Apoteket reduceras inte med ett belopp som motsvarar den nya inkomsten under den tid då uppsägningsslönen och avgångsvederlag utgår	Tidigare vd har ålagts en konkurrensklausul

Bolagsstämma

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ genom vilken ägaren utövar sitt inflytande över bolaget. Förutom ägaren har även riksdagens ledamöter rätt att delta vid stämman och allmänheten ska ges möjlighet att närvara. Årsstämman utser styrelse och styrelsens ordförande, beslutar om arvode till styrelse och revisorer, fastställer resultat- och balansräkning, vinstdisposition samt övriga ärenden som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolicy.

Enligt bolagsordningen ska Apoteket bedriva sin verksamhet på sådant sätt att en god läkemedelsförsörjning i Sverige främjas. Apotekets ekonomiska mål, uppdrag och begränsningar i sin helhet framgår av stämmoprotokoll och ägaranvisningar vilka är publicerade på Apotekets webbplats under bolagsstyrningsavsnittet.

Ägaranvisning

Ägaranvisningen för Apoteket innehåller både uppdrag och begränsningar. Syftet är att säkerställa en välfungerande marknad och läkemedelsförsörjning fram till att marknadslösningar för uppdragen finns. Uppdragen anses nödvändiga och viktiga för läkemedelsförsörjningen i landet och Apoteket har därför under en period ansvar för befintliga apoteksombud, i den utsträckning de efterfrågas, och för glesbygdspotek. Utöver detta har en andelsbegränsning förnyats inom öppenvårdsmarknaden mot bakgrund av den starka ställning och varumärke som Apoteket har på öppenvårdsmarknaden. Om Apoteket tillåts växa innebär det problem för konkurrenterna att etablera en lönsam verksamhet vid sidan av Apoteket och därmed skapas ingen effektiv konkurrens. För mer information om ägaranvisningen, se sidan 10.

Styrelse

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter som exempelvis koncernens strategiska affärsplan, väsentliga investeringar och avtal, policyfrågor med mera. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt eget arbete och för ansvarsfördelningen mellan styrelsen och revisions- samt ersättningsutskott. Ansvarsfördelning mellan styrelse och vd samt rapportinstruktion regleras i vd-instruktionen som fastställs årligen av styrelsen.

Nomineringsförfarande

I statens ägarpolicy redogörs för nomineringsprocessen för styrelseledamöter. Den drivs och koordineras av enheten för statligt ägande inom Finansdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Därefter fastställs eventuellt rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds. Urvalet av ledamöter kommer från en bred rekryteringsbas. Då processen avslutas offentliggörs nomineringarna enligt Kodens riktlinjer.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av lägst fem och högst nio ledamöter utan suppleanter som utses av bolagsstämman samt två ledamöter och två suppleanter som utses av arbetstagarorganisationerna. Vid Apotekets årsstämma den 26 april 2012 omvaldes Christian W Jansson (ordförande), Gert Karnberger, Kristina Schauman och Elisabet Wenzlaff. Maria Curman och Leif Ljungqvist valdes samtidigt in i styrelsen. Lars-Johan Jarnheimer lämnade sitt styrelseuppdrag för Apoteket i samband med årsstämman.

Av ägarens motivering till omval av styrelse framgår att de profiler som bedöms som centrala innefattar kompetens kring detaljhandel, omstrukturering/förändring, finansiella och juridiska frågor. De föreslagna personerna besitter en gedigen kompetens och

Styrelsens sammansättning, antal möten samt arvode

Belopp i tusen kronor	Invald år	Möten styrelse	Möten revisionsutskott	Möten ersättningsutskott	Ordinarie arvode	Arvode utskottsarbete
Christian W Jansson ¹⁾	2009	12/12			300	
Gert Karnberger ²⁾	2009	12/12	6/6		150	25
Kristina Schauman ³⁾	2009	12/12	6/6		150	50
Lars-Johan Jarnheimer ⁴⁾	2009	3/3		2/2	50	
Elisabet Wenzlaff ⁵⁾	2009	12/12		4/4	150	
Maria Curman ⁶⁾	2012	7/9		2/2	100	
Leif Ljungqvist ⁷⁾	2012	9/9	2/3			
Carina Jansson ⁸⁾	2002	11/12			24	
Carin Sällström-Nilsson ⁹⁾	2009	12/12			24	
Marie Redeborn ¹⁰⁾	2012	12/12			24	
Gunilla Larsson ¹¹⁾	2009	12/12			24	

¹⁾ Styrelsens ordförande.

²⁾ Ledamot i revisionsutskottet.

³⁾ Ordförande i revisionsutskottet.

⁴⁾ Ledamot i ersättningsutskottet t o m april 2012.

⁵⁾ Ledamot i ersättningsutskottet t o m april 2012, därefter ordförande.

⁶⁾ Ledamot i ersättningsutskottet fr o m maj 2012.

⁷⁾ Ledamot i revisionsutskottet fr o m maj 2012 (utökade revisionsutskott till tre ledamöter).

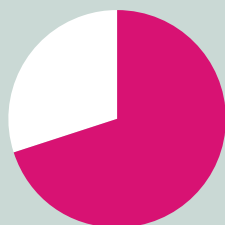
⁸⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet.

⁹⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceuter.

¹⁰⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Sveriges Farmaceuter.

¹¹⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Farmaciförbundet.

Könsfördelning Apotekets styrelse

70 % kvinnor och 30 % män¹⁾

Könsfördelning Apotekets företagsledning

60 % kvinnor och 40 % män¹⁾

¹⁾ Fördelning per 121231

erfarenhet från de aktuella områdena. Sammansättningen av styrelsen skapar goda förutsättningar för att bolaget ska kunna bedriva verksamhet på den omreglerade apoteksmarknaden. Styrelsen bedöms väl svara mot de krav som kan ställas på ett bolag med denna verksamhet.

Arbetstagarledamöter har utsetts av Farmaciförbundet, Carina Jansson som ordinarie ledamot och Gunilla Larsson som suppleant, och av Sveriges Farmaceuter, Carin Sällström-Nilsson som ordinarie ledamot och Marie Redeborn som suppleant.

Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, med tre ledamöter i revisionsutskottet och två ledamöter i ersättningsutskottet. Verkställande direktör ingår inte i styrelsen, men närvarar vid mötena.

Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidan 96.

Styrelsens ordförande

Ordföranden ska säkerställa att styrelsearbetet bedrivs effektivt och i enlighet med ägarens direktiv, vilket bland annat omfattar ansvaret att leda styrelsearbetet, ansvara för kontakten med ägaren i ägarfrågor och förmedla ägarens synpunkter, efter samråd med verkställande direktör fastställa förslag till dagordning och att se till att styrelsen får tillfredsställande informations- och beslutsunderlag. Ordföranden svarar också för att styrelsen årligen genomför en utvärdering av verkställande direktören och det egna arbetet.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottets uppgifter är att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Utskottet består av Elisabet Wenzlaff som ordförande och Maria Curman. Ersättningsutskottet sammanträdde totalt fyra gånger under 2012.

Revisionsutskott

Revisionsutskottet ska bistå styrelsen med att kvalitetssäkra bolagets och koncernens finansiella rapportering. Utskottet består av Kristina Schauman som ordförande, Gert Karnberger och Leif Ljungqvist. Revisionsutskottet sammanträdde totalt sex gånger under 2012.

Styrelsens arbete 2012

Styrelsen höll sammanlagt tolv möten under 2012, varav ett konstituerande, fem ordinarie möten, fem möten per telefon och ett per capsulam.

Styrelsen behandlade bland annat följande frågor:

- Bokslutskommuniké
- Årsredovisning och hållbarhetsredovisning
- Delårsrapporter för respektive kvartal
- Strategisk affärsplan och budget
- Ägaranvisning och bolagsfrågor
- Investeringsärenden
- Organisations- och strukturförändringar
- Hållbar utveckling, strategier och mål
- Policy

Revisorer

Ansvaret för val av revisorer för företag med statligt ägande ligger hos ägaren. Vid årsstämman 2012 beslutades att upphöra med lekmannarevisor i Apoteket. Revisor utses på årsstämman med uppgift att granska bolagets finansiella rapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av bolaget.

Vid årsstämman 2012 valdes Ernst & Young AB till revisorer, med Åsa Lundvall som huvudansvarig revisor, för en period om ett år fram till och med årsstämman 2013. Revisorernas oberoende ställning säkerställs av lagstiftning samt interna och externa yrkesetiska regler.

Revisionsutskottet har träffat revisorn vid ett flertal tillfällen under året i samband med genomgång av delårsrapporter, internkontroll och övriga revisionsinsatser. Revisorn har träffat hela styrelsen i samband med fastställandet av årsredovisningen och hållbarhetsredovisning.

Internrevision

Bolaget har inte inrättat en särskild granskningsfunktion (internrevision), då de befintliga strukturerna för uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen bedöms som tillfredsställande.

Verkställande direktör och företagsledning

Styrelsen utser verkställande direktör i bolaget, som ansvarar för den löpande förvaltningen inom de ramar som styrelsen fastslagit. Den verkställande direktören utser övriga medlemmar i företagsledningen efter samråd med ersättningsutskottet. Verkställande

direktören ansvarar för att hålla ordföranden kontinuerligt informerad om väsentliga händelser och organiserar bolaget så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ansvarsområden och rapporteringsinstruktion regleras närmare i den av styrelsen beslutade vd-instruktionen.

Företagsledningen leds av verkställande direktören och sammanträder varannan vecka för att driva och följa upp verksamheten. Koncerngemensamma frågor och styrelsefrågor bereds i företagsledningen. Uppföljning av verksamheten sker bland annat genom månatliga ekonomiska rapporter och kvartalsvisa uppföljningar.

Företagsledningen presenteras närmare på sidan 98.

Antagna ersättningsprinciper och anställningsvillkor för verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare

I enlighet med statens ägarpolicy och Koden lägger styrelsen fram förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman. De principer och anställningsvillkor som antogs vid årsstämman 2012 framgår under ”Riktlinjer gällande ersättning till ledande befattningshavare” på sidan 42.

Rapport om intern kontroll

Denna rapport beskriver hur Apoteket arbetar med att säkerställa den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Apoteket har valt att använda COSO som metod för att arbeta med intern kontroll och den interna kontrollen beskrivs nedan utifrån kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, informationsspridning och uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen i den interna kontrollen bygger på den kontrollmiljö som finns i företaget då den präglar den kultur som styrelse och företagsledning kommunicerar och arbetar efter.

Arbetsfördelningen mellan styrelse, revisionsutskott och verkställande direktör regleras i arbetsordningar och rutiner. För att alla inom Apoteket ska ha en samsyn kring de värderingar som styr företaget och känna trygghet i arbetet har Apoteket en övergripande policy som beskriver Apotekets förhållningssätt inom följande områden: kvalitet, sortiment, personal, varumärke, ekonomi och finans, säkerhet, miljö samt etik. Kvalitetspolicyn fungerar som ett paraply för de övriga. Till varje policy finns riktlinjer och regler utarbetade och dessa utvärderas kontinuerligt.

Förhållningssättet sammanfattas också i Apotekets hållbarhetsredovisning, se sidan 22. Apoteket har en lång tradition av hållbarhetsarbete vilket leder till ett långsiktigt ansvarsfullt och framgångsrikt företag – ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Förutom att följa gällande lagstiftning ska Apoteket också tillämpa GPP (Good Pharmacy Practice), GMP (Good Manufacturing Practice), GDP (Good Distribution Practice) och GCP (Good Clinical Practice). Detta bidrar till att verksamheten har fokus på regel efterlevnad och kontroll, vilket också ger en positiv effekt på den interna kontrollen för finansiell rapportering. Instruktioner för redovisning, bokslut och ekonomisk rapportering finns sammanställd i bolagets ekonomihandbok. Nya chefer erbjuds utbildning i ekonomirelaterade frågor.

Riskbedömning

Apoteket har en central ekonomifunktion som även hanterar dotterbolagens löpande redovisning. Ekonomienheten identifierar, analyserar och beslutar om hanteringen av eventuella fel gällande den finansiella rapporteringen.

Poster i resultat- och balansräkningen riskbedöms löpande och speciellt inför kvartals- och årsbokslutet. Avgörande för om en aktivitet har hög risk är dess volym och komplexitet gällande beräkning, värdering samt periodisering. Poster med hög risk hanteras efter speciella rutiner.

En stor del av Apotekets verksamhet är beroende av ett väl fungerande it-stöd. Även it-relaterade risker bedöms. Detta gäller även för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen som i stora delar är systemberoende. Under året har Apoteket fortsatt bytet av it-stöd vilket innebär att det har varit extra stort fokus på att säkerställa flöden och rutiner. För aktiviteter med hög riskfaktor har det utarbetats speciella rutiner.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna som skapas utifrån riskanalysen syftar till att upptäcka och korrigera fel liksom att förebygga dem. Genomgång av kontrollaktiviteterna sker löpande. I varje process där det skapas finansiell information finns det en processägare som ansvarar för att beskrivningarna uppdateras löpande och att kontrollerna är relevanta. Det finns en väl definierad ansvarsfördelning gällande kontrollaktiviteter. Ansvar och roller avseende den finansiella rapporteringen har definierats och kommunicerats till medarbetare inom Apoteket. Exempel på sådana kontroller kan vara kontoavstämningar och kontroll av resultat- och balansposter, nyckeltal och försäljningsstatistik. För it-stöd genomförs löpande granskningar kopplade till de finansiella rapporterna.

Apoteket arbetar löpande med att åtgärda de eventuella brister som framkommer.

Informationsspridning

Den interna och externa kommunikationen regleras på övergripande nivå av Apotekets varumärkespolicy. Den interna informationen från styrelse och ledning sker regelbundet via framför allt möten med respektive chefer. Varje chef ansvarar för att informera sina medarbetare. En annan viktig kommunikationskanal är Apotekets intranät, Aponet. Via Aponet nås samtliga medarbetare på ett effektivt sätt. Här publiceras policy, riktlinjer, instruktioner och motsvarande dokument som styr och stödjer verksamheten.

Vissa stödfunktioner som till exempel Ekonomi har en egen sida på intranätet och där publiceras information som rör den finansiella rapporteringen. På så sätt försöker man styra rätt information till rätt mottagare. Styrelsen och ledningen får löpande information gällande den finansiella rapporteringen. Styrelsen och ledningen granskar de officiella rapporterna och har en aktiv dialog med de externa revisorerna. Styrelsen och ledningen vidareförmedlar därefter informationen till medarbetarna i företaget.

Uppföljning

Flera enheter inom Apoteket arbetar med uppföljning av den interna kontrollen. Apoteken ska efterleva krav i lagstiftning, GPP, GMP och GCP samt krav i interna styrande dokument. Dessa krav täcker till viss del även processer med betydelse för den finansiella rapporteringen. Kravefterlevnaden följs upp genom egeninspektion och intern revision omfattande kvalitet och miljö.

Även säkerhetsfunktionen följer via inspektion upp vissa delar kopplat till den finansiella rapporteringen så som varu- och kontanthantering.

Apoteket har en centraliserad ekonomifunktion. Det innebär att många av de kontrollaktiviteter som finns, utförs på en central nivå. Uppföljning av att kontrollerna genomförs har därför organiserats inom den centrala ekonomifunktionen.

Varje månad analyseras det ekonomiska resultatet samt operativa nyckeltal. Uppföljningarna görs på ett standardiserat och strukturerat sätt för alla enheter inom företaget. Vid kvartalsboksluten har ledningen genomgång med verksamhetschefer där man går igenom resultat, nyckeltal och måluppfyllelse för verksamheten. På detta sätt får man en god bild över det ekonomiska resultatet och säkerställer att verksamhetsstyrningen fungerar i förhållande till målen.

Vidare har hela koncernledningen regelbundna genomgångar för att utvärdera att det integrerade ledningssystemet för kvalitet, miljö och hållbar utveckling fungerar på ett tillfredsställande sätt. Underlag till denna genomgång är bland annat kvalitets- och säkerhetsinspektioner samt självutvärdering.

Under senare delen av 2012 har Apoteket inrättat en ny funktion för intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Ett kalendarium för 2013 har arbetats fram för att hantera bolagets mest väsentliga interna kontroller. Bland dem kan nämnas it-kontroller, kontroller av lager i butik och grossistverksamhet samt kontroller av fakturering.

Internrevision

De befintliga strukturerna för uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen som består av ekonomi, kvalitet, säkerhet samt självutvärdering bedömer bolaget som tillfredsställande. Apotekets styrelse har inte funnit anledning att etablera en särskild internrevisionsfunktion.

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman i Apoteket AB (publ), org.nr 556138-6532

Uppdrag och ansvarsfördelning

Vi har granskat den av styrelsen avgivna bolagsstyrningsrapporten för år 2012 på sidorna 82–86. Det är styrelsen som har ansvaret för att bolagsstyrningsrapporten är upprättad i enlighet med ”Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande” och därmed i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning och årsredovisningslagen i tillämpliga delar. Vårt ansvar är att uttala oss om bolagsstyrningsrapporten på grundval av vår revision.

Granskningens inriktning och omfattning

Granskningen har utförts i enlighet med RevU 16, Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med rimlig säkerhet kunna uttala oss om att bolagsstyrningsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för informationen i bolagsstyrningsrapporten. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Vi anser att en bolagsstyrningsrapport har upprättats i enlighet med ”Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande” och att den är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 8 mars 2013

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall

AUKTORISERAD REVISOR

Indikator	Beskrivning	Status	Hänvisning	GC ¹⁾
1. Strategi och analys				
1.1	Uttalande från vd.	●	s. 6–7	
1.2	Beskrivning av huvudsaklig påverkan, risker och möjligheter.	●	s. 6–9, 22, 33	
2. Organisationsprofil				
2.1	Organisationens namn.	●	Baksida	
2.2	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.	●	s. 13–21	
2.3	Organisationsstruktur.	●	s. 12	
2.4	Lokalisering av organisationens huvudkontor.	●	Baksida	
2.5	Antal länder som organisationen är verksam i.	●	s. 4, 21	
2.6	Ägarstruktur och företagsform.	●	s. 82	
2.7	Marknader som organisationen är verksam på.	●	s. 13, 17	
2.8	Den redovisande organisationens storlek.	●	s. 4–5	
2.9	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden.	●	s. 21	
2.10	Utmärkelser och priser som mottagits under redovisningsperioden.	●	s. 4, 27	
3. Information om redovisningen				
Redovisningsprofil				
3.1	Redovisningsperiod.	●	s. 93	
3.2	Datum för publiceringen av den senaste redovisningen.	●	s. 93	
3.3	Redovisningscykel (ettårig/tvåårig etc.).	●	s. 93	
3.4	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll.	●	s. 103	
Redovisningens omfattning och avgränsning				
3.5	Processer för definition av innehållet i redovisningen.	●	s. 22, 33–35, 93	
3.6	Redovisningens avgränsning.	●	s. 93	
3.7	Eventuella särskilda begränsningar för redovisningens omfattning och avgränsning.	●	s. 93	
3.8	Redovisningsprinciper.	●	s. 93	
3.9	Beskrivning av mätmetoder och beräkningsunderlag. <i>Kommentar: Mätmetoder anges där så bedömts tillämpligt med hänsyn till respektive mätmetods komplexitet.</i>	●	Se kommentar	
3.10	Förklaring till effekten av förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar och skälen för sådana förändringar. <i>Kommentar: Inga förändringar sedan tidigare års hållbarhetsredovisningar, förutom beräkning av tjänsteresor där 2011 års siffror räknats om utifrån nyckeltalet "medelantal anställda".</i>	●	s. 93 samt kommentar	
3.11	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod. <i>Kommentar: Inga förändringar</i>	●	Se kommentar	
Innehållsförteckning enligt GRI				
3.12	Innehållsförteckning som visar var standardupplysningarna finns.	●	s. 90–93	
Bestyrkande				
3.13	Policy och nuvarande tillämpning med avseende på att låta redovisningen externt bestyrkas.	●	s. 93–95	
4. Styrning, åtaganden och intresserrelationer				
Styrning				
4.1	Redogörelse för organisationens bolagsstyrning.	●	s. 82–89	1–10
4.2	Beskriv huruvida styrelseordföranden också är verkställande direktör.	●	s. 97–98	1–10
4.3	För organisationer som endast har en styrelsenivå, ange antalet medlemmar inom denna som är oberoende och/eller inte ingår i företagsledningen.	●	Ej relevant	1–10

¹⁾Princip i Global Compact

Förklaring till statussymboler: ● Helt redovisad ■ Delvis redovisad

Indikator Beskrivning		Hänvisning	GC ¹⁾
4.4	Möjligheter för aktieägare och anställda att komma med rekommendationer eller vägledning till styrelsen eller företagsledningen.	● s. 83–84, 97–98	1–10
4.5	Koppling mellan ersättning till styrelseledamöter, ledande befattningshavare och chefer och organisationens resultat.	● s. 86	1–10
4.6	Rutiner och processer inom styrelsen för att säkerställa att inga intressekonflikter uppstår.	● s. 83	1–10
4.7	Rutiner och processer för att bestämma vilka kvalifikationer och vilken expertis som styrelsemedlemmar bör besitta för att styra organisationens strategi i ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor.	● s. 33, 83	1–10
4.8	Internt framtagna affärsidéer eller grundläggande värderingar, uppförandekod och principer för ekonomiskt, miljömässigt och socialt uppträdande.	● s. 23, 29, 33	1–10
4.9	Rutiner och processer i organisationens styrelse för att kontrollera hur organisationen uppmärksammar och hanterar ekonomiska, miljömässiga och sociala frågor.	● s. 33	1–10
4.10	Processer för att utvärdera styrelsens egna prestationer, i synnerhet vad gäller ekonomiska, miljömässiga och sociala sådana.	● s. 33	1–10
Åtaganden beträffande externa initiativ			
4.11	Beskrivning av om och hur organisationen följer Försiktighetsprincipen. <i>Kommentar: Apoteket följer försiktighetsprincipen vilken implicit ingår i den s k 7-stegsmodellen för produktgranskning.</i>	● s. 29 samt kommentar	7
4.12	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklarationer, principer eller andra initiativ som organisationen anslutit sig till eller stödjer	● s. 7, 33, 93	1–10
4.13	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer. <i>Kommentar: Almega, Svenskt Näringsliv, Farmaceuter utan Gränser, Sveriges Apoteks-förening, Miljöstyrningsrådet, SIQ, SIS, SNS, Näringslivets säkerhetsdelegation, Swecare</i>	● Se kommentar	
Kommunikation och intressenter			
4.14	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med.	● s. 16, 35	
4.15	Princip för identifiering och urval av intressenter.	● s. 34	
4.16	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter.	● s. 34–35	
4.17	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter.	● s. 16, 34–35	
5. Hållbarhetsstyrning och resultatindikatorer			
	Redovisning av hållbarhetsstyrning Ekonomi.	● s. 5–7, 11, 22, 33, 37–38	
	Redovisning av hållbarhetsstyrning Miljö.	● s. 22, 33	7–9
	Redovisning av hållbarhetsstyrning Arbetsförhållanden.	● s. 22, 33	1, 3, 6
	Redovisning av hållbarhetsstyrning Mänskliga rättigheter.	● s. 22, 33	1–6
	Redovisning av hållbarhetsstyrning Samhällsansvar.	● s. 22, 33	10
	Redovisning av hållbarhetsstyrning Produktansvar.	● s. 11, 22, 33	8
Ekonomiska resultatindikatorer			
EC1	Skapat och levererat ekonomiskt värde, inklusive intäkter, rörelsekostnader, ersättning till anställda, gåvor och andra samhällsinvesteringar, balanserad vinst samt betalningar till finansörer och den offentliga sektorn.	● s. 5, 42	
EC2	Finansiell påverkan, samt andra risker och möjligheter för organisationens aktiviteter, hänförliga till klimatförändringen. <i>Kommentar: Klimatförändringarna kommer att innebära nya utmaningar för Apoteket i form av förändrade behov och förutsättningar. Exakt vad de nya utmaningarna kommer att resultera i råder det dock stor osäkerhet kring.</i> <i>Risker: Klimatförändringarna medför ökad risk för extrema väder som kan drabba leverantörer i vår leverantörskedja. Det kan göra produktionen av våra produkter mer sårbar. Det kan i sin tur leda till ökade produktionskostnader. Någon riskanalys eller kvantifiering av klimatförändringarnas ekonomiska effekter har dock inte gjorts.</i> <i>Affärsmöjligheter: Klimatförändringarna kan medföra en ökad efterfrågan på vissa av Apotekets produkter. En konsekvens av klimatförändringarna är att vissa sjukdomar sprids i större omfattning i vårt land, vilket medför ökat behov av läkemedel. En analys av vilka behov som kan uppstå har ännu inte gjorts.</i>	● Se kommentar	7

¹⁾ Princip i Global Compact

Förklaring till statussymboler: ● Helt redovisad ■ Delvis redovisad

Indikator Beskrivning		Hänvisning		GC ¹⁾
Miljömässiga resultatindikatorer				
EN4	Indirekt energianvändning per primär energikälla. <i>Kommentar:</i> Elförbrukning och uppvärmning uppgick under 2012 till 35 344 MWh (37 355 MWh), vilket motsvarar ca 1 071 ton CO ₂ (1 171 ton). Värdena bygger på schablonberäkningar som bygger på att värmen kommer från fjärrvärme samt att elen kommer från förnybara källor.	●	Se kommentar	8
EN16	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt. <i>Kommentar:</i> Total mängd koldioxidutsläpp från varutransporter under 2012 var 11 106 ton (10 635 ton), varav interna varutransporter 2 834 ton (1 513 ton) och externa varutransporter 5 331 ton (5 540 ton). Ökningen av utsläpp från interna varutransporter beror på att transportören Panaxia i maj 2012 tappade avtalen med Oriola och Mediq, vars varor tidigare samkördes med Apotekets. Därigenom belastade en högre andel av utsläppen Apoteket.	●	s. 25 samt kommentar	8
EN17	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt. <i>Kommentar:</i> Tjänsteresorna uppgick under 2012 till ca 906 tusen mil (1 055 tusen mil), vilket motsvarar ca 1 870 ton CO ₂ (2 411 ton).	●	s. 25 samt kommentar	8
EN18	Initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser, samt uppnådd minskning. <i>Kommentar:</i> Se kommentar för EN16 samt EN17.	▶	s. 25 samt kommentar	7–9
EN22	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod. <i>Kommentar:</i> Under 2012 uppstod ca 1 449 ton avfall, varav farligt avfall 76 ton (72 ton), konventionellt avfall 890 ton, läkemedelsavfall 356 ton (287 ton) samt sekretessavfall 127 ton. Under 2011 mättes inte konventionellt- och sekretessavfall. Därför är 2012 års totalmängd inte jämförbar med 2011 års totalmängd.	▶	s. 31–32 samt kommentar	8
EN23	Totalt antal och volym av väsentligt spill. <i>Kommentar:</i> Inget väsentligt spill har förekommit under 2012.	●	Se kommentar	8
EN26	Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter och tjänster, samt resultat härav.	▶	s. 23–26, 29–32	7–9
EN28	Monetärt värde av betydande böter, och det totala antalet icke-monetära sanktioner till följd av överträdelse av miljölagstiftning och bestämmelser. <i>Kommentar:</i> Inga betydande böter har förekommit under 2012.	●	Se kommentar	8
Resultatindikatorer för anställningsförhållanden och arbetsvillkor				
LA1	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor och region och kön. <i>Kommentar:</i> Totalt antal anställda under 2012 var 5 222 personer (5 522), varav tillsvidareanställda 79 (79)% och visstidsanställda 21 (21)%; heltidsanställda 71 (70)% och deltidanställda 29 (30)%; män 14 (13)% och kvinnor 86 (87)%. Uppdelning på region har bedömts som ej relevant. Inhyrda medarbetare/konsulter ingår inte i redovisningen.	●	s. 4 samt kommentar	
LA2	Antal anställda som slutat och personalomsättning, per åldersgrupp, kön och region. <i>Kommentar:</i> Personalomsättning var under 2012 8,37 (13)%. Uppdelat per åldersgrupp och kön: <30 år män 10,34 (21)% och kvinnor 9,75 (23)%; 30-50 år män 10,53 (10)% och kvinnor 7,65 (15)%; >50 år män 6,45 (1)% och kvinnor 4,92 (5)%. Uppdelning på region har bedömts som ej relevant. Inhyrda medarbetare/konsulter ingår inte i redovisningen.	●	Se kommentar	6
LA4	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal. <i>Kommentar:</i> Apoteket har ett centralt kollektivavtal som tillämpas på alla företagets anställda. Avtalet finns tillgängligt på Apotekets intranät.	●	Se kommentar	1, 3
LA5	Minsta varseltid angående betydande förändringar i verksamheten, med upplysning om huruvida detta är specificerat i kollektivavtal. <i>Kommentar:</i> Några särskilda regler om varsel finns inte i kollektivavtal. Däremot finns varselregler i lagen om vissa anställningsfrämjande åtgärder och som innebär att arbetsgivaren viss tid innan en förändring ska varsla arbetsförmedlingen. Tidpunkten för när varsel ska lämnas är beroende av hur många medarbetare som berörs av driftinskränkningen. Minsta varseltid i samband med driftinskränkning är två månader.	●	Se kommentar	3
LA6	Andel av personalstyrkan (i %) som är representerad i formella och för ledning och personal gemensamma kommittéer för hälsa och säkerhet, som bistår med övervakning och rådgivning om program för hälsa och säkerhet. <i>Kommentar:</i> Samtliga Apotekets medarbetare är företrädare av skyddsombud. De utses av fackliga organisationer och finns lokalt ute på arbetsplatser.	●	Se kommentar	1

¹⁾Princip i Global Compact

Förklaring till statussymboler: ● Helt redovisad ▶ Delvis redovisad

Indikator	Beskrivning	Hänvisning	GC ¹⁾
LA7	Omfattningen av skador, arbetsrelaterade sjukdomar, förlorade dagar, frånvaro samt totala antalet arbetsrelaterade dödsolyckor per region. <i>Kommentar:</i> Under 2012 anmäldes 40 incidenter varav 9 ledde till arbetsskador som medförde sjukskrivning. Skadekvoten (IR) = totalt antal skador/totalt antal arbetade timmar *200 000 = 1,1 (0,9). Kvoten för arbetsrelaterade sjukdomar (ODR) = totalt antal fall av arbetsrelaterade sjukdomar/totalt antal arbetade timmar *200 000 = 0,26 (0,25). Inga dödsfall i arbetet har förekommit.	● s. 27 samt kommentar	1
LA13	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp, minoritetsgrupp tillhörighet och andra mångfaldsindikatorer. <i>Kommentar:</i> Styrelsen bestod 2012-12-31 av 10 personer, varav <30 år 0%, 30-50 år 30%, >50 år 70%, män 30% och kvinnor 70%. Företagsledningen bestod 2012-12-31 av 10 personer, varav <30 år 0%, 30-50 år 80%, >50 år 20%, män 40% och kvinnor 60%.	● s. 96-99 samt kommentar	1, 6
Resultatindikatorer för mänskliga rättigheter			
HR2	Procent av betydande leverantörer och underleverantörer som har granskats avseende efterlevnad av mänskliga rättigheter, samt vidtagna åtgärder. <i>Kommentar:</i> Under 2012 genomfördes två granskningar på plats hos leverantör (under 2011 genomfördes 29 st). Varje ny leverantör av handelsvaror eller indirekt material riskutvärderas och målsättningen är att 100% av alla nya sådana leverantörer ska underteckna Apotekets uppförandekod.	● s. 23 samt kommentar	1-6
HR4	Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder. <i>Kommentar:</i> Under 2012 har inga fall av diskriminering rapporterats in.	● Se kommentar	1, 2, 6
Resultatindikatorer för samhällsfrågor			
SO2	Procentandel och totala antalet affärsenheter som analyserats avseende risk för korruption. <i>Kommentar:</i> Med anledning av den nya mutbrottslagstiftningen som trädde i kraft under våren 2012 kommer Apoteket under 2013 att se över sina styrande dokument och vidta åtgärder för att ytterligare säkerställa att inga korruptionsincidenter inträffar inom verksamheten. Ingen riskanalys med fokus på korruption har genomförts under 2012.	● Se kommentar	
SO4	Åtgärder som vidtagits på grund av korruptionsincidenter. <i>Kommentar:</i> Inga korruptionsincidenter har rapporterats under 2012.	▶ Se kommentar	
SO7	Totalt antal juridiska åtgärder som vidtagits mot organisationen för konkurrenshämmande aktiviteter, överträdelse av konkurrenslagstiftning och monopolbeteende, samt utfallet härav. <i>Kommentar:</i> Inga juridiska åtgärder har vidtagits mot Apoteket under 2012.	● Se kommentar	
SO8	Belopp för betydande böter och totalt antal icke-monetära sanktioner mot organisationen för brott mot gällande lagar och bestämmelser. <i>Kommentar:</i> Under 2012 utdömdes ett vite om 1 miljon kronor till följd av att Apoteket AB överträtt ett föreläggande från Läkemedelsverket avseende föreskrifterna (LVFS 2009:6) om marknadsföring av humanläkemedel.	● Se kommentar	
Resultatindikatorer för produktansvar			
PR1	De faser i livscykeln då produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet ska utvärderas i förbättringssyfte, och andelen av väsentliga produkt- och tjänstekategorier som genomgått sådana utvärderingsprocesser.	▶ s. 29-32	1
PR8	Totalt antal underbyggda klagomål gällande överträdelser mot kundintegriteten och förlust av kunddata. <i>Kommentar:</i> Inga klagomål har inkommit gällande överträdelser mot kundintegritet under 2012.	● Se kommentar	1
PR9	Betydande bötesbelopp för brott mot gällande lagar och regler gällande tillhandahållandet och användningen av produkter och tjänster. <i>Kommentar:</i> Inga böter har ålagts Apoteket AB för brott mot lagar och bestämmelser under 2012.	● Se kommentar	

¹⁾Princip i Global Compact

Förklaring till statussymboler: ● Helt redovisad ▶ Delvis redovisad

Om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen avser verksamhetsåret 2012 och behandlar de viktigaste aspekterna i Apotekets verksamhet och omfattar hela företaget inklusive franchiseapoteken. Redovisningen täcker även hur Apoteket arbetar för att minska indirekt miljömässig och social påverkan som uppkommer i leverantörsledet. Målet är att visa hur företaget arbetar för en hållbar utveckling samt hanterar omvärldens krav och förväntningar. Hållbarhetsredovisningen är upprättad utifrån Global Reporting Initiatives (GRI) internationella riktlinjer för hållbarhetsredovisning, G3.1, och uppfyller GRI:s tillämpningsnivå B+. Under året har dialog förts löpande med Apotekets intressenter, vars åsikter har beaktats i värderingen av vilka områden och indikatorer som är relevanta att rapportera. Årets hållbarhetsredovisning ingår i Apotekets årsredovisning, vilket är en förändring jämfört med Apotekets Hållbarhetsredovisning 2011 som publicerades den 30 mars 2012.

Revisors rapport över översiktlig granskning av Apoteket ABs hållbarhetsredovisning

Till läsarna av Apoteket ABs Hållbarhetsredovisning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Apoteket AB att översiktligt granska innehållet i Apoteket ABs hållbarhetsredovisning för år 2012. Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier. Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av Far. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASB:s standarder för revision och kvalitetskontroll och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av Sustainability Reporting Guidelines G3, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som företaget särskilt tagit fram och angivit. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vår översiktliga granskning omfattar de områden som hänvisas till i GRI-index på sidorna 90-93 och de sidor i hållbarhetsredovisningen som hänvisas till i denna innehållsförteckning.

Vår översiktliga granskning har, utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, bland annat omfattat följande:

- A. uppdatering av vår kunskap och förståelse för Apoteket ABs organisation och verksamhet,
- B. bedömning av kriteriernas lämplighet och tillämpning avseende intressenternas informationsbehov,
- C. bedömning av resultatet av företagets intressentdialog,
- D. intervjuer med ansvariga chefer på utvalda enheter i syfte att bedöma om den kvalitativa och kvantitativa informationen i hållbarhetsredovisningen är fullständig, riktig och tillräcklig,

- E.** tagit del av interna och externa dokument för att bedöma om den rapporterade informationen är fullständig, riktig och tillräcklig,
- F.** utvärdering av design för de system och processer som använts för att inhämta, hantera och validera hållbarhetsinformation,
- G.** utvärdering av den modell som använts för att beräkna koldioxidutsläpp,
- H.** analytisk granskning av rapporterad information,
- I.** avstämning av finansiell information mot företagets årsredovisning för år 2012,
- J.** bedömning av företagets uttalade tillämpningsnivå avseende GRIs riktlinjer,
- K.** övervägande av helhetsintrycket av hållbarhetsredovisningen, samt dess format, därvid övervägande av informationens inbördes överensstämmelse med tillämpade kriterier.
- L.** avstämning av den granskade informationen mot hållbarhetsinformationen i företagets årsredovisning för år 2012.

Vi har inte granskat information som Apoteket AB redovisar på sin webbplats apoteket.se.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledningen att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 8 mars 2013

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Stefan Andersson-Berglund
AUKTORISERAD REVISOR

Christian W Jansson, Kristina Schauman, Maria Curman

Leif Ljungqvist, Elisabet Wenzlaff, Gert Karnberger

Carin Sällström-Nilsson, Marie Redeborn, Gunilla Larsson, Carina Jansson

Styrelse och revisor

Styrelse

Christian W Jansson

Ordförande
Ledamot sedan 2009.
Född 1949.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseordförande i Svensk Handel och Vivoline Medical AB. Styrelseledamot i Bong AB, KappAhl AB, Europris SA, BRIS Barnens Rätt i Samhället samt Svenskt Näringsliv. Barnens rätt i samhället.

Leif Ljungqvist

Ledamot sedan 2012.
Född 1971.

Andra väsentliga uppdrag:

Bolagsförvaltare på enheten för statligt ägande, Finansdepartementet. Styrelseledamot i Akademiska Hus AB samt AB Svensk Bilprovning.

Tidigare befattningar:

Styrelseledamot Vasallen AB samt AB Bostadsgaranti. Aktieanalytiker Kaupthing Bank samt Hagströmer & Qviberg.

Kristina Schauman

Ledamot sedan 2009.
Född 1965.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot och ordförande i revisionsutskottet i ÅF AB och Orexo AB. Styrelseledamot i Skandia Liv AB och ledamot i Rädsla Barnens Advisory Board.

Tidigare befattningar:

CFO Carnegie Investment Bank AB, CFO OMX AB samt finanschef i Investor AB.

Elisabet Wenzlaff

Ledamot sedan 2009.
Född 1955.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot i Briggen Tre Kronor AB och Opticos AB.

Tidigare befattningar:

Chefsjurist Volvo PV. Vd och chefsjurist Akzo Nobel AB samt bolagsjurist ABB AB.

Maria Curman

Ledamot sedan 2012.
Född 1950.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot i Bonnier AB, Bonnierförlagen AB, Bonnier Media Deutschland, Cappelen Damm A/S, Axfood samt Teracom AB.

Tidigare befattningar:

CEO Bonnier Books och vd Sveriges Television.

Gert Karnberger

Ledamot sedan 2009.
Född 1943.

Andra väsentliga uppdrag:

Ordförande i Näringslivets Regelnämnd, NNR. Styrelseledamot och ordförande i revisionsutskottet i Swedol AB (publ).

Tidigare befattningar:

Vd, koncernchef och styrelseledamot i Clas Ohlson AB och vice ordförande i Systembolaget AB.

Arbetsagarrepresentanter

Carina Jansson

Arbetsagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet, i Apotekets styrelse sedan 2002 (ordinarie ledamot sedan 2005). Född 1951.

Andra väsentliga uppdrag:

Förbundsordförande i Farmaciförbundet. Styrelseledamot i Apoteket ABs pensionsstiftelse och TCO-styrelsen.

Gunilla Larsson

Arbetsagarrepresentant (suppleant), utsedd av Farmaciförbundet. I Apotekets styrelse sedan 2009. Född 1951.

Andra väsentliga uppdrag:

Styrelseledamot i Farmaciförbundet.

Carin Sällström-Nilsson

Arbetsagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceuter (ordinarie ledamot). I Apotekets styrelse sedan 2009. Född 1954.

Marie Redeborn

Arbetsagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceuter. I Apotekets styrelse sedan 2012. Född 1964.

Revisor

Åsa Lundvall

Auktoriserad revisor, Ernst & Young AB, vald 2011. Född 1970.

Andra väsentliga uppdrag:

Vald revisor i ATG, AB Trav och Galopp, H&M Hennes & Mauritz Sverige AB, Lidl KB, Ramsbury Property AB och Systembolaget AB.

Företagsledning

Ann Carlsson

Vd och koncernchef
Personalvetare. Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2010. Född 1966.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot i Ruter Dam, fullmäktigeledamot i Stockholms Handelskammare och medlem i CCRC Europe.

Tidigare befattningar: Uppdrag inom ICA-koncernen, senast som chef Affärsområden ICA.

Jan Johansson

CFO
Civilekonom. Anställd och medlem i företagsledningen 2011. Född 1962.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot i Apoteket ABs pensionsstiftelse.

Tidigare befattningar:
Finansdirektör Eniro och CFO Nobia.

Ulrika Eriksson

Vice vd och Direktör Konsument
Civilekonom. Anställd 2005 och medlem i företagsledningen 2005–2007 samt sedan 2009. Född 1969.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot Bong AB och ProPac International AB.

Tidigare befattningar:
Inköpschef Small Shops Sverige AB, vvd Svenska Pressbyrå AB och vvd Reitan Servicehandel i Sverige AB.

Carina Fält

Direktör Affärsutveckling
Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2012. Född 1972.

Tidigare befattningar:
Uppdrag inom ICA-koncernen, senast som chef Butiksutveckling ICA.

Eva Fernvall

Kommunikationsdirektör
Biomedicinsk analytiker.
Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2005. Född 1953.

Andra väsentliga uppdrag:
Ordförande i e-Hälsainstitutet. Styrelseledamot i Karolinska Institutets styrelse och IQ.

Tidigare befattningar:
Förbundsordförande Vårdförbundet, vice ordförande TCO, ordförande Delegationen för offentliga e-tjänster, vice ordförande Vårdförbundet, biomedicinsk analytiker Danderyds sjukhus.

Lars Skutholm

Direktör Vård & Företag
Civilekonom. Anställd 2009 och medlem i företagsledningen sedan 2011. Född 1968.

Tidigare befattningar:
Uppdrag inom Pharmacia, Nycomed, Novartis och Nestlé.

Olle Carls

Direktör Logistik
Anställd och medlem i företagsledningen sedan 2012. Född 1960.

Tidigare befattningar:
Logistikdirektör Dahl Sverige AB, Vd UPS Logistics Group Nordic AB, Marknads- och IT-chef Schenker CLC AB, Logistikchef Computer 2000 AB.

Anna Rogmark

Chefsjurist
Jur.kand. Anställd 2005 och medlem i företagsledningen sedan 2010. Född 1965.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseledamot i Apoteket ABs Pensionsstiftelse.

Tidigare befattningar:
Bolagsjurist Biovitrum och Pharmacia.

Pontus Rosén

Direktör Sortiment & Marknad
Anställd 2010 och medlem i företagsledningen sedan 2012. Född 1975.

Tidigare befattningar:
Uppdrag inom Johnson & Johnson Consumer Nordic, Absolut Spirits/ Vin & Sprit, Differ, Procter & Gamble och inom Inköp & Sortiment på Apoteket.

Kenneth Hagsten

Tillträder som direktör för Human Resources under våren 2013.

Jan Johansson, Ann Carlsson, Anna Rogmark

Olle Carls, Pontus Rosén, Carina Fält

Ulrika Eriksson, Lars Skutholm, Eva Fernvall

Flerårsöversikt

Nyckeltal

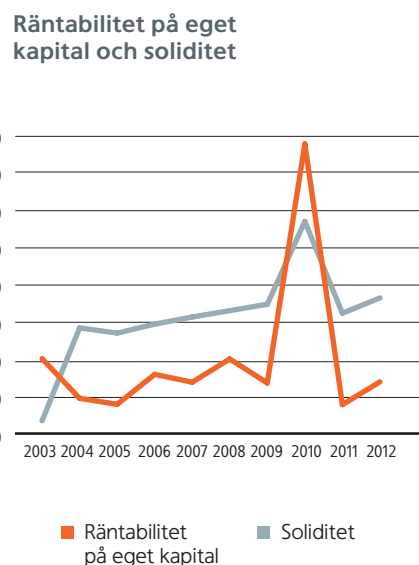
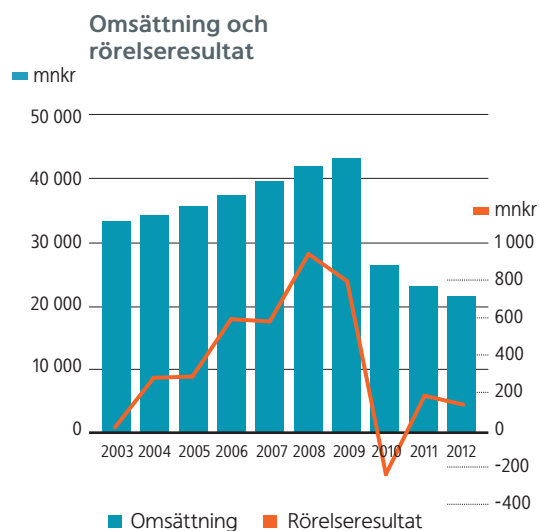
	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Nettoomsättning, mnkr	21 392	22 960	26 275	43 073	41 710	39 493	37 269	35 444	34 092	33 112
Bruttovinst, mnkr	4 217	4 406	5 835	8 901	8 447	7 941	7 456	6 979	6 671	6 235
Rörelsens kostnader, mnkr	4 208	4 298	5 422	8 103	7 508	7 365	6 871	6 701	6 405	6 224
Rörelseresultat, mnkr	141	189	-233	804	950	588	600	292	285	19
Finansiella poster, mnkr ³⁾	-19	14	31	3	19	14	21	-2	-3	178
Resultat före skatt, mnkr	354	586	4 524	806	969	602	621	290	282	197
Årets resultat, mnkr	367	391	4 520	532	711	433	447	201	205	351
Utdelning (beslutad och utbetald följande år), mnkr	31 ¹⁾	200	5 400	372	237	145	150	70	100	117
Balansomslutning, mnkr	7 790	8 249	13 537	11 686	11 700	10 596	10 309	9 815	8 943	7 913
Eget kapital, mnkr	2 820	2 656	7 665	4 026	3 838	3 293	3 010	2 632	2 518	1 855
Procentuell förändring av nettoomsättning, %	-6,8	-12,6	-39,0	3,3	5,6	6,0	5,1	4,0	3,0	3,4
Bruttovinstmarginal, %	19,7	19,2	19,7	20,7	20,3	20,1	20,0	19,7	19,6	18,8
Soliditet, %	36,2	32,1	56,6	34,5	32,8	31,1	29,2	26,8	28,2	23,4
Räntabilitet på sysselsatt kapital, % ⁴⁾	5,0	4,6	46,8	14,6	18,2	11,1	12,0	6,2	7,5	5,4
Räntabilitet på eget kapital, %	13,8	7,6	77,3 ²⁾	13,5	19,9	13,7	15,8	7,8	9,4	20,0
Medelantal anställda	4 540	4 633	5 655	10 319	10 666	10 689	10 632	10 914	10 856	10 886

¹⁾ Utdelning 2012 avser föreslagen ännu ej beslutad utdelning om 31 miljoner kronor.

²⁾ Räntabilitet på eget kapital 2010, justerat för realisationsvinst om 4 427 miljoner kronor uppgick till 2,5 procent.

³⁾ Finansiella poster inkluderar inte avkastning på förvaltningstillgångar för pensionsåtagande eller räntekostnad på pensionsåtagande.

⁴⁾ År 2010 och tidigare beräknades sysselsatt kapital på balansomslutning inklusive pensionsfordran.

Ekonomiska definitioner

Bruttovinst

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader.

Bruttovinstmarginal

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader i procent av nettoomsättningen.

COSO

The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) gav 1992 ut Intern styrning och kontroll ett sammanhållet ramverk (Internal Control Integrated Framework) för att hjälpa företag och andra organisationer att bedöma och förbättra sina interna styr- och kontrollsystem.

Handelsvaror

Handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga hälso- produkter.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

Internationell redovisningsstandard som ges ut av International Accounting Standards Board (IASB).

Medarbetare

Antal tillsvidareanställda, visstidsanställda och timanställda medarbetare oberoende av arbetad tid och frånvaro.

Medelantal anställda

Beräknas enligt bokföringsnämndens rekommendation R4, som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på månadsvisa mätningar under räkenskapsåret. Korrigering har gjorts för personal med deltidsanställning, föräldraledighet, tjänstledighet samt långtidssjukfrånvaro.

Operativt kassaflöde

Kassaflöde från den löpande verksamheten och kassaflöde från investeringsverksamheten exklusive företagsförvärv och avyttringar.

Resultat per aktie

Resultat efter skatt dividerat med antal aktier.

Räntabilitet på eget kapital

Resultat efter skatt i procent av genomsnittligt eget kapital för den senaste tolv månadersperioden.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Räntebärande nettolåneskuld

Räntebärande låneskulder minskat med kassa och kortfristiga placeringar.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat efter av- och nedskrivningar i procent av årets nettoomsättning.

Soliditet

Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen (exklusive pensionstillgång) minskad med icke räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder.

Ordlista

ApoDos

ApoDos är Apotekets tjänst för individförpackning av läkemedel. Varje dospåse innehåller de läkemedel patienten ska ta vid ett och samma tillfälle, till exempel morgon, middag och kväll.

Apotekens Service AB (APSE)

Statligt bolag som ansvarar för den infrastruktur som används av samtliga aktörer på den omreglerade apoteksmarknaden.

Apoteksombud

Apoteksombud är utlämningsställen för läkemedel och andra apoteksvaror. De finns på mindre orter som saknar vanligt apotek.

Dosförpackade/dosdispenserade läkemedel

Se ApoDos.

Hälsoprodukter

Receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter.

Farmaceut

Person med farmaceutisk utbildning, till exempel apotekare och receptarie.

Förskriven försäljning

Försäljning av läkemedel på recept och övrig förskriven försäljning, till exempel dosförpackade läkemedel.

Läkemedelsgenomgångar

En av Apotekets tjänster som innebär att Apotekets medarbetare tillsammans med läkare, sjuksköterska och i vissa fall patienter och anhöriga gör en genomgång av patientens läkemedel. Syftet med tjänsten är att förbättra patientens läkemedelsanvändning.

Läkemedelsverket

Läkemedelsverket ansvarar för tillsyn av medicintekniska produkter och kosmetika samt godkänner och kontrollerar läkemedel och naturläkemedel.

Mystery calling

Metod som används för att följa upp kvaliteten i kundmötet hos Apotekets kundservice.

Mystery shopping

Metod som används för att följa upp kvaliteten i kundmötet på lokalt apotek.

Receptförskrivna läkemedel

Läkemedel som kräver en förskrivning på recept.

Receptfria läkemedel

Läkemedel som inte kräver en förskrivning på recept. Benämns också OTC, Over-the-counter drugs.

Red List

Vägledande sammanställning som tydliggör för leverantörer vad Apoteket anser om vissa ämnen.

Specialtillverkade läkemedel

Läkemedel som av produktionstekniska eller andra skäl inte finns att tillgå från läkemedelsindustrin, men som ändå behövs. De tillverkas tillfälligt efter särskilda behov från kund. Benämns också extemporeläkemedel.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Statlig myndighet som granskar och tar beslut om vilka läkemedel och tandvårdsbehandlingar som ska ingå i högkostnadsskydden.

Övriga hälsoprodukter

Utgörs bland annat av hud- och hårvårdsprodukter, tandvårdsprodukter, hygienartiklar, kosttillskott och hälsoböcker.

För ytterligare information om Apotekets årsredovisning, kontakta Ann Carlsson, vd eller Jan Johansson, CFO. För ytterligare information om Apotekets hållbarhetsarbete, kontakta Eva Fernvall, kommunikationsdirektör eller Erik Thorsell, kvalitetsdirektör. Samtliga nås på telefonnummer 010-447 50 00.

Produktion: Apoteket i samarbete med Sthlm Kommunikation & IR AB

Text: Apoteket

Formgivning: JF Formgivare

Tryck: Kaigan

Papper: Omslag 250 g Edixion Offset, Inlaga 120 g Edixion Offset

Miljökrav: Denna trycksak uppfyller Apoteket ABs miljökrav

Upphovsrätt: Detta material är upphovsrättsligt skyddat genom lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Upphovsrätten tillhör Apoteket.

Fotografer: Jeanette Hägglund (omslag, 7, 10, 13, 27, 30, 41, 54, 96, 99),
Håkan Lindgren (17, 24, 34)

Apoteket AB (publ.)

Besöksadress huvudkontoret:

Dalvägen 12, Solna

Postadress: Box 3001, 169 03 Solna

Telefon: 010-447 50 00

Fax: 010-447 55 15

www.apoteket.se

Org nr: 556138-6532

Kundservice telefon: 0771-450 450